

Vai augstākās izglītības finansēšanas sistēma ir efektīva?

Rīga 2017

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Revīzijas ziņojums

Vai augstākās izglītības finansēšanas sistēma ir efektīva?

30.11.2017.

Likumības un lietderības revīzija “Vai augstākās izglītības sistēma ir efektīva?”

Revīzija veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles Pirmā revīzijas departamenta 02.05.2016 revīzijas uzdevumu Nr.2.4.1-15/2016.

Vāka noformējumā izmantota fotogrāfija no tīmekļa vietnes *Depositphotos*.

Cienījamais lasītāj!

Valsts kontrole ir pabeigusi revīziju augstākās izglītības jomā “Vai augstākās izglītības sistēma ir efektīva?”

Izglītības un zinātnes ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde izglītības un zinātnes nozarē. Ministrijas padotībā ir lielākā daļa valsts dibināto augstākās izglītības institūciju. Daļu no institūcijām joprojām finansē un to attīstības politiku ietekmē nozaru ministrijas.

Veicot revīziju, vēlējāmies noskaidrot, vai augstākās izglītības politikas plānošana, ieviešanas uzraudzība un finansēšanas kārtība nodrošina augstākās izglītības attīstībai noteikto mērķu sasniegšanu, tādejādi sniedzot ieguldījumu valsts attīstībā.

Augstākās izglītības sistēmā pēdējo desmit gadu laikā ir veiktas būtiskas izmaiņas, tomēr joprojām nav izdevies noteikt pietiekami ambiciozus mērķus augstākās izglītības attīstībai. Jaunais augstākās izglītības finansēšanas modelis ir atkarīgs no Eiropas Savienības struktūrfondiem, tādēļ nerada pārliecību par ilgtspēju.

Mūsaprāt, labas kontroles sistēmas pār ierobežoto valsts budžeta resursiem studiju vietu finansēšanai veicinātu ne tikai efektīvāku augstākās izglītības mērķu sasniegšanu, bet arī –

valsts budžeta finansētu studiju vietu pieejamību Latvijā.

Mēs ceram, ka Valsts kontroles ieteikumi palīdzēs Izglītības un zinātnes ministrijai un tās pārraudzībā esošām augstākās izglītības institūcijām mērķtiecīgi attīstīt augstākās izglītības sistēmu, augstskolu pārvaldību un pilnveidot kontroli pār valsts budžeta līdzekļu ekonomisku un efektīvu izmantošanu.

Pateicamies gan Izglītības un zinātnes ministrijai, augstskolām un augstākās izglītības jomas sadarbības organizācijām par sadarbību revīzijas ietvaros, par diskusijām un viedokļu apmaiņu, par revidentiem sniegto informāciju un atbalstu.

Ar cieņu
departamenta direktore

Inese Kalvāne

Saturs

Kopsavilkums	7
Galvenie secinājumi	7
Būtiskākie ieteikumi.....	12
Ziņojuma struktūra	13
Augstākās izglītības sistēma.....	14
Kas ir augstākā izglītība un kāda ir augstākās izglītības sistēma Latvijā?	14
Augstākās izglītības vadības sistēmas organizācija	15
Valsts budžeta finansējums augstākai izglītībai	16
Konstatējumi, secinājumi, ieteikumi	17
1. Augstākās izglītības politika	17
1.1. Attīstības plānošanas dokumenti augstākās izglītības jomā	17
1.1.1. Attīstības plānošanas dokumentos norādītās nepilnības augstākās izglītības jomā	19
1.1.2. IAP 2014.–2020. gadam un Īstenošanas plāns 2015.–2017. gadam.....	23
1.2. IZM vadības dokumenti	25
1.3. Vai revīzijas apjomā iekļauto augstskolu attīstības stratēģijas vērstas uz augstskolu attīstību?	26
1.4. Vai politikas īstenošanas uzraudzība ir pietiekama?	29
1.4.1. Augstākās izglītības institūciju pārskati – vai tie ir pilnīgi?	30
1.4.2. Vai valstī ir vienots Diplomu reģistrs?	31
1.4.3. Valsts izglītības informācijas sistēmas attīstības 3. kārtā (Studējošo un absolventu reģistrs) .	31
1.5. Augstākās izglītības padome	33
2. Vai valstī augstākās izglītības finansēšana ir efektīva?	38
2.1. Augstākās izglītības finansēšana?	38
2.1.1. Augstākās izglītības finansēšanas modelis	40

2.1.2.I pīlārs – bāzes finansējums	42
2.1.3.II pīlārs – snieguma finansējums	50
2.1.4.III pīlārs – attīstības finansējums	51
2.2.Kāda ir augstākās izglītības finansēšanas sistēma citās Eiropas valstīs?	52
3. Vai studiju vietu finansēšana ir efektīva un vai augstskolas nodrošina lietderīgu un efektīvu valsts budžeta finansējuma izlietojumu?	53
3.1.Revīzijas apjomā iekļauto augstskolu studiju vietu finansēšana un uzraudzība	53
3.1.1.Vai ministrijas uzrauga noslēgto līgumu par studiju vietām izpildi?	56
3.2. Augstskolu institucionālā struktūra un personāls	61
3.2.1.Kāda ir augstskolu akadēmiskā personāla politika?	63
3.2.2.Augstskolu akadēmiskais personāls	64
3.2.3.Vai augstskolas ir izveidojušas efektīvu to pārvaldību?	68
Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes	70
Termini un skaidrojumi	76
1.pielikums, 2017.gadā Latvijā darbojošās augstākās izglītības institūcijas	79
2.pielikums, Nevalstisko organizāciju un citu institūciju revīzijas laikā sniegtais viedoklis par nepilnībām augstākās izglītības jomā	81
3.pielikums, Plāni deklarācijās par valdību iecerēto darbību laika posmā no 2009.gada līdz 2016.gadam	82
4.pielikums, IAP 2014-2020 rīcības virzieni, noteiktie politikas rezultāti, rezultatīvie rādītāji un uzdevumi	85
5.pielikums, AIP funkciju vērtējums	89
6.pielikums, Ministriju un revīzijas apjomā iekļauto augstskolu līgumos un vienošanās protokolos noteiktie uzdevumi	102
7.pielikums, Augstākās izglītības sistēma citās ES valstīs	105

8.pielikums, ViA, RTA, RTU un LiepU ieņēmumu un izdevumu struktūra.....	108
9.pielikums, Revīzijas apjomā iekļauto augstskolu noteiktās mācību maksas salīdzinājums ar valsts piešķirtā finansējuma apmēru vienai studiju vietai	109
10.pielikums, Iespējamās studiju maksas atlaides revīzijas apjomā iekļautajās augstskolās.....	120
11.pielikums, Revīzijas apjomā iekļauto augstskolu personāla attiecība laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam.....	122
12.pielikums, Revīzijas apjomā iekļauto augstskolu būtiskāko amatu vidējās algas 2016.gadā.....	123
13.pielikums, RTU administratīvās struktūrvienības.....	126
Atsauces.....	127

Kopsavilkums

Galvenie secinājumi

Kopš 2008.gada Valsts kontroles veiktās likumības revīzijas, Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) ir veikusi dažādus pasākumus, lai uzlabotu augstākās izglītības sistēmu un veicinātu tās attīstību – tika izstrādāti vairāki reformu plāni augstākajā izglītībā; pilnveidots studiju virzienu akreditācijas process; uzsākts augstākās izglītības nozaru pārstrukturizācijas darbs ar mērķi mainīt studējošo skaita proporciju, lai atbilstoši darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm palielinātu studējošo skaitu dabaszinātnēs, inženierzinātnēs, informācijas tehnoloģiju jomā; lai arī kāpuma temps nav pietiekams, pakāpeniski palielinās doktorantūras absolventu skaits; izmantojot ES (Eiropas Savienības) fondu finansējumu, modernizēta augstākās izglītības institūcijas (AII) infrastruktūra, kā arī veiktas citas aktivitātes.

Šīs revīzijas mērķis bija pārlicināties, vai augstākās izglītības politikas plānošana, ieviešanas uzraudzība un finansēšanas kārtība laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam nodrošina augstākās izglītības sistēmas attīstību. Revīzijā tika vērtēta augstākās izglītības attīstības plānošana un politikas definēšana, studiju vietu finansēšanas principi un atbilstība definētajai politikai, kā arī studiju vietu finansēšanai paredzētā finansējuma izlietošana atbilstoši paredzētajam mērķim.

Politikas plānošana un īstenošana

Lai gan IZM veic dažādas aktivitātes politikas plānošanas dokumentos noteikto mērķu sasniegšanai, tomēr jau vairāk kā desmit gadus augstākās izglītības sistēmā tiek konstatētas līdzīgas problēmas (piemēram, izglītības monitoringa sistēmas trūkums, neefektīva augstākās izglītības finansēšana un pārvaldība, talantīgu un kvalificētu speciālistus piesaiste akadēmiskajam un zinātniskajam darbam Latvijas augstākās izglītības institūcijās, u.tml.), kuras IZM joprojām nav izdevies atrisināt, jo:

- politikas plānošanas dokumentos noteiktie mērķi nav izaicinājums augstākās izglītības sistēmas attīstībai, bet drīzāk sasniegtā noturēšana noteiktā līmenī. Piemēram:
  - ✓ Izglītības attīstības pamatnostādņēs (IAP) 2007.-2013.gadam noteikts, ka vismaz 51% no valsts budžeta finansēto studiju vietu kopskaita ir dabaszinātnēs, inženierzinātnēs, medicīnā un vides zinātnēs, savukārt IAP 2014.-2020.gadam noteikts, ka 50% no valsts budžeta finansētajām studiju vietām ir *STEM* (*Science, Technology, Engineering, Mathematic*) jomās;
  - ✓ IAP 2007.-2013.gadam noteikts, ka augstskolu absolventu īpatsvars bezdarbnieku kopskaitā ir ne lielāks par 1,5%, bet IAP 2014.-2020.gadam noteikts – absolventu (bakaluru, maģistru un doktoru) bezdarba līmenis 18 mēnešus pēc absolvēšanas ir 6,5%, kas ir ievērojami mazāks izaicinājums (31.03.2017. reģistrēto bezdarbnieku skaitā 16,7%¹ bezdarbnieku bija ar augstāko izglītību);

IZM veic dažādas aktivitātes un sasniedz noteiktos mērķus, tomēr ilgstoši esošās problēmas, kas kavē augstākās izglītības attīstību, neatrisina

- IZM attīstības plānošanas dokumentos noteikto mērķu sasniegšanai iesaista tikai savā padotībā esošās AII, lai gan AII ir arī citu ministriju padotībā. Valsts kontroles ieskatā, šāda situācija liecina par nozaru ministriju nespēju vienoties, lai spētu sasniegt valsts attīstības plānošanas dokumentos noteiktos mērķus augstākās izglītības attīstībai.

Viena no iesaistītajām institūcijām augstākās izglītības sistēmā ir Augstākās izglītības padome (AIP). Lai arī dibinot AIP, normatīvajos aktos bija noteikts tās darbības mērķi, tomēr kopš 2001.gada nevienā normatīvajā aktā tas vairs nav noteikts, un AIP nav noteikti rezultatīvie rādītāji, kas nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto uzdevumu izpildes efektivitātes novērtējumu. IZM pietiekami neizmanto AIP pieejamos resursus organizējot, koordinējot un īstenojot augstākās izglītības politiku. Tāpēc Valsts kontrole nevar gūt pārliecību, ka AIP darbs laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam ticis organizēts mērķtiecīgi. Piemēram, viens no AIP uzdevumiem ir izstrādāt priekšlikumus par valsts budžeta finansēto studiju vietu skaitu katrā studiju virzienā, tomēr AIP tos neizstrādā, bet tikai precizē IZM izstrādātos priekšlikumus.

Augstākās izglītības finansēšana

Ik gadu studējošo skaits Latvijā samazinās, tomēr ne augstskolu, ne studiju programmu skaits nemazinās. Latvijā 2016.gadā uz 34 543² iedzīvotājiem bija viena augstskola, savukārt Igaunijā viena augstskola bija vidēji uz divas reizes lielāku iedzīvotāju skaitu, bet citās Eiropas valstīs – vidēji četras reizes lielāku iedzīvotāju skaitu. Valsts kontroles ieskatā augstākās izglītības sistēmas attīstībai un noteikto mērķu sasniegšanai paredzētais finansējums tiek izlietots izkliedēti un sadrumstaloti.

Lai gan valsts finansē augstākās izglītības sistēmu un plāno tautsaimniecības attīstību vidējā termiņā un ilgtermiņā, tomēr nav izveidota skaidra sistēma, kā tiek noteikts nākamajam saimnieciskajam gadam nepieciešamais valsts budžeta finansētās studiju vietu un sagatavojamo speciālistu skaits. Valsts kontrole vērš uzmanību, ka nevis ministrijas (valsts) nosaka, kādi speciālisti un kādā apjomā sagatavojami konkrētās nozarēs, bet AII iesniedz ministrijām informāciju par nākamajā saimnieciskajā gadā nepieciešamajām valsts budžeta finansētajām studiju vietām un sagatavojamo speciālistu skaitu. Tādējādi pastāv risks, ka netiek veicināta tautsaimniecībai prioritāri nepieciešamo speciālistu ar augstāko izglītību sagatavošana.

Latvijā augstākās izglītības
finansēšanas un uzraudzības
sistēma nav efektīva!

Ministru kabinets (MK) 2015.gadā atbalstīja priekšlikumu par augstākās izglītības finansēšanas modeļa maiņu, sākot ieviest trīs pīlāru modeli, kas vērsts uz līdzsvarotā finansējuma ieviešanu augstākās izglītības finansēšanā:

- I pīlāru veido studiju un pētniecības bāzes finansējums augstskolu pamatdarbības studijās un pētniecībā nodrošināšanai;
- II pīlārs ir snieguma finansējums jeb *ex post* finansējums, kas tiek piešķirts par sasniegtajiem darbības rezultātiem;
- III pīlārs ir finansējums, kas paredzēts augstākās izglītības un pētniecības piedāvājuma attīstībai atbilstoši institūcijas stratēģiskajai specializācijai un pētniecības programmai.

Tomēr, izvērtējot augstākās izglītības finansēšanas sistēmu kopumā, konstatēts, ka esošais finansējuma sadalījums pīlāriem nemaina līdz šim pastāvējušo finansēšanas sistēmu un nenodrošina sistemātisku, ilglaicīgu un stabilu finansējumu AII, kā arī AII attīstību kopumā, jo:

- stabils finansējums tiek plānots tikai bāzei – studiju vietu nodrošināšanai (I pīlāram), kas tiek noteikts, pamatojoties uz MK noteikumiem³, kas spēkā kopš 2007.gada un nosaka kārtību, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem. Tā apmēru nosaka, pamatojoties uz attiecīgajai augstskolai vai koledžai valsts noteikto studiju vietu skaitu, studiju vietas bāzes izmaksām, sociālā nodrošinājuma izmaksām un izglītības tematisko jomu studiju izmaksu koeficientiem⁴;
- lai gan finansējumu zinātniskās darbības attīstībai augstskolās, kas ir *ex post* finansējums, plānots nemainīgā apmērā vismaz līdz 2019.gadam⁵ (II pīlārs), tomēr attiecībā pret kopējo IZM finansējumu augstākai izglītībai tas samazinājies no 11% 2015.gadā līdz 9% 2017.gadā;
- šobrīd III pīlāra ieviešana tiek īstenota ar ES struktūrfondu finansējumu, kas paredzēts līdz 2020.gadam. Pastāv risks, ka pēc 2020.gada finansējums augstākās izglītības un pētniecības piedāvājuma attīstībai – III pīlāra īstenošanai – nebūs pieejams pietiekamā apjomā, ja tas netiks rasts no citiem finansējuma avotiem.

Būtiski trūkumi revīzijā konstatēti IZM kā vadošās valsts pārvaldes iestādes izglītības jomā, kas izstrādā, organizē un koordinē vienotu politiku augstākajā izglītībā, ieviestajās iekšējās kontroles sistēmas procedūras, kas nenodrošina valsts budžeta līdzekļu studiju vietu nodrošināšanai (I pīlāra) administrēšanas sistēmas efektīvu darbību, jo:

- Valsts kontrole neguva pārliecību, ka RTU, LiepU, RTA 2016.gadā izlietojušas pašu ieņēmumus, nevis valsts budžeta finansējumu vismaz 3 274 799 *euro* apmērā augstskolu finansētajām studiju vietām⁶, jo pārskatā par 2016.gada valsts budžeta finansēto studiju vietu izpildi augstskolu finansētās studiju vietas norādītas kā valsts budžeta finansētās studiju vietas, lai gan IZM norāda⁷, ka augstskolu pārskatos nav korekti norādījušas budžeta un no augstskolas resursiem finansētās studiju vietas un 2016.gadā ir veikta pāreja no nepilnā apmērā uz pilnā apmērā finansēto budžeta vietu skaitu;
- sociālā nodrošinājuma izmaksu viena no komponentēm ir stipendija zinātniskā grāda ieguvei (kredītam pielīdzināmā stipendija), kas paredzēta katrai pilna laika doktora studiju programmas vietai izglītības un zinātnes ministra apstiprinātajā izglītības tematiskajā jomā 1024 *euro* apmērā gadā. Tomēr ne visi doktorantūrā studējošie laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam izmantoja šo stipendiju, kā rezultātā revīzijas apjomā iekļautajās augstskolās stipendiju fonda finansējums vismaz 1 267 002 *euro* apmērā izlietots citiem mērķiem.

Esošā finansējuma struktūra nerada pārliecību, ka augstākās izglītības finansēšanā ilgtermiņā tiks saglabāts trīs pīlāru finansēšanas modelis

Finansējums vismaz 1 267 002 *euro* apmērā, kas paredzēts stipendijām zinātniskā grāda ieguvei, izlietots citiem mērķiem

Viens no IAP 2014.-2020.gadam rezultatīvajiem rādītājiem ir noteikta valsts budžeta vietu pārstrukturizācija, palielinot studiju vietu skaitu *STEM* (*Science* (zinātne), *Technology* (tehnoloģijas), *Engineering* (inženierzinātnes), *Mathematic* (matemātika)) programmās. Arī ES fondu darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.prioritārā virziena “Izglītība, prasmes un mūžizglītība” viens no specifiskajiem atbalsta mērķiem ir palielināt modernizēto *STEM*, tajā skaitā, medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu.

Valsts kontrole vērs uzmanību, ka nevienā tiesību aktā nav noteikta *STEM* definīcija, kā rezultātā IZM *STEM* jomās ES struktūrfondu finansējuma sadalē studiju programmu modernizēšanai iekļauj arī tematisko jomu “Mākslas”, kurā ietilpst tādas studiju programmas kā, piemēram, “Diriģēšana”, “Instrumentālā mūzika”, “Mūzikas un skatuves māksla”, “Vokālā mūzika”, “Mūzikas vēsture un teorija”, “Mūzika”, “Muzikoloģija” u.tml.

STEM ≠ Radošās industrijas

Studiju vietu finansēšana un finansējuma izlietojuma uzraudzība

Regulāri gan no IZM, gan augstskolu puses tiek uzsvērts nepietiekamais finansējums augstākajai izglītībai, tomēr arī esošā finansējuma lietderīgai un efektīvai izlietošanai netiek nodrošināta pietiekama uzraudzība, jo laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam:

- revīzijas apjomā iekļautās augstskolas ieguvušas finansējumu no līgumsaistību neizpildes 5 971 652 *euro* apmērā, – neaizpildot valsts budžeta finansētās studiju vietas, pārskatos par līgumu izpildi iekļaujot studiju (akadēmiskajā) pārtraukumā esošos studējošos un veicot studiju vietu pārdali no studiju programmām ar zemākiem studiju izmaksu koeficientiem – uz programmām ar augstākiem koeficientiem un zemāka līmeņa studijām uz augstāka līmeņa, turklāt pārsniedzot atļautos 10% (ZM gadījumā vienošanās protokoli⁸ neparedz iespēju veikt studiju vietu pārdali starp studiju jomām, nozarēm, programmām un līmeņiem);
- atbilstoši revidentu aprēķinam faktiskais valsts budžeta finansējums (aprēķinā izmantojot minimālos izmaksu koeficientus) studiju vietai atsevišķos gadījumos ir bijis nodrošināts līdz pat 118% no MK noteikumos⁹ paredzētā apmēra, pretstatā ministriju norādītajam, ka minimālais izmaksu koeficients ir nodrošināts tikai 86% apmērā (ViA trīs gados (no 2014.gada līdz 2016.gadam) saņēma finansējumu vidēji 92% apmērā, RTU – 88% apmērā, RTA – 87% apmērā, LiepU – 117% apmērā, LLU – 97% apmērā, J.Vītola LMA – 85% apmērā);
- revīzijas apjomā iekļautās augstskolas noteikušas zemāku studiju maksu maksas studijām, nekā ministriju piešķirtais valsts budžeta finansējums vienai studiju vietai, kas rada risku, ka no piešķirtā valsts budžeta finansējuma tiek dotētas arī maksas studiju vietas. Piemēram:
  - ✓ pamatstudiju programmas “Mehatronika” apguvei IZM piešķir valsts budžeta finansējumu 2431 *euro* apmērā trīs augstskolām – RTU, RTA un ViA –, bet augstskolas studiju maksu ir noteikušas no 1490 *euro* līdz 1800 *euro*;

Ministrijas nav nodrošinājušas pietiekamu kontroli pār augstskolām noteiktā uzdevuma izpildi un valsts budžeta finansējuma izlietojumu vismaz 5 971 652 *euro* apmērā

- ✓ pamatstudiju programmas “Informācijas tehnoloģijas” apguvei IZM piešķir valsts budžeta finansējumu trīs augstskolām – RTU, LiepU un ViA – 2164 euro apmērā, bet tikai LiepU studiju maksu ir noteikusi lielāku nekā valsts piešķirtais finansējums;
- ✓ lielākā studiju vietas samaksas starpība ir doktora studiju programmām, sasniedzot pat 14 452 euro par vienu studiju vietu (LiepU studiju programmai “Jauno mediju māksla” IZM piešķir 17 632 euro, bet augstskolas noteiktā studiju maksa ir – 3180 euro, Latvijas lauksaimniecības universitātes (LLU) studiju programmai “Veterinārmedicīna” studiju maksu noteikusi 3200 euro, bet finansējums no valsts budžeta tiek piešķirts 15 458 euro apmērā).

Akadēmiskā personāla atalgojuma politika un AII pārvaldības struktūra

Viena no problēmām IAP 2014.–2020.gadam ir norādīta esošā akadēmiskā personāla atalgojuma sistēmas nespēja motivēt jaunus, talantīgus un kvalificētus speciālistus pievērsties akadēmiskajam un zinātniskajam darbam Latvijas augstākās izglītības institūcijās¹⁰, tomēr valstī nav izstrādāta vienota akadēmiskā personāla atjaunošanas un pēctecības politika, kur būtu definētas nostādnes akadēmiskajam personālam, atjaunošanas mērķi un rīki (atlīdzība, motivējošie pasākumi u.tml.) un sagaidāmie rezultātīvie rādītāji akadēmiskā personāla piesaistei un virzībai augstākās izglītības sistēmā.

Revīzijas apjomā iekļautās augstskolas ir izstrādājušas personāla attīstības plānošanas dokumentus, tomēr katrai augstskolai ir sava izpratne par akadēmiskā personāla atjaunošanu un pēctecību, un nepieciešamajiem pasākumiem mērķa sasniegšanai. Ja vienai augstskolai mērķa sasniegšanai ir pietiekami ieviest caurskatāmu un sistematizētu darbinieku atlases sistēmu vienotai atlases pieejai un principiem, tad citai – nodrošinot piekļuvi Latvijas akadēmiskajam datu pārraides tīklam, būs pietiekams pasākums, lai motivētu jaunus, talantīgus un kvalificētus speciālistus pievērsties akadēmiskajam un zinātniskajam darbam.

Augstskolu atlīdzības sistēmas un darba slodzes noteikšanas sistēmas ir izveidota sarežģītas un necaurskatāmas, kā arī netiek ievērots vienlīdzības princips. Tāpēc noteiktā mēnešalga vienam amatam atšķiras ne tikai starp augstskolām, bet vienas augstskolas, struktūrvienības ietvaros, jo:

- tiek pieļauta situācija, ka vienam darbiniekam atlīdzība veidojas no dažādām komponentēm un augstskolu izstrādātām koeficientu sistēmām, kuru pielietošana nav detalizēti aprakstīta;
- atlīdzības apmērs ir atkarīgs no dažādiem rādītājiem;
- vienas slodzes (40 stundu darba nedēļas) ietvaros tiek pildīti līdz pat sešu amatu pienākumi.

Piemēram, dekānu vidējā atlīdzība par vienu slodzi 2016.gadā bija no 1963 euro līdz 5876 euro, asistentu – no 699 euro līdz 1032 euro, profesoru – no 1910 euro līdz 5289 euro. Savukārt rektora mēnešalga ir noteikta 0,17% (gadā) apmērā no augstskolas pēdējo trīs gadu vidējā pašu kapitāla un 2016.gadā mēnesī tā bija 8875 euro, bet prorektora mēnešalga tika noteikta 80% apmērā no rektoram

Augstskolu atlīdzības sistēma un darba slodzes noteikšanas sistēma ir izveidota sarežģīta un necaurskatāma, kā arī netiek ievērots vienlīdzības princips

---

noteiktās mēnešalgas un tā bija 7100 *euro*, senāta priekšsēdētājam mēnešalga ir noteikta – 25% apmērā no rektoram noteiktās mēnešalgas un tā bija 2219 *euro*.

Augstskolai ir tiesības patstāvīgi noteikt augstskolas organizatorisko un pārvaldes struktūru, kā arī augstskolas autonomija izpaužas tiesībās mērķtiecīgā un racionālā finanšu un materiālo resursu izmantošanā¹¹, tomēr no revīzijas apjomā iekļautajām augstskolām RTU, RTA un LLU nav izveidojušas efektīvu augstskolas pārvaldību un nav rīkojušās mērķtiecīgi un racionāli ar tās finanšu un materiālajiem resursiem, jo:

- RTU administratīvās struktūrvienības sastāv no daudzām mazākām struktūrvienībām, kurās nodarbināts neliels darbinieku skaits¹², kā arī, lai gan ir izveidota administratīvā struktūrvienība kādam mērķim, tās uzdevumus veic citu struktūrvienību darbinieki. Turklāt no RTU iesniegtās informācijas par personālu nebija iespējams noteikt precīzu visās struktūrvienībās nodarbināto skaitu;
- LLU izveidojusi vienas struktūrvienības ietvaros vairākas mazākas struktūrvienības, izveidojusi amatus tādu pienākumu veikšanai, kas jau iekļauti kādas citas struktūrvienības uzdevumos, kā arī nav izvērtējusi vairāku amata grupu nozīmīgumu;
- RTA ir izveidotas 18 mazas struktūrvienības, bieži vien tajās nodarbinot vienu darbinieku.

Būtiskākie ieteikumi

Pamatojoties uz likumības un lietderības revīzijas “Vai augstākās izglītības finansēšanas sistēma ir efektīva?” secinājumiem, IZM, kā vadošai valsts pārvaldes iestādei izglītības jomā¹³, ir sniegti ieteikumi, kurus ieviešot tiks:

- aktualizēti attīstības plānošanas dokumenti augstākās izglītības jomā atbilstoši aktuālajai situācijai augstākās izglītības jomā, lai nodrošinātu augstākās izglītības jomas plānveidīgu, uz rezultātu vērstu attīstību;
- pilnveidotas augstākās izglītības politikas īstenošanas uzraudzības procedūras;
- izvērtētas AIP noteiktās kompetences un uzdevumi, nepieciešamības gadījumā izdarot attiecīgas izmaiņas tiesību aktos, un noteikti AIP darbības mērķi, sasniedzamie rezultāti, rezultatīvie rādītāji sasniegtā izvērtējumam;
- izstrādāta kārtība un noteikts valsts budžeta finansēto studiju vietu plānošanas process, finansējuma aprēķina process un uzraudzības process, nodrošinot valsts vajadzībām nepieciešamo speciālistu plānošanu un sagatavošanu, kā arī valsts budžeta finansējuma efektīvu administrēšanu;
- nodrošināta finanšu līdzekļu izlietošanas lietderība un efektivitāte, pilnveidotas kontroles procedūras AII darbības uzraudzībai.

IZM ir sniegti ieteikumi,
kurus ieviešot tiks
pilnveidota augstākās
izglītības sistēma kopumā

Ziņojuma struktūra

Informācija ziņojumā izklāstīta šādā secībā:

- revidējamās jomas īss raksturojums;
- revīzijas konstatējumi, secinājumi un ieteikumi, sadalot tos trīs galvenajās nodaļās. Katras nodaļas ievadā ir sniegts Valsts kontroles viedoklis, izdarot būtiskākos secinājumus, tos tālāk pamatojot ar revīzijas konstatējumiem;
- revīzijas veikšanu raksturojošā informācija – revīzijas mērķis, apjoms, juridiskais pamatojums, pušu atbildība u.c.

Ziņojuma pirmajā daļā ir vērtēti attīstības plānošanas dokumenti augstākās izglītības jomā – vai tajos ir definēti mērķi, noteikti sasniedzamie rezultāti un rezultatīvie rādītāji, vai augstskolu attīstības stratēģijas ir izstrādātas ar mērķi attīstīt augstskolu vai IZM ir nodrošinājusi pietiekamu augstākās izglītības politikas īstenošanas uzraudzību, kā arī – kāds ir AIP ieguldījums augstākās izglītības sistēmas attīstībā.

Ziņojuma otrajā daļā ir vērtēts, vai augstākās izglītības finansēšana ir efektīva, kā arī vai ministriju ieviestās kontroles procedūras nodrošina valsts budžeta līdzekļu studiju vietu nodrošināšanai administrēšanas sistēmas efektīvu un ekonomisku darbību.

Ziņojuma trešajā daļā ir vērtēts, vai revīzijas apjomā iekļautās augstskolas nodrošina lietderīgu un efektīvu studiju vietu valsts budžeta finansējuma izlietojumu.

Sadaļā “Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes” ietverta informācija par revīzijas veikšanas mērķi, juridisko pamatojumu, atbildību, apjomu, ierobežojumiem, kā arī norādīti revīzijā izvirzīto jautājumu vērtēšanas kritēriji.

Augstākās izglītības sistēma

Kas ir augstākā izglītība un kāda ir augstākās izglītības sistēma Latvijā?

Augstākā izglītība ir izglītības pakāpe, kurā pēc vidējās izglītības iegūšanas notiek zinātnē vai mākslā, vai arī zinātnē un mākslā pamatota personības attīstība izraudzītajā akadēmisko vai profesionālo, vai akadēmisko un profesionālo studiju novirzienā, kā arī sagatavošanās zinātniskai vai profesionālai darbībai¹⁴.

Akadēmiskā izglītība ir zinātņu teorētisko pamatu studijas un to rezultāts¹⁵. Pēc akadēmiskās studiju programmas apgūšanas tiek piešķirts akadēmiskais grāds, pēc doktorantūras studiju programmas apgūšanas — doktora zinātniskais grāds¹⁶.

Profesionālā izglītība ir praktiska un teorētiska sagatavošanās darbībai noteiktā profesijā, profesionālās kvalifikācijas ieguvei un profesionālās kompetences pilnveidei¹⁷. Pēc profesionālās studiju programmas apgūšanas tiek iegūta profesionālā kvalifikācija un attiecīga līmeņa profesionālais grāds¹⁸.

Augstskolas ir augstākās izglītības un zinātnes institūcijas, kas īsteno akadēmiskas un profesionālas studiju programmas, kā arī nodarbojas ar zinātņi, pētniecību un māksliniecisko jaunradi¹⁹.

Vārdu “*universitāte*”²⁰ savā nosaukumā ir tiesības ietvert augstskolai, kura:

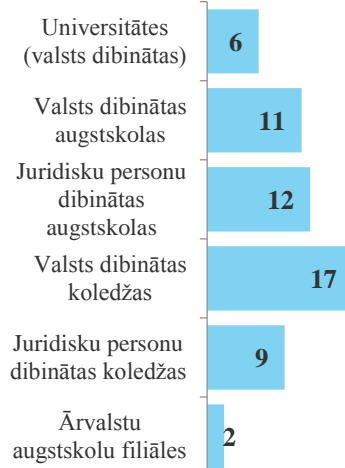
- īsteno bakalaura, maģistra un doktora studiju programmas. Doktora studiju programmās promocijas darbu aizstāvēšana notiek katru gadu;
- vismaz 65% no akadēmiskajos amatos ievēlētajām personām ir doktora zinātniskais grāds;
- izdod zinātniskus periodiskus izdevumus augstskolā īstenotajās studiju programmās;
- galvenajās zinātņu nozarēs, kurās īsteno studiju programmas, ir izveidotas augstskolas struktūrvienības vai zinātniskās institūcijas un tajās tiek veikta zinātniskā darbība.

Augstskolu un valsts institūciju sadarbību, lai saskaņotu augstskolu autonomiju ar sabiedrības un valsts interesēm, reglamentē *Augstskolu likums*. IZM pārrauga šā likuma izpildi augstskolās un koledžās, kā arī atbild par valsts politiku augstākās izglītības jomā. Augstskolu un koledžu intereses Saeimā un MK pārstāv izglītības un zinātnes ministrs²¹.

Augstskolas var dibināt valsts, citas juridiskās, kā arī fiziskās personas, tajā skaitā ārvalstu juridiskās un fiziskās personas, ievērojot *Augstskolu likuma* un citu normatīvo aktu noteikumus²².

Valsts dibinātās augstskolas (izņemot Latvijas Nacionālo aizsardzības akadēmiju) ir atvasinātas publiskas personas un atrodas nozaru ministriju padotībā²³.

2016.gadā Latvijā darbojās sešas universitātes, 23 augstskolas (viena nav akreditēta), 26 koledžas un divas ārvalstu augstskolu filiāles²⁴ (skatīt 1.pielikumu).

Augstākās izglītības vadības sistēmas organizācija

Augstākās izglītības vadības sistēmas organizācijā ir iesaistītas vairākas institūcijas²⁵ (skatīt 1.attēlu). Revīzijā konstatēts, ka ZM nolikumā²⁶ nav noteikti uzdevumi ZM saistībā ar augstāko izglītību.

Izglītības un zinātnes ministrija vadošā valsts pārvaldes iestāde izglītības, zinātnes un sporta nozarē, kā arī jaunatnes un valsts valodas politikas jomā	• īsteno vienotu valsts politiku un attīstības stratēģiju izglītībā • izstrādā politikas plānošanas dokumentu un normatīvo aktu projektus izglītības jomā • atbild par <i>Izglītības likumā</i> noteiktā mērķa – nodrošināt katram Latvijas iedzīvotājam iespēju attīstīt savu garīgo un fizisko potenciālu, lai veidotos par patstāvīgu un attīstītu personību, demokrātiskas Latvijas valsts un sabiedrības locekli – īstenošanu • nodrošina VIIS uzturēšanu un aktualizāciju • izstrādā priekšlikumus un noteiktā kārtībā iesniedz pieprasījumu valsts budžeta līdzekļu piešķiršanai izglītībai, zinātnei atbilstoši <i>Izglītības likuma</i> mērķim • kontrolē izglītībai paredzēto valsts budžeta līdzekļu likumīgu izmantošanu tās padotībā esošajās izglītības iestādēs • organizē darba tirgus attīstības un darbaspēka pieprasījuma izpēti un izglītojamo profesionālo orientāciju • organizē un koordinē studiju kreditēšanu un studējošo kreditēšanu — kredītu izsniegšanu, apkalpošanu, administrēšanu, dzēšanu, kā arī kredītu un kredīta procentu piedziņu • nodrošina IZM iedalīto valsts budžeta līdzekļu izmantošanu paredzētajiem mērķiem
Nozaru ministrijas, kuru padotībā ir augstskolas	• KM viena no apakšnozarēm ir kinematogrāfijas un kultūras un radošo industriju izglītība un tās funkcijas ir izstrādāt kultūras politiku, organizēt un koordinēt kultūras politikas īstenošanu • ministrijas kontrolē savā padotībā esošo izglītības iestāžu finansiālo un saimniecisko darbību.
Studiju un zinātnes administrācija IZM padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde	• piedalās studentu kreditēšanas politikas veidošanā valstī • nodrošina studiju kreditēšanu no valsts budžeta līdzekļiem • koordinē un administrē studiju un studējošo kreditēšanu no kredītiestāžu līdzekļiem ar valsts vārdā sniegtu galvojumu • administrēt un normatīvajos aktos par studiju kreditēšanu noteiktajos gadījumos nodrošināt kredītam pielīdzinātās stipendijas zinātniskā grāda ieguvei atmaksāšanu
Augstākās izglītības padome Publiska atvasināta persona	• sniedz atzinumu par augstākās izglītības institūciju reorganizāciju vai likvidāciju • izstrādā augstākās izglītības un augstskolu attīstības nacionālo koncepciju, paredzot gan valsts, gan pašvaldību un citu juridisko un fizisko personu dibināto augstskolu attīstību, un veicināt visu veidu augstskolu un augstākās akadēmiskās un augstākās profesionālās izglītības līdztiesīgu un līdzsvarotu attīstību • izstrādā ilgtermiņa plānus un priekšlikumus izglītības un zinātnes attīstībai augstākās izglītības sistēmā • izstrādā priekšlikumus par augstskolu zinātniskā darba, personāla kvalifikācijas un studiju programmu kvalitātes celšanu • prognozē valsts attīstībai nepieciešamo studentu skaitu valstī kopumā un izstrādā priekšlikumus par valsts budžeta finansēto studentu skaitu katrā nozarē • izstrādā priekšlikumus par augstskolu struktūras maiņu valstī • izstrādā priekšlikumus par augstākās izglītības pilnveidošanu un studiju apmaksu • sniedz izglītības un zinātnes ministram un MK atzinumu par sagatavoto valsts budžeta projektu augstskolu finansēšanai • uztur sakarus ar citu valstu institūcijām, kas risina augstākās izglītības jautājumus
Rektoru padome Koleģiāla konsultatīva institūcija	• izstrādā priekšlikumus izglītības un zinātnes ministram par augstākās izglītības attīstību • apspriež jautājumus par kopēju studiju programmu izveidošanu, akadēmiskā personāla un materiālās bāzes izmantošanu • sagatavo priekšlikumus un atzinumus par likumprojektiem un citiem normatīvajiem aktiem augstākās izglītības jomā • sagatavo priekšlikumus par valsts budžeta līdzekļu sadali augstskolām

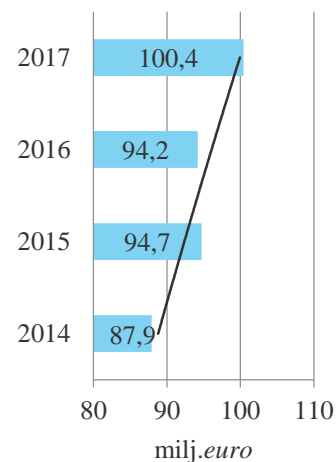
1.att., Augstākās izglītības vadības sistēmā iesaistītās institūcijas

Valsts budžeta finansējums augstākai izglītībai

Kopš 01.01.2010. *Augstskolu likums*²⁷ paredz ikgadēju finansējuma pieaugumu studijām valsts dibinātās augstskolās ne mazāku par 0,25% no IKP, līdz valsts piešķirtais finansējums studijām valsts dibinātās augstskolās sasniedz vismaz 2% no IKP, tomēr laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam tā apmērs ir 0,4% no IKP, kā arī 2017.gadā plānots 0,4% no IKP.

Ministrijas augstāko izglītību finansē no valsts budžeta programmām/apakšprogrammām, 2014.gadā piešķirot AII finansējumu 87,9 milj.euro, 2015.gadā – 94,7 milj.euro, 2016.gadā – 94,2 milj.euro²⁸, 2017.gadā – 100,4 milj.euro²⁹:

- IZM no valsts budžeta programmas 03.00.00 “Augstākā izglītība” 2014.gadā – 57,2 milj.euro, 2015.gadā – 63,9 milj.euro, 2016.gadā – 63,4 milj.euro un 2017.gadā plānotais finansējums – 66,6 milj.euro;
- VM no valsts budžeta programmas 02.03.00 “Augstākā medicīnas izglītība” laika posmā no 2014.gada līdz 2015.gadam – 15,6 milj.euro ik gadu un 2017.gadā plānotais finansējums – 16,5 milj.euro;
- ZM no valsts budžeta apakšprogrammas 22.02.00 “Augstākā izglītība” laika posmā no 2014.gadā – 7,5 milj.euro, 2015.gadā un 2016.gadā – 7,5 milj.euro ik gadu un 2017.gadā plānotais finansējums – 9,1 milj.euro;
- KM no valsts budžeta programmas 20.00.00 “Kultūrizglītība” laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam – 7,8 milj.euro ik gadu un 2017.gadā plānotais finansējums – 8,2 milj.euro.

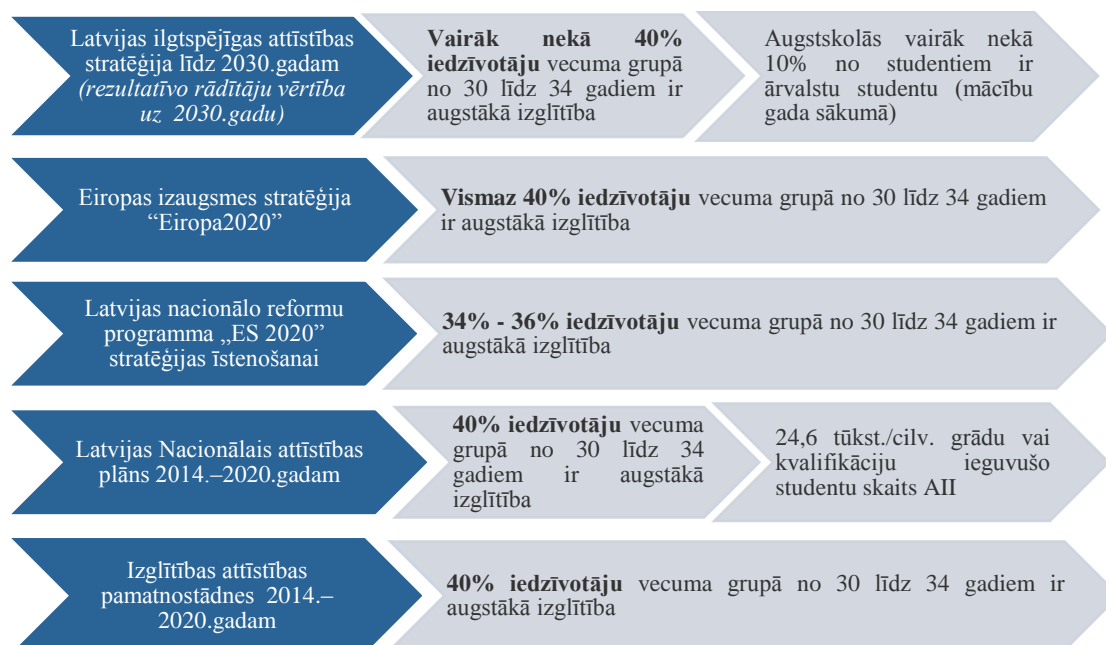

Konstatējumi, secinājumi, ieteikumi

1. Augstākās izglītības politika

Izglītība ir joma, kurā netiek veidota vienota ES politika, bet to koordinē un sasniedzamos rezultātus iekļauj kopējos ES izaugsmes plānošanas dokumentos, kā arī ES Padome, sniedzot valstu specifiskos ieteikumus, norāda uz nepieciešamajām izmaiņām. Izglītības politika ES ir katras valsts atbildība.

Augstākās izglītības sistēmas attīstībai definētie mērķi un sasniedzamie rezultatīvie rādītāji, ir noteikti vairākos attīstības plānošanas dokumentos, un tie apkopoti 2.attēlā.

2.att., Attīstības plānošanas dokumentos³⁰ noteiktie rezultatīvie rādītāji augstākajā izglītībā 2020.gadam

1.1.Attīstības plānošanas dokumenti augstākās izglītības jomā

Lai gan IZM ir veikusi dažādas darbības augstākās izglītības jomā noteikto problēmu risināšanai, tomēr vairāk nekā 10 gadus augstākās izglītības sistēmā tiek konstatētas vienas un tās pašas problēmas, par ko liecina to atkārtotās attīstības plānošanas dokumentos laika posmā no 2007.gada līdz 2016.gadam. Politikas plānošanas dokumentos noteiktie

mērķi nav izaicinājums augstākās izglītības sistēmas attīstībai, bet drīzāk sasniegtā noturēšana noteiktā līmenī.

IZM politikas plānošanas dokumentos ir noteikusi rezultātus un to sasniegšanai izmantojamus rezultātīvos rādītājus, tomēr ne visos gadījumos noteiktie rezultātīvie rādītāji nodrošina augstākās izglītības finansēšanas sistēmas pilnveidi atbilstoši izvirzītajiem mērķiem, jo ne visi IAP 2014.–2020.gadam noteiktie politikas rezultāti ir pakārtoti politikas mērķim un ne visi sasniedzamie rezultātīvie rādītāji vispilnīgāk raksturo augstākās izglītības finansēšanas sistēmas attīstībai definētā mērķa sasniegšanu.

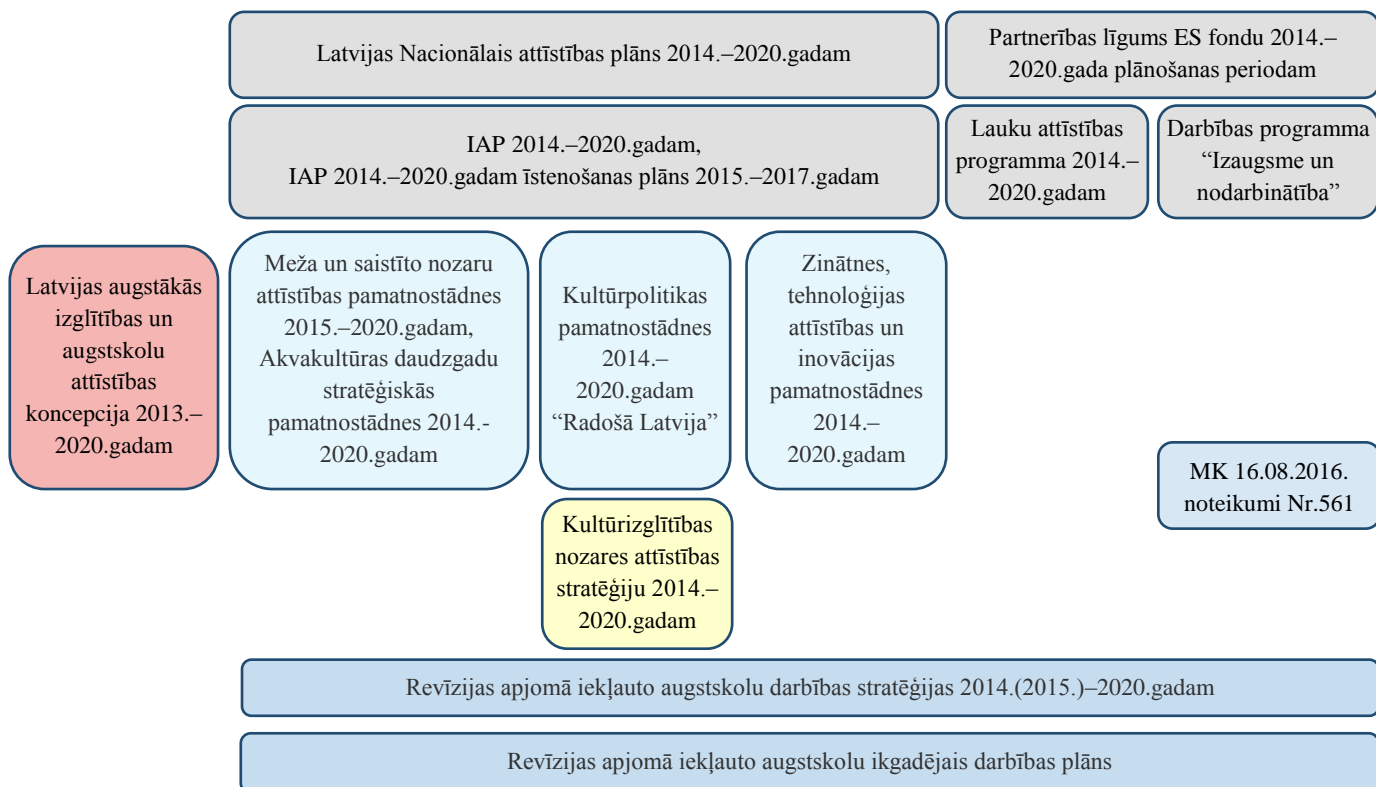
Lai gan IZM jau 2010.gadā³¹ bija izstrādājusi trīs pīlāru jeb līdzsvaroto finansējumu augstākās izglītības finansēšanas modeli, kas ir starptautiski atzīts un tiek uzskatīts par labo praksi augstākās izglītības finansēšanā, un šī finansēšanas modeļa atbilstību Latvijas situācijai apstiprināja arī Pasaules Banka (02.12.2013. sadarbības līgumu (IZM reģ.Nr.1-27/262) par kopējo summu 208 333 *euro*), tomēr kopumā modeļa ieviešanas uzsākšanai bija nepieciešami vismaz pieci gadi.

Lai iegūtu pilnīgāku informāciju par IZM veiktajām darbībām augstākās izglītības jomā, plānošanas dokumenti tika vērtēti par laika posmu no 2007.gada līdz 2016.gadam, par pamatu ņemot šādus attīstības plānošanas dokumentus:

- IAP 2007.–2013.gadam³²;
- Pasākumu plāns nepieciešamajām reformām augstākajā izglītībā un zinātnē 2010.–2012.gadā³³, kas izstrādāts, pamatojoties uz EM 2009.gada decembra informatīvo ziņojumu³⁴ par nepieciešamajām strukturālajām reformām augstākajā izglītībā un zinātnē Latvijas starptautiskās konkurētspējās paaugstināšanai;
- Augstākās izglītības un zinātnes attīstības pasākumu plāns 2013.gada 2.pusgadam un 2014.gadam³⁵, kas izstrādāts pēc IZM iniciatīvas, jo beidzās līdzšinējā plānošanas dokumenta darbības termiņš un valsts politiku šajā nozarē ir nepieciešams turpināt³⁶;
- IAP 2014.–2020.gadam³⁷;
- IAP 2014.–2020.gadam īstenošanas plāns 2015.–2017.gadam³⁸;
- IZM darba plāni 2014., 2015., 2016.gadam³⁹.

AIP 2013.gadā atbilstoši *Augstskolu likumam*⁴⁰ ir izstrādājusi un apstiprinājusi Latvijas augstākās izglītības un augstskolu attīstības koncepciju 2013.–2020.gadam, kurā definēts Latvijas augstākās izglītības stratēģiskais mērķis – tādas AI sistēmas izveide, kura, balstoties publiskās, privātās un akadēmiskās vides sadarbībā, nodrošinātu Latvijas valsts, tautsaimniecības un augstākās izglītības sistēmas konkurētspējīgu attīstību Eiropas kopējā telpā.

Attīstības plānošanas dokumentus un saistītos normatīvos aktus augstākās izglītības jomā laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam skatīt 3.attēlā. KM attīstības plānošanas dokumentu izvērtējumu skatīt revīzijas Nr.2.4.1-15-1/2016 ziņojumā “Vai Kultūras ministrijas veiktie pasākumi augstākās kultūrizglītības jomā ir pietiekami, lai vecinātu tās attīstību?” un ZM – revīzijas Nr.2.4.1-15-2/2016 ziņojumā “Vai Zemkopības ministrijas veiktie pasākumi augstākās izglītības jomā ir pietiekami, lai vecinātu tās attīstību?”.

3.att., Attīstības plānošanas dokumenti un MK noteikumi⁴¹ STEM programmu modernizēšanai laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam

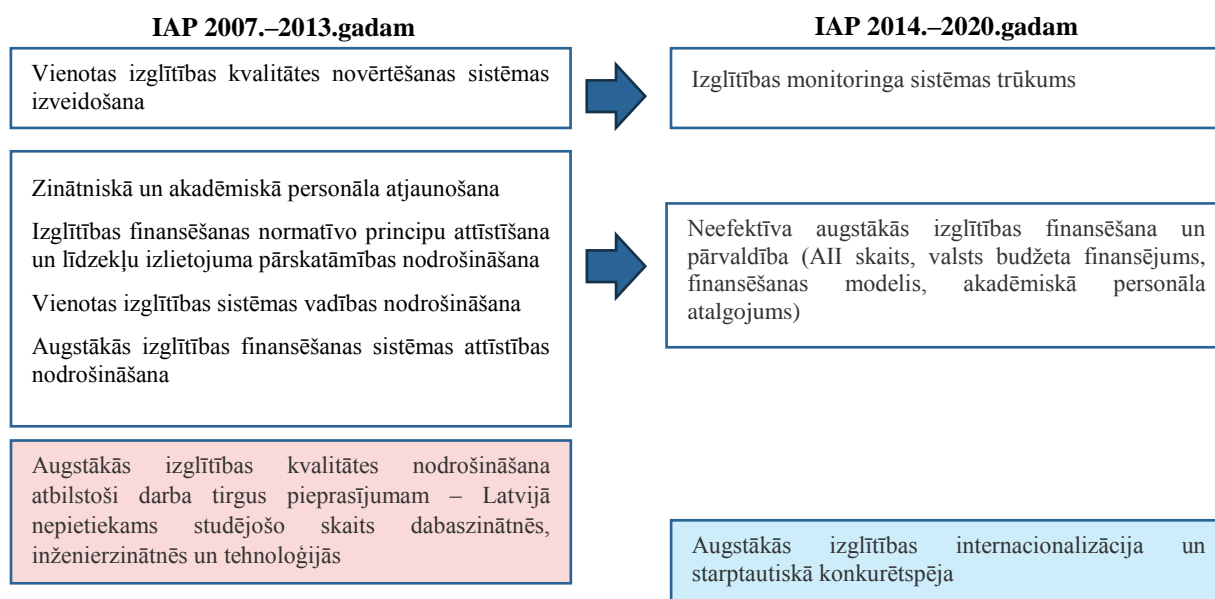
1.1.1. Attīstības plānošanas dokumentos norādītās nepilnības augstākās izglītības jomā

MK 2006.gadā apstiprināja IAP 2007.–2013.gadam, kuru pamatmērķis bija – nodrošināt katram iedzīvotājam iespēju iegūt kvalitatīvu izglītību mūža garumā atbilstoši individuālām interesēm, spējām un valsts ekonomiskās attīstības vajadzībām –, savukārt ar augstāko izglītību saistītie mērķi un rīcības virzieni, kuru īstenošanai noteikti 36 uzdevumi, bija:

- nodrošināt tautsaimniecības attīstības vajadzībām atbilstošu izglītības piedāvājumu:
  - ✓ augstākās izglītības konkurētspējas uzlabošana;
  - ✓ zinātnes un pētniecības lomas palielināšana augstskolās;

- ✓ darba tirgum atbilstošu praktisko iemaņu apguvei un mācību procesa nodrošināšanai nepieciešamās mācību un studiju materiālās bāzes pilnveide;
- stiprināt izglītības kvalitātes nodrošināšanas un vadības kapacitāti:
  - ✓ izglītības kvalitātes vērtēšanas sistēmas pilnveide;
  - ✓ savlaicīgas un kvalitatīvas informācijas nodrošinājums izglītības attīstības politikas veidošanai.

Salīdzinot noteiktās problēmas IAP 2007.–2013.gadam un IAP 2014.–2020.gadam, revidenti konstatēja, ka IAP 2014.–2020.gadam norādītās problēmas augstākās izglītības jomā nav būtiski mainījušās (skatīt 4.attēlu). Savukārt IZM ieskatā augstākās izglītības kvalitāte šobrīd ir nodrošināta atbilstoši darba tirgus prasībām, kas bija kā viena no noteiktajām problēmām IAP 2007.–2013.gadam. Kā veiktās darbības augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanai atbilstoši darba tirgus pieprasījumam IZM norāda ESF un ERAF finansēto projektu ietvaros modernizēto materiālo un tehnisko nodrošinājumu augstskolās atbilstoši darba tirgū pieejamajām tehnoloģijām⁴².

4.att., IAP norādīto nepilnību apkopojums

Revīzijas laikā, lai iegūtu iespējami plašāku informāciju par situāciju augstākās izglītības attīstībā, tika aptaujātas augstākās izglītības sistēmā iesaistītās/ieinteresētās nevalstiskās organizācijas un citas iesaistītās institūcijas⁴³, kuras norādīja uz dažādām problēmām augstākās izglītības sistēmā (skatīt 2.pielikumu).

Kā vienu no augstākās izglītības un izglītības attīstības kavēšanas iemesliem nevalstisko organizāciju pārstāvji norādīja valsts politikas pēctecības neesamību izglītības jomā – bieža vadības/ministru maiņa, kam seko iesākto darbu nepabeigšana un jaunu pārmaiņu/reformu uzsākšana (plāni deklarācijās par valdību iecerēto darbību laika posmā no 2009.gada līdz 2016.gadam apkopoti 3.pielikumā).

Piemēram, jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa izstrāde un ieviešana mēģināta ieviest sešu gadu laikā, kad nozares vadībā secīgi mainījušies seši ministri. Tomēr uzsāktie darbi visbiežāk netika pabeigti, mainoties nozares atbildīgā ministra politiskajām nostādnēm.

Jau 2010.gadā, apstiprinot pasākumu plānu nepieciešamajām reformām augstākajā izglītībā un zinātnē 2010.–2012.gadam, tika noteikts, ka IZM līdz 15.12.2010. iesniedz MK uz rezultatīvajiem rādītājiem orientētu augstākās izglītības un zinātnes finansēšanas modeli, kas nodrošinātu augstākās izglītības un zinātnes resursu konsolidāciju un to efektīvu izmantošanu, kā arī priekšlikumus plāna ietvaros paredzētās valsts augstākās izglītības institucionālās reformas un augstākās izglītības un zinātnes pārvaldības modeļa reformas sekmīgai īstenošanai⁴⁴.

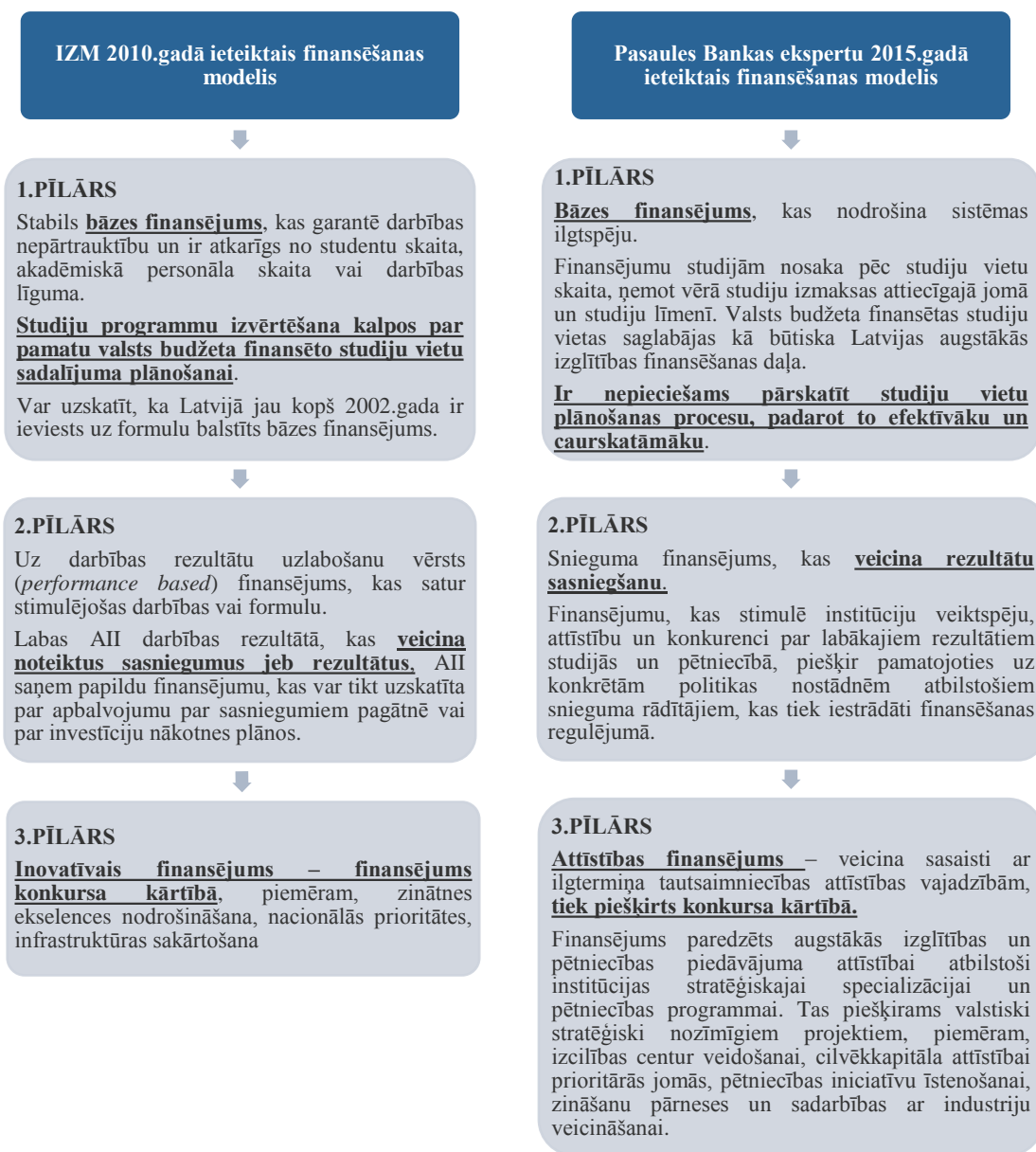
IZM 2010.gadā sagatavoja un iesniedza informatīvo ziņojumu⁴⁵ par jauna finansēšanas modeļa izstrādi, kas paredzēja trīs pīlāru jeb līdzsvarotās finansējuma ieviešanu, kas sastāv no stabila bāzes finansējuma, uz darbības rezultātu uzlabošanu vērsta finansējuma un inovatīvā (konkursu, projektu) finansējuma, vienlaikus norādot, ka augstākajā izglītībā kopš 2002.gada jau ir ieviests uz formulu daļēji balstīts bāzes finansējums, ko papildina uz rezultātu (sagatavoto speciālistu skaits) vērsts līgums starp augstskolām un ministrijām, kā arī inovatīvais jeb konkursa kārtībā piešķiramais finansējums arī jau ir ieviests (zinātnes finansējums konkursa kārtībā, ESF un ERAF finansējums gan studijām, gan zinātniskajai darbībai un inovācijām, gan infrastruktūras uzlabošanai). Protokollēmuma projektā⁴⁶ paredzēja IZM līdz 01.04.2012. veikt nepieciešamos grozījumus MK noteikumos⁴⁷, kurā noteikta kārtība kādā AII tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem, finansēšanas modeli iekļaujot rezultatīvos rādītājus.

IZM gala ziņojumā⁴⁸ par pasākumu plāna nepieciešamajām reformām augstākajā izglītībā un zinātnē 2010.–2012.gadam izpildi norāda, ka 2011.gada rudenī tika izveidota jauna valdība, kas nāca klajā ar jauniem politiskajiem uzstādījumiem, mainījās arī valdības noteiktie uzdevumi attiecībā uz augstākās izglītības finansēšanu. Deklarācijā par V.Dombrovskā vadītā MK iecerēto darbību viens no valdības uzdevumiem paredzēja izstrādāt un sagatavot ieviešanai no 2014.gada principiāli jaunu augstākās izglītības finansēšanas modeli, kas veicinātu maksimālu augstākās izglītības pieejamību, tās starptautiskās konkurētspējas objektīvi novērtējamu kāpumu un taisnīgumu. Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī izpildot ministru prezidenta V.Dombrovskā 07.11.2011. rezolūcijā Nr.99/TA-814/12853 doto uzdevumu, IZM lūdza atsaukt iesniegto protokollēmuma projektu un informatīvā ziņojuma projektu.

Pamatojoties uz MK 19.11.2013. pieņemto lēmumu⁴⁹, IZM, VIAA un Pasaules Banka 02.12.2013. noslēdza sadarbības līgumu (IZM reģ.Nr.1-27/262) par kopējo summu 208 333 *euro* (USD 282 000) ar mērķi izvērtēt Latvijas augstākās izglītības finansēšanas sistēmu un sniegt priekšlikumus jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa izstrādei un ieviešanai Latvijā.

Pasaules Bankas eksperti, vērtējot Latvijas pieeju augstākās izglītības finansēšanai, skatot to kopsakarā ar nacionālajos politikas plānošanas dokumentos paustajām stratēģiskajām nostādnēm, rīcības virzieniem un sasniedzamajiem rezultātiem augstākajā izglītībā un zinātnē, kā piemērotu izvirzīja trīs pīlāru augstākās izglītības finansēšanas modeli (pamata (bāzes) finansējums, snieguma finansējums, attīstības finansējums), kas nodrošinātu augstākās izglītības piedāvājuma sasaisti ar Latvijas tautsaimniecības attīstības un darba tirgus vajadzībām, kvalitatīvu, pētniecībā balstītu augstākās izglītības saturu un rezultātu pārvaldību augstākās izglītības institūcijās⁵⁰. Abu finansēšanas modeļu salīdzinājums apkopots 5.attēlā.

MK 29.06.2015. pieņēma zināšanai IZM iesniegto konceptuālo ziņojumu⁵¹ un atbalstīja priekšlikumu par augstākās izglītības finansēšanas modeļa maiņu, zināšanu sabiedrības attīstības scenārija pakāpenisku īstenošanu un pasākumu plānu pārejai uz jauno finansēšanas kārtību, vienlaikus nosakot IZM 2016.gadā studiju vietu finansēšanā saglabāt “aploksnes principu”, tas ir, finansējumu studiju procesa nodrošināšanai augstskolām piešķirt apmērā, kas nav mazāks par 2015.gadā piešķirto finansējumu⁵².

5.att., IZM izstrādātais finansēšanas modelis un Pasaules Bankas ieteiktais finansēšanas modelis

1.1.2.IAP 2014.–2020.gadam un Īstenošanas plāns 2015.–2017.gadam

Attīstības plānošanas sistēmas likums nosaka:

- attīstības plānošana ir principu, mērķu un to sasniegšanai nepieciešamās rīcības izstrāde ar nolūku īstenot politiski noteiktas prioritātes un nodrošināt sabiedrības un teritorijas attīstību⁵³;
- politikas plānošanas dokumentā nosaka mērķus, uzdevumus un rīcību vienas vai vairāku politikas jomu, nozaru vai apakšnozaru attīstības veicināšanai⁵⁴;
- attīstības plānošanas rezultāti ir attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas gaitā valsts un pašvaldību institūciju izstrādātie produkti un pakalpojumi, kā arī sabiedrībā un tautsaimniecībā panāktās pārmaiņas. Rezultātu noteikšanai izmanto rezultatīvos rādītājus⁵⁵.

MK instrukcija⁵⁶ nosaka:

- plānojot rezultātus un to rezultatīvos rādītājus iekļaušanai attīstības plānošanas un budžeta plānošanas dokumentos, to izstrādātājs definē vai atlasa tos rezultātus un rezultatīvos rādītājus, kas vispilnīgāk raksturo mērķa sasniegšanu un resursu izlietojumu;
- politikas rezultāts ir hierarhiski pakārtots un atbilst konkrētam politikas mērķim, un tas attēlo mērķa sasniegšanas pakāpi noteiktā laikposmā.

Galvenie politikas plānošanas dokumenti izglītības jomā Latvijā, tajā skaitā augstākās izglītības jomā, ir IAP 2014.–2020.gadam un to Īstenošanas plāns 2015.–2017.gadam⁵⁷, kur atbildīgā institūcija ir IZM, bet iesaistītās institūcijas – arī nozaru ministrijas un AII.

IAP 2014.–2020.gadam:

- virsmērķis ir kvalitatīva un iekļaujoša izglītība personības attīstībai, cilvēku labklājībai un ilgtspējīgai valsts izaugsmei;
- virsmērķa sasniegšanai ir definēti trīs mērķi, no kuriem pirmais un trešais attiecināms uz augstākās izglītības finansēšanas sistēmu:
  - ✓ Izglītības vide: paaugstināt izglītības vides kvalitāti, veicot satura pilnveidi un attīstot atbilstošu infrastruktūru;
  - ✓ Individu prasmes: veicināt vērtībizglītībā balstītu indivīda profesionālo un sociālo prasmju attīstību dzīvei un konkurētspējai darba tirgū;
  - ✓ Efektīva pārvaldība: uzlabot resursu pārvaldības efektivitāti, attīstot izglītības iestāžu institucionālo izcilību;
- rīcības virzieni, politikas rezultāti, rezultatīvie rādītāji, kā arī uzdevumi mērķu sasniegšanai saistībā ar augstākās izglītības finansēšanas sistēmu apkopoti 5.pielikumā.

Izvērtējot IZM noteiktos izglītības politikas rezultātus un rezultatīvos rādītājus IAP 2014.–2020.gadam definēto mērķu sasniegšanai augstākās izglītības jomā, konstatēts, ka ne visi noteiktie politikas rezultāti un rezultatīvie rādītāji raksturo definēto mērķu sasniegšanu (skatīt 4.pielikumu un 6.attēlu). Piemēram, Valsts kontroles ieskatā:

- studējošo skaits (neatkarīgi no studiju pakāpes) neraksturo AII infrastruktūras uzlabošanu, kas ir noteikts kā rezultatīvais rādītājs rīcības virziena “21.gadsimtam atbilstīgas izglītības vides un izglītības procesa nodrošināšana” politikas rezultāta “Uzlabota augstākās izglītības iestāžu infrastruktūra mūsdienīga studiju procesa īstenošanai” sasniegšanai;
- finansiālā atbalsta saņēmēju skaits sociāli mazāk aizsargātām iedzīvotāju grupās neraksturo izglītības iestāžu tīkla sakārtošanu, kā arī mērķa “Efektīva pārvaldība: uzlabot resursu pārvaldības efektivitāti, attīstot izglītības iestāžu institucionālo izcilību” sasniegšanas pakāpi.

MĒRĶIS – Izglītības vide: paaugstināt izglītības vides kvalitāti, veicot saturu pilnveidi un attīstot atbilstošu infrastruktūru

RV1.2. Pedagogu un akadēmiskā personāla motivācijas un profesionālās kapacitātes paaugstināšana

PR: Paaugstinās pedagogu un akadēmiskā personāla profesionālā kompetence atbilstoši mūsdienu izglītības prasībām

RR: Akadēmiskā personāla (izņemot koledžas) ar doktora grādu īpatsvars (2017.g. - 60%)

PR: Palielināta akadēmiskā personāla profesionālā konkurētspēja

RR: Akadēmiskā personāla vecuma struktūras (30 – 49 gadu vecumā) īpatsvars (2017.g. - 50%)

RV1.3. 21.gadsimtam atbilstīgas izglītības vides un izglītības procesa nodrošināšana

PR: Uzlabota augstākās izglītības iestāžu infrastruktūra mūsdienīga studiju procesa īstenošanai

RR: Doktorantu skaits kopīgajās doktorantūras studiju programmās (2017.g. - 200)

Palielināts 1.līmeņa profesionālajā augstākajā izglītības pakāpē studējošo skaits koledžās STEM programmās (2017.g. - 5480)

MĒRĶIS – Efektīva pārvaldība: uzlabot resursu pārvaldības efektivitāti, attīstot izglītības iestāžu institucionālo izcilību

RV3.3. Izglītības iestāžu tīkla sakārtošana

PR: Sniegts atbalsts augstākās izglītības iegūšanai sociāli mazāk aizsargātām iedzīvotāju grupām

RR: Finansiālā atbalsta saņēmēju skaits (2017.g. - 1500)

PR – politikas rezultāts

RR – rezultatīvais rādītājs

6.att., Piemēri IZM noteiktajiem politikas rezultātiem un rezultatīvajiem rādītājiem IAP 2014.–2020.gadam definēto mērķu sasniegšanai

Pēc vairākkārtējiem revidentu lūgumiem⁵⁸ IZM atbildīgie darbinieki nesniedza skaidrojumu par pamatojumu IAP 2014.–2020.gadam noteikto rezultatīvo rādītāju un to vērtību izvēlē, kā arī – vai IZM ir vērtējusi, vai, sasniedzot šos rādītājus, tiks novērstas politikas plānošanas dokumentos identificētās problēmas augstākās izglītības jomā.

Ieteikums

Lai pilnveidotu augstākās izglītības sistēmu un veicinātu augstākās izglītības attīstību, IZM kā atbildīgajai par valsts politiku augstākās izglītības jomā⁵⁹:

- pārskatīt IAP 2014.–2020.gadam atbilstoši aktuālajai situācijai augstākās izglītības jomā;
- izvērtēt noteiktos rezultātos rādītājus mērķu raksturošanai, kā arī noteikt tādas mērķus, kurus sasniedzot tiks risinātas ilgstoši pastāvošās problēmas augstākās izglītības jomā.

1.2. IZM vadības dokumenti

IZM nav izstrādāta darbības stratēģija, tādējādi Valsts kontrole nevar gūt pārliecību, ka IZM darbs tiek organizēts mērķtiecīgi, lai koordinētu izglītības politikas īstenošanu, IAP 2014.–2020.gadam noteikto mērķu sasniegšanu un valsts budžeta resursu racionālu ieguldīšanu politikas plānošanas dokumentos paredzēto pasākumu īstenošanai, kā tas ir noteikts IZM nolikumā⁶⁰.

*Attīstības plānošanas sistēmas likums*⁶¹ nosaka, ka institūcijas vadības dokumentā atbilstoši attiecīgās institūcijas kompetencei nosaka attīstības plānošanas un budžeta plānošanas savstarpējo saisti un nodrošina attīstības plānošanas dokumentu pēctecīgu īstenošanu.

Normatīvais akts⁶² nosaka, ka:

- institūciju vadības dokumenti ir institūcijas darbības stratēģija un gada darba plāns;
- institūcijas darbības stratēģija nodrošina tiešās pārvaldes institūcijas darbības plānošanu tās kompetencē esošajās politikas nozarēs atbilstoši attiecīgajā nozarē apstiprinātiem attīstības plānošanas dokumentiem, tiesību aktiem un plānotajam institūcijas valsts budžeta izdevumu kopapjomam vidējam termiņam (trīs gadi);
- institūcija stratēģijā atspoguļo informāciju par situāciju institūcijas pārvaldītajās politikas jomās kopumā, izvirzot stratēģijas plānošanas ciklam tādas mērķus, prioritātes un sasniedzamos rezultātus, kas ir saistoši arī attiecīgā MK locekļa padotības iestādēm;
- gada darba plānu izstrādā, lai nodrošinātu attiecīgās institūcijas darbības stratēģijas īstenošanu, kā arī politisko vadlīniju dokumentu un citu uzdevumu izpildi. Tajā ietver konkrētajā gadā veicamos uzdevumus vai pasākumus, to izpildes termiņus un atbildīgās struktūrvienības vai amatpersonas.

Revīzijā konstatēts, IZM nav izstrādāta darbības stratēģija vidējam termiņam (trīs gadiem), savukārt IZM norāda, ka stratēģija ietverta IZM 2014., 2015. un 2016.gada darba plānos, ko izstrādā nozaru departamenti atbilstoši nozaru pamatnostādņem un apstiprina IZM iekšējās pārvaldības institūcija (Vadības sanāksme)⁶³.

Izvērtējot IZM 2014., 2015. un 2016.gada darba plānus⁶⁴, konstatēts, ka tajos norādīta katra uzdevuma virzība un izpilde pa gada ceturkšņiem un izpildes gala termiņš, norādīta atbildīgā persona, taču ar katru

gadu tie paliek vispārīgāki – uzdevumi un veicamie pasākumi uzdevumu izpildei 2016.gadā ir ievērojami mazāk kā 2014.gadā. Piemēram, 2016.gada plānā norādīti šādi uzdevumi – piešķirt finansējumu AII, zinātniskajām institūcijām un nozares pārvaldībā iesaistītajām institūcijām, uzlabot politikas koordināciju un samazināt administratīvo slogu koordinēt studiju un studējošo kreditēšanu u.c.

Ieteikums

Lai nodrošinātu normatīvā akta⁶⁵ prasību ievērošanu un augstākās izglītības jomas plānveidīgu, uz rezultātu vērstu attīstību, IZM izstrādāt institūcijas darbības stratēģiju atbilstoši normatīvajā aktā⁶⁶ noteiktajam plānošanas ciklam un noteiktajiem izstrādes principiem.

1.3.Vai revīzijas apjomā iekļauto augstskolu attīstības stratēģijas vērstas uz augstskolu attīstību?

Līdz 2016.gadam, nenosakot minimālās prasības, kas iekļaujamas augstskolu attīstības stratēģijās un atbilstu valsts īstenotajai attīstības politikai augstākās izglītības jomā, lai gan augstskolu attīstības stratēģijas esamība un nepieciešamība ir noteikta *Augstskolu likumā* kopš 1995.gada, IZM nav pietiekami nodrošinājusi organizētu un koordinētu augstākās izglītības politikas īstenošanu, kā tas ir noteikts IZM nolikumā⁶⁷.

Lai arī šobrīd tiek nodrošināta normatīvo aktu prasību izpilde un augstskolas ir sagatavojušas to attīstības stratēģijas, tomēr Valsts kontroles ieskatā augstākās izglītības institūcijas savas darbības stratēģijas 2014.–2016.gadā izstrādā nevis, lai plānotu institūcijas attīstību atbilstoši tās vajadzībām, bet, iespējams, lai apgūtu ES fondu finansējumu, formāli uzsverot 2014.–2020.gada plānošanas periodā prioritāri atbalstāmās jomas.

Lai gan augstskolu attīstības stratēģijas esamība un nepieciešamība ir noteikta *Augstskolu likumā* kopš 1995.gada un MK noteikumos⁶⁸, kas saistīti ar augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditāciju un studiju programmu licencēšanu, revīzijā konstatēts, ka līdz 2008.gadam tās netika izstrādātas, kā arī līdz 16.08.2016. nevienā tiesību aktā nebija noteiktas prasības, kāda informācija iekļaujama augstākās izglītības institūciju attīstības stratēģijās.

Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība”⁶⁹, kuru līdzfinansē ESF, ERAF un KF, 8.prioritārajā virzienā “Izglītība, prasmes un mūžizglītība” noteikts, ka atbalsts ieguldījumiem augstākajā izglītībā tiks skatīts kontekstā ar AII attīstības stratēģijām, kas izstrādātas vai pilnveidotas, ņemot vērā ES Padomes rekomendācijas 2014.gadam, studiju programmu kvalitātes, sadarbības un ilgtspējas novērtējuma⁷⁰ un zinātnes ārējā izvērtējuma secinājumus un rekomendācijas⁷¹.

2015.gadā darbības programmas “Uzņēmējdarbība un inovācijas” papildinājuma⁷² ietvaros 12 zinātniskajām institūcijām (sešām augstskolām (DU, LU, RTU, VeA, LLU, TSI) un sešiem zinātniskajiem institūtiem/centriem) tika piešķirts finansējums zinātnisko institūciju institucionālās

kapacitātes attīstībai 10 835 361 *euro* apmērā, tajā skaitā zinātniskās institūcijas attīstības stratēģijas izstrādei (projekta līgumi tika noslēgti 27.05.2015)⁷³. Tomēr MK noteikumos⁷⁴, kas nosaka kārtību, kādā īsteno attiecīgo darbības programmu, nebija noteiktas prasības, kāda informācija iekļaujama zinātnisko institūciju, tajā skaitā augstskolu, attīstības stratēģijā.

Pārējām augstskolām (sarakstu skatīt 1.pielikumā), tajā skaitā revīzijas apjomā iekļautajām RTA, ViA, LiepU, J.Vītola LMA, kas pretendē uz ES fondu finansējuma saņemšanu, institūcijas attīstības stratēģijas bija jāizstrādā pašām un arī pēc IZM veiktā izvērtējuma jāprecizē pašām, to finansējot pieejamo resursu ietvaros.

Tikai 2016.gadā pieņemtajos MK noteikumos⁷⁵ par SAM 8.1.1. “Palielināt modernizēto *STEM*, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu” tiek noteikts, kādai informācijai jābūt iekļautai AII attīstības stratēģijā, kā arī tiek noteikts, ka attīstības stratēģija iesniedzama IZM saskaņošanai, lai gan augstskolu attīstības stratēģijas esamība un nepieciešamība ir noteikta *Augstskolu likumā* kopš 1995.gada.

IZM skaidroja⁷⁶:

IZM laika posmā no 1995.g.–2016.g. nav izstrādājusi saistošus noteikumus augstskolu attīstības stratēģiju izstrādei. Attīstības stratēģija ir organizācijas vadības instruments un tā izstrāde notiek individualizēti. Ministrijas ieskatā plaša un visu sabiedrības grupu vajadzībām atbilstošas izglītības nodrošināšanai ir svarīga augstskolu organizācijas daudzveidība. Tāpēc ministrija, īstenojot tai Augstskolu likumā noteikto stratēģiskās vadības funkciju, nosaka augstskolu uzdevumus un izvirza saistošas prasības darbībām MK noteikumos, kas ir saistīti ar ES struktūrfondu investīcijām. IZM augstskolu attīstības stratēģijas izvērtē lēmumu par ES struktūrfondu investīcijām augstskolu attīstībā pieņemšanas procesā. Tam ir izstrādāta stratēģiju vērtēšanas metodika, ar kuru augstskolas un zinātniskās institūcijas tika iepazīstinātas.

Atbilstoši MK noteikumiem⁷⁷ stratēģijā iekļaujama šāda informācija:

- augstākās izglītības institūcijas modernizācijai izvēlēto *STEM* studiju programmu raksturojumu un izvēles pamatojumu, tai skaitā:
  - ✓ modernizējamo *STEM* studiju programmu pieprasījuma līmeni, ko pamato tautsaimniecības attīstības vajadzības un piedāvājuma analīze Latvijas un Eiropas līmenī;
  - ✓ modernizējamo *STEM* studiju programmu ieguldījumu Latvijas Viedās specializācijas stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanā un atbilstību izaugsmes prioritātēm un viedās specializācijas jomām;
  - ✓ modernizējamo *STEM* studiju programmu atbilstību augstākās izglītības institūcijas specializācijai vai pētniecības programmai (ja attiecināms) un augstākās izglītības institūcijas sniegumu šo programmu īstenošanā;
  - ✓ modernizējamo *STEM* studiju programmu nodrošinājumu un eksporta potenciālu;
- augstākās izglītības institūcijas studiju procesa pārvaldības plānu, tai skaitā:

- ✓ studiju programmu satura modernizācijas plānu, kas ietver sadarbību ar nozaru eksporta padomēm vai asociācijām;
- ✓ cilvēkresursu attīstības un internacionalizācijas plānu;
- ✓ personāla atalgojuma politiku;
- ✓ kvalitātes vadības, tai skaitā akadēmiskās integritātes un ētikas nodrošināšanas plānu;
- augstākās izglītības institūcijas plānoto investīciju raksturojumu, tai skaitā:
  - ✓ augstākās izglītības institūcijas rīcībā esošās infrastruktūras raksturojumu:
  - ✓ visu īpašumā, valdījumā vai lietojumā esošo ēku (būvju), ēku (būvju) daļu (telpu grupu) un zemes vienību uzskaitījumu, norādot to platību, pašreizējo stāvokli, lietojumu un apgrūtinājumus;
  - ✓ rīcībā esošo mācību iekārtu un aprīkojuma uzskaitījumu, to pašreizējā stāvokļa raksturojumu;
  - ✓ pēdējo piecu gadu laikā veiktās investīcijas ēku (būvju), ēku (būvju) daļu (telpu grupu) un telpu modernizācijā un jaunu mācību iekārtu un aprīkojuma iegādē un esošo iekārtu un aprīkojuma modernizācijā, norādot veikto investīciju finansēšanas avotus;
  - ✓ esošās infrastruktūras pašreizējo noslodzi;
- infrastruktūras attīstības plānu, norādot plānoto investīciju apjomu, noslodzi un finansēšanas avotus:
  - ✓ *STEM* studiju programmu modernizācijai plānoto būvdarbu raksturojumu un pamatojumu ieguldījumu veikšanai;
  - ✓ *STEM* studiju programmu modernizācijai iegādājamo mācību iekārtu un aprīkojuma uzskaitījumu un iegādes pamatojumu;
  - ✓ plānotās infrastruktūras sasaisti un sinerģiju ar citās atbalsta programmās plānotajām zinātnes infrastruktūras investīcijām un ēku siltināšanas investīcijām;
  - ✓ inovāciju un zaļā iepirkuma izmantošanu infrastruktūras attīstībai.

Izvērtējot revīzijas apjomā ietverto augstskolu attīstības stratēģijas 2014.-2020.gadam, konstatēts, ka, norādot augstskolas skatījumā svarīgo un nepieciešamo informāciju saistībā ar tās darbību un iekļaujot tajā visu MK noteikumos⁷⁸ norādīto informāciju, augstskolu attīstības stratēģijas ir izveidotas plašas, nepārskatāmas, sasniedzamie rezultātu un to raksturojošie rezultatīvie rādītāji ir ar lielu detalizācijas pakāpi. Piemēram, RTA darbības un attīstības stratēģija 2016.-2023.gadam izstrādāta ļoti plaša un ar lielu veicamo pasākumu detalizācijas pakāpi, kā rezultātā RTA stratēģijā noteikti rezultatīvie rādītāji ir ļoti detalizēti. Stratēģijā liela uzmanība veltīta valsts attīstības plānošanas dokumentu aprakstam un izvērtējumam, augstskolas vēsturei un esošo studiju programmu aprakstam, kopējai pozīcijai starp augstskolām (studējošu skaits, zinātnes apraksts, akadēmiskais personāls u.tml.) un reģionā, mazāk uzmanība veltīta augstskolas attīstības perspektīvām kopumā. Minētais liecina par trūkumiem augstskolu darbības plānošanā, uzraudzībā un nepieciešamo korektīvo darbību veikšanā, lai sasniegtu augstskolas attīstības mērķus;

Arī Pasaules Bankas eksperti norāda⁷⁹:

ja institucionālā stratēģijā ir pārāk daudz mērķu un nav norādīts, kurām darbībām tiek dota priekšroka, ir grūti nodrošināt skaidrus finansiālos stimulus struktūrvienībām un personām atbilstoši institucionālajai stratēģijai.

Ieteikums

IZM kā atbildīgajai par valsts politiku augstākās izglītības jomā⁸⁰ sadarbībā ar nozaru ministrijām izvērtēt nepieciešamību veikt pasākumus, lai nodrošinātu AII attīstības stratēģijas pilnveidi un īstenošanu, par prioritāti izvirzot augstskolas attīstību atbilstoši tās stratēģiskajai specializācijai.

1.4. Vai politikas īstenošanas uzraudzība ir pietiekama?

IZM augstākās izglītības politikas īstenošanas uzraudzība ir nepilnīga, kas ļautu veikt mērķtiecīgu augstākās izglītības jomas attīstības plānošanu un īstenošanu, jo:

► AII darbības pārskatos⁸¹ nav iekļauta visa nepieciešamā informācija par politikas plānošanas dokumentos noteiktajiem rādītājiem, kā arī pārskati tiek iesniegti dažādos formātos un noformējumos, tāpēc tie savstarpēji nav salīdzināmi, lai varētu izdarīt kopējos secinājumus par augstākās izglītības attīstību kopumā;

► kopš 2006.gada IZM nav nodrošinājusi *Augstskolu likumā*⁸² noteiktā izpildi un nav izveidojusi vienotu Diplomu reģistru, kurā ierakstāma informācija par visiem augstākās izglītības diplomiem, kas rada risku, ka var tikt neuzskaitīti visi AII diplomu un augstskolu sagatavotā informācija par izsniegtajiem AII diplomiem var neatbilst to patiesajam skaitam;

► lai gan augstskolas 2016.gada vienošanās protokolos bija apņēmušās veikt pirmreizējo datu ievadīšanu par studējošajiem VIIS un nodrošināt datu atjaunošanu katru mēnesi, tomēr neviena augstskola līdz 2017.gada oktobrim nav to paveikusi;

► lai gan VIIS attīstības 3.kārtas (Studējošo un absolventu reģistrs) ieviešanu tika plānots pabeigt 2015.gada III ceturksnī, tomēr nepieciešamie grozījumi normatīvajā regulējumā izdarīti tikai 2017.gada septembrī, uzliekot AII pienākumu līdz 31.12.2017. ievadīt VIIS informāciju par studējošajiem⁸³.

IZM norāda⁸⁴, ka augstākās izglītības politikas ieviešanas uzraudzība tiek nodrošināta:

pārtraugot nosprausto kvalitatīvo un kvantitatīvo mērķu sasniegšanu, kas tiek veikts, apkopojot augstskolu sniegtos datus par augstāko izglītību un zinātņi, slēdzot līgumus par

valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu, izstrādājot struktūrfondu programmu sākotnējos novērtējumus un nosacījumus struktūrfondu ieguldījumiem, kā arī sagatavojot atskaites ziņojumus un pārskatus par politikas pasākumiem MK kārtības rullī noteiktajā kārtībā.

1.4.1. Augstākās izglītības institūciju pārskati – vai tie ir pilnīgi?

MK noteikumi⁸⁵ nosaka, ka AII iesniedz IZM:

- līdz kārtējā gada 5.septembrim – AII struktūru, uzņemto studentu skaitu un sastāvu, akadēmisko, profesionālo, zinātnisko grādu un profesionālo kvalifikāciju ieguvušo personu skaitu un sastāvu, kā arī ziņas par studiju iespējām;
- līdz kārtējā gada 15.oktobrim – studējošo un pārējā AII personāla skaitu un sastāvu, mācību kursu un studiju programmu piedāvājumu, kā arī ziņas par saimniecisko darbību un starptautiskajiem sakariem;
- līdz 1.aprīlim – informāciju par iepriekšējā gada valsts budžeta līdzekļu sadalījumu un izlietojumu, pašu ieņēmumiem un to izlietojumu;
- informāciju par savu darbību iesniedz rakstiski. Informāciju par AII padomes apstiprinātām uzņemšanas prasībām studiju programmās nākamajam akadēmiskajam gadam iesniedz arī elektroniski.

Ministriju un augstskolu noslēgto līgumu vienošanās protokoli par noteikta skaita speciālistu sagatavošanu paredz, ka augstskolas līdz nākamā gada noteiktam datumam (KM – 10.februāris, IZM, ZM – 20.janvāris) iesniedz informāciju par vienošanās protokolā noteiktā sagatavojamo speciālistu skaita faktisko izpildi iepriekšējā saimnieciskā gada laikā un informāciju par vienošanās protokolā noteiktā no valsts budžeta finansējamā studiju vietu skaita faktisko izpildi iepriekšējā saimnieciskajā gadā. Ja faktiskā izpilde neatbilst vienošanās protokolā noteiktajam, augstskola pievieno skaidrojumu par neizpildes iemesliem.

Izvērtējot AII atbilstoši MK noteikumiem⁸⁶ un ministriju un augstskolu noslēgto līgumu vienošanās protokolos paredzētos pārskatus (pievienoti vienošanās protokoliem kā pielikums) par laika posmu no 2014.gada līdz 2016.gadam, konstatēts, ka:

- AII iesniedzamajos pārskatos nav iekļauta visa nepieciešamā informācija par politikas plānošanas dokumentos noteiktajiem rādītājiem, piemēram, informāciju par *STEM* jomā studējošajiem u.c. MK noteikumi⁸⁷, kas nosaka iesniedzamo atskaišu veidus un informāciju, apstiprināti 2006.gadā un tajos nav izdarīti grozījumi, lai gan 2014.gadā ir mainījušies attīstības plānošanas dokumenti un attiecīgi sasniedzamie rezultātīvie rādītāji;
- pārskatos par vienošanās protokolā noteiktā no valsts budžeta finansējamā studiju vietu skaita faktisko izpildi iepriekšējā saimnieciskajā gadā AII iekļauj dažādu informāciju, piemēram, no revīzijas apjomā iekļautajām augstskolām četras budžeta vietu izpildē iekļauj arī studiju pārtraukumā esošos studentus, bet divas nē;

- AII pārskatus iesniedz dažādos formātos un noformējumos (saturs visiem pārskatiem vienāds) – *MS Excel, MS Word, .pdf* vai kā fotoattēlus, kas neļauj tās savstarpēji salīdzināt un bez iepriekšējas apstrādes izmantot tajās iekļauto informāciju.

Izvērstāku informāciju par AII pārskatos par vienošanās protokolā noteiktā no valsts budžeta finansējamā studiju vietu skaita faktisko izpildi kārtējā gadā skatīt 2.daļā “Vai augstākās izglītības sistēmas finansēšanas ir efektīva?”.

1.4.2.Vai valstī ir vienots Diplomu reģistrs?

Kopš 2006.gada *Augstskolu likumā*⁸⁸ ir noteikts:

- Diplomu reģistrā ieraksta ziņas par visiem augstākās izglītības diplomiem, ko izsniedz Augstskolu reģistrā un Izglītības iestāžu reģistra koledžu daļā reģistrētās augstskolas, koledžas un ārvalstu augstskolu filiāles. Diplomu reģistru kārtotam pilnvarota augstskolas vai koledžas amatpersona. Diplomu reģistru kārtot elektroniski;
- Diplomu reģistrā par diplomu ierakstāmas šādas ziņas – diploma nosaukums, diploma numurs, tās personas vārds un uzvārds, kurai diploms izsniegts, diplomu izsniegušās augstskolas, koledžas vai ārvalstu augstskolu filiāles nosaukums un diploma izsniegšanas datums;
- augstskola, koledža vai ārvalstu augstskolu filiāle elektroniski iesniedz Diplomu reģistram divas reizes gadā (martā un septembrī) par iepriekšējā pusgadā izsniegtajiem augstākās izglītības diplomiem.

Valsts kontrole jau 2008.gadā veiktajā revīzijā Nr.5.1-5-65/2007 “Augstākās izglītības sistēmas realizācija atbilstīgi izvirzītajiem mērķiem” norādīja, ka IZM nav nodrošinājusi *Augstskolu likuma* 59.¹pantā noteikto – nav izveidojusi kopējo visu augstākās izglītības iestāžu Diplomu reģistru un nodrošinājusi tā uzturēšanu.

Revīzijā konstatēts, ka arī 2016.gadā nav izveidots Diplomu reģistrs, kurā ierakstītas ziņas par visiem augstākās izglītības diplomiem, ko izsniedz Augstskolu reģistrā un Izglītības iestāžu reģistra koledžu daļā reģistrētās augstskolas, koledžas un ārvalstu augstskolu filiāles, tādējādi netiek ievērots *Augstskolu likumā*⁸⁹ noteiktais, kas paredz Diplomu reģistra esamību. Diplomu reģistra neesamība rada risku, ka netiek uzskaitīti visi AII diplomi un informācija par izsniegtajiem AII diplomiem var neatbilst to patiesajam skaitam.

Saskaņā ar IZM sniegto informāciju⁹⁰ pēc nepieciešamo grozījumu pieņemšanas normatīvajos aktos⁹¹, informācija par izsniegtiem diplomiem tiks uzkrāta elektroniski VIIS Studējošo reģistrā (VIIS 3.kārta).

1.4.3.Valsts izglītības informācijas sistēmas attīstības 3.kārta (Studējošo un absolventu reģistrs)

Lai sasniegtu IAP 2014-2020.gadam noteiktos rezultātīvos radītājus saistībā ar izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas pilnveidi, tajā skaitā izveidotu vienotu augstākās izglītības informācijas sistēmu, kurā iekļauti akadēmiskā un zinātniskā personāla reģistri, studējošo, diplomu reģistri, kā arī

akreditācijas vajadzībām nepieciešamā datubāze, IZM izstrādāja VIIS attīstības koncepciju⁹², kurā noteikti plānotie procesi augstākās izglītības jomā, kas īstenojami 2015.gada III ceturksnī⁹³:

- studējošo reģistrēšana augstākās izglītības institūciju studējošo reģistros – augstākās izglītības institūcijas reģistrē uzņemtos studentus, tostarp noteiktā formā apkopo datus par katru studentu, kas pēc tam nosūtāmi uz VIIS;
- VIIS studējošo reģistra datu nodrošināšana un atjaunināšana – augstākās izglītības institūcijas nodrošina iepriekš noteiktas informācijas par studējošajiem automatizētu pārsūtīšanu no saviem lokālajiem studējošo reģistriem uz VIIS studējošo reģistru tiešsaistes režīmā;
- automatizētas datu apmaiņas izveide starp VIIS un VID IS – e-pakalpojuma izstrāde 5.elektronizācijas līmenī, nodrošinot automatizētu datu apmaiņu starp VIIS un VID IS par personām, kuras turpina izglītošanos pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas līdz 24 gadiem.

Saskaņā ar IZM sniegto informāciju⁹⁴:

VIIS attīstības 3.kārta (Studējošo un absolventu reģistrs) tehniski ir noslēgusies, taču nav izdarītas visas nepieciešamās izmaiņas normatīvo aktu regulējumā. Lai uzliktu augstskolām un koledžām pienākumu sniegt VIIS datus par studējošiem, IZM izstrādāja grozījumus normatīvajos aktos⁹⁵. Tomēr normatīvo aktu projektu saskaņošanas gaitā IZM saskārās ar augstākās izglītības iestāžu iebildumiem pret normatīvo aktu grozījumiem, jo iestādes vēlētos saņemt papildu finansējumu savienojuma izveidei.

Neskatoties uz AII iebildumiem datu ievadei VIIS un neveiktiem grozījumiem normatīvajos aktos, IZM un revīzijas apjomā iekļauto augstskolu 2016.gada vienošanās protokolos⁹⁶, kurus parakstījušas iesaistītās puses, bija noteikts, ka augstskolas apņemas līdz 01.06.2016. veikt pirmreizējo datu ievadīšanu par studējošajiem VIIS un nodrošinās datu atjaunošanu katru mēnesi (RTU gadījumā – ar IZM saskaņotā termiņā⁹⁷).

Revīzijā konstatēts, ka neviena no revīzijas apjomā iekļautajām augstskolām nav izpildījusi līgumā noteikto un veikusi pirmreizējo datu ievadīšanu par studējošajiem VIIS un nodrošinājusi datu atjaunošanu katru mēnesi, bet grozījumi normatīvajā regulējumā izdarīti tikai 2017.gada septembrī, uzliekot AII par pienākumu līdz 31.12.2017. ievadīt VIIS informāciju par studējošajiem⁹⁸.

Ieteikums

IZM kā atbildīgajai par valsts politiku augstākās izglītības jomā⁹⁹ pilnveidot augstākās izglītības politikas īstenošanas uzraudzības kontroles procedūras un sadarbībā ar nozaru ministrijām, kuru padotībā ir AII, pilnveidot AII iesniedzamos darbības pārskatus, tajā skaitā nosakot vienotu iesniegšanas formātu, lai novērstu kļūdīšanās risku atkārtoti apstrādājot (ievadot) AII iesniegto informāciju tās apkopošanai.

1.5. Augstākās izglītības padome

Lai arī dibinot AIP, normatīvajos aktos bija noteikts tās darbības mērķi, tomēr kopš 2001. gada nevienā normatīvajā aktā tas vairs nav noteikts, kā arī nav noteikti rezultatīvie rādītāji, kas nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto uzdevumu izpildes efektivitāti, un izvirzītu tās darbības stratēģiskos mērķus un to sasniegšanu.

Augstskolu likumā AIP ir noteikti dažādi uzdevumi augstākās izglītības sistēmas attīstībai un pilnveidei, kā arī tās sastāvā ir vairāku nozaru speciālisti, tomēr IZM pietiekami neizmanto AIP pieejamos resursus organizējot, koordinējot un īstenojot augstākās izglītības politiku, tādējādi Valsts kontrole nevar gūt pārliecību, ka AIP darbs laika posmā no 2014. gada līdz 2016. gadam ticis organizēts mērķtiecīgi, kā arī tās darbībā nodrošināta valsts budžeta līdzekļu 297 934 euro apmērā izlietošanas un izmaksu efektivitāte. Turklāt revīzijā konstatētais liecina, ka ir nepilnības AIP noteikto uzdevumu izpildē.

AIP ir dibināta 23.05.1996.¹⁰⁰, un tā ir juridiska persona. AIP tiesības pieņemt lēmumus, kas attiecas uz augstāko izglītību, tikai *Augstskolu likumā* paredzētajos gadījumos. Saskaņā ar *Augstskolu likumu* pieņemtie AIP lēmumi ir saistoši augstskolām¹⁰¹.

Izvērtējot tiesību aktus, konstatēts, ka AIP ir noteikti dažādi uzdevumi augstākās izglītības jomā, tomēr nav noteikts tās izveidošanas, kā arī darbības mērķis.

AIP norāda¹⁰²:

AIP savā darbībā ievēro Valsts pārvaldes iekārtas likumu, kurā noteikti valsts pārvaldes principi, tajā skaitā – valsts pārvalde ir pakļauta likumam un tiesībām. Tā darbojas normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros. Valsts pārvalde savas pilnvaras var izmantot tikai atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim¹⁰³. Pilnvarojums AIP darbībai, tā jēga un mērķi ir noteikti Augstskolu likumā.

AIP nav noteikti rezultatīvie rādītāji, kas veicinātu institūcijai noteikto uzdevumu izpildi, kā arī izvirzītu AIP darbības stratēģiskos mērķus un veicinātu to sasniegšanu.

Lai gan nevienā tiesību aktā nav noteikts AIP mērķis, AIP darbinieku novērtēšanu par paveikto 2016. gadā veica, pamatojoties uz AIP mērķiem un uzdevumiem¹⁰⁴.

AIP darbība tiek finansēta no IZM valsts budžeta apakšprogrammas 03.08.00 “Augstākās izglītības padome”, paredzot finansējumu 2014. gadā 97 324 euro apmērā, 2015. gadā – 97 511 euro, 2016. gadā – 103 099 euro.

MK noteikumi¹⁰⁵ nosaka, ka valsts budžeta programmu rezultātus veido darbības stratēģijā attiecīgajām programmām plānotie darbības rezultāti, kas papildināti ar analītiskajiem rādītājiem, kuri ļauj noteikt programmas līdzekļu izlietošanas un izmaksu efektivitāti.

Lai gan valsts budžeta apakšprogrammas 03.08.00 “Augstākās izglītības padome” līdzekļu izlietošanas un izmaksu efektivitātes izvērtēšanai ir noteikti darbības rezultāti un rezultatīvie rādītāji, tomēr tie neraksturo AIP ietekmi augstākās izglītības sistēmas attīstībā un pilnveidē. Noteiktie darbības rezultāti un rezultatīvie rādītāji:

- akreditēto iestāžu skaits;
- AIP sēžu skaits;
- apstiprinātas profesoru padomes;
- AIP pieņemtie lēmumi.

Izvērtējot AIP budžetu, konstatēts, ka katru gadu vidēji 82% tās izdevumu ir atlīdzībai, bet otrie lielākie izdevumi – vidēji 15% – ir izdevumi pakalpojumiem – telpu nomai, nekustamā īpašuma uzturēšanai, komunālajiem maksājumiem (skatīt 1.tabulu).

1.tabula

AIP budžeta struktūra, *euro*

	2014.gads		2015.gads		2016.gads	
	Summa	%	Summa	%	Summa	%
IEŅĒMUMI	97 324	100	97 511	100	103 099	100
Valsts budžeta finansējums	97 324	100	97 511	100	103 099	100
IZDEVUMI	97 324	100	97 511	100	103 099	100
Atlīdzība	79 292	81,5	80 762	82,8	84 214	81,7
Mācību, darba un dienesta komandējumi, darba braucieni	118	0,1	1243	1,3	549	0,5
Pakalpojumi	16 398	16,8	13 037	13,4	15 129	14,7
Krājumi, materiāli, energoresursi, preces, biroja preces un inventārs	1525	1,6	2469	2,5	3207	3,1

AIP 12 locekļu sastāvā pēc izglītības un zinātnes ministra ierosinājuma apstiprina Saeima. AIP locekļu pilnvaru laiks ir četri gadi. Kopš 2000.gada AIP sastāvā tiek iekļauti pa vienam deleģētam pārstāvim no šādām organizācijām un izglītības un zinātnes ministrs saskaņā ar ieņemamo amatu (*ex officio*) kā AIP loceklis pārstāv padomi valdības sēdēs¹⁰⁶ (skatīt 2.tabulu).

2.tabula

AIP sastāvs, sākot no 2012.gada

Deleģētāja organizācija	Pārstāvis (2012-2016) ¹⁰⁷	Pārstāvis (2016-2020) ¹⁰⁸
Latvijas Zinātņu akadēmija	Valdes priekšsēdētāja vietnieks	
Mākslas augstskolu asociācija	LMāA prorektors	
Latvijas Izglītības vadītāju asociācija	Viceprezidents	
LTRK	Padomes priekšsēdētājs, SIA “Biznesa augstskola “Turība”” līdzīpašnieks	Ekonomikas un kultūras augstskolas valdes priekšsēdētāja, Alberta koledžas

Deleģētāja organizācija	Pārstāvis (2012-2016) ¹⁰⁷	Pārstāvis (2016-2020) ¹⁰⁸
		valdes loceklis
Latvijas Koledžu asociācija		Valdes priekšsēdētājs, RTK direktors
Rektoru padome		Līdz apstiprināšanai AIP priekšsēdētāja amatā bija RSU rektors
Latvijas Augstskolu profesoru asociācija		Valdes priekšsēdētājs
LDDK	Padomes loceklis, Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības uzņēmēju asociācijas padomes priekšsēdētājs	Padomes loceklis, AS "Latvenergo" valdes priekšsēdētājs
LIZDA	LIZDA speciālists augstākās izglītības un zinātnes jautājumos	LIZDA priekšsēdētājs
Latvijas Studentu apvienība		Latvijas Studentu apvienības pārstāvis
Privāto augstskolu asociācija	SIA "Sociālo tehnoloģiju augstskola" rektors	Priekšsēdētājs, SIA "Biznesa augstskola "Turība"" rektors un valdes priekšsēdētājs
<i>Ex officio</i>		Izglītības un zinātnes ministrs saskaņā ar ieņemamo amatu

Revīzijā konstatēts, ka IZM atsevišķos jautājumos, kas ir arī AIP uzdevumi, nepāļauj uz AIP sniegto viedokli un sadarbojas ar dažādām institūcijām, lai gan to pārstāvji ir AIP sastāvā. Atkārtoti izskatot AIP konkrētu jautājumu, tiek paildzināts lēmuma pieņemšanas process un radītas liekas birokrātiskas darbības, piemēram:

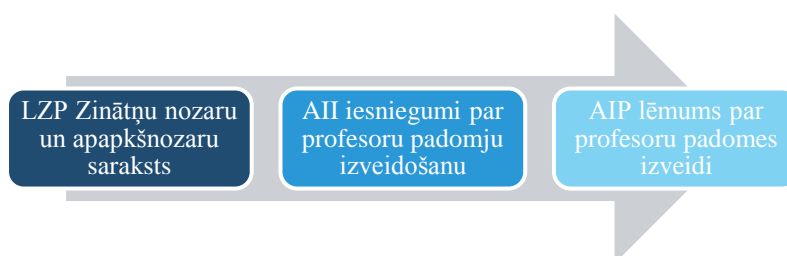
- IZM pirms priekšlikumu par valsts budžeta finansēto studiju vietu sadalījumu iesniegšanas izvērtēšanai AIP, to iepriekš saskaņo ar LDDK¹⁰⁹, kuras pārstāvis darbojas AIP;
- LMāA, J.Vītola LMA, LKA ir apvienojušās Mākslas augstskolu asociācijā, kuras pārstāvis darbojas AIP. Visas trīs augstskolas iesniedz KM priekšlikumu par no valsts budžeta finansējamo studiju vietu skaitu nākamajam saimnieciskajam gadam. Attiecīgā informācija tiek iesniegta IZM un iekļauta IZM priekšlikumā par valsts budžeta finansēto studiju vietu sadalījumu kārtējam gadam un iesniegta AIP izvērtēšanai. Lai gan mākslas augstskolas pašas iesniegušas informāciju par nepieciešamajām budžeta vietām, tās pārstāvis, kurš darbojas AIP, piedalās izvērtēšanā;
- MK noteikumi¹¹⁰ paredz, ka IZM lūdz gan AIP, gan LDDK, kuras pārstāvis ir deleģēts AIP, sniegt viedokli par augstskolas vai koledžas jaunā studiju virziena atbilstību valsts attīstības prioritātēm;
- lai gan arī LIZDA pārstāvis ir deleģēts AIP, IZM un LIZDA 16.03.2016. noslēdza sadarbības līgumu, kurā¹¹¹ noteikts, ka puses sadarbojas:
  - ✓ lai nodrošinātu pakāpenisku valsts budžeta finansējuma palielinājumu augstākai izglītībai;
  - ✓ lai sekmētu darba tirgum nepieciešamo zināšanu un prasmju apgūšanu augstākās izglītības iestādēs valsts tautsaimniecības attīstībai aktuālās nozarēs.

*Augstskolu likums*¹¹² nosaka, ka pārskatu par savu finansiālo darbību AIP reizi gadā publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

Revīzijā konstatēts, ka AIP nepublicē pārskatu par savu finansiālo darbību laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

Revīzijā konstatētais liecina par trūkumiem un nepilnībām normatīvajos aktos AIP noteikto uzdevumu izpildē un neliecina par tās darbībai piešķirto valsts budžeta līdzekļu 297 934 euro apmērā (2014., 2015. un 2016.gads) efektīvu un lietderīgu izlietojumu:

- laika posmā no 2013.gada līdz 2016.gadam AIP divas reizes Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijai ir sniegusi pārskatu par savu darbību – pārskatu par 2013.gadā paveikto un pārskatu par paveikto laika posmā no 2013.gada līdz 2016.gadam (AIP viens ievēlēšanas periods). Kā būtiskākos sasniegumus četru gadu periodā AIP norāda¹¹³:
  - ✓ 2013.gadā izstrādāta “Latvijas Augstākās izglītības un augstskolu attīstības nacionālā koncepcija 2013.-2020.gadam” un noslēdzies AIP īstenotais ESF projekts “Augstākās izglītības studiju programmu izvērtēšana un priekšlikumi kvalitātes paaugstināšanai”;
  - ✓ AIP locekļu iesaiste dažādās darba grupās;
  - ✓ piedalījies reģionālo konferenču sagatavošanā un organizēšanā, kas veltītas augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju jautājumiem, kā arī organizējusi vairākas konferences par sabiedrībai nozīmīgām augstākās izglītības tēmām;
  - ✓ Latvijas Mākslas augstskolu pārstāvniecība AIP ir nodrošinājusi īpaša augstākās izglītības segmenta, kas kalpo nacionālās identitātes saglabāšanai – mākslas augstākās izglītības – līdzsvarotu attīstību, ņemot vērā nozares specifiku un mākslas izglītības vēsturiskās tradīcijas, vienlaikus sekmējot radošuma principu pārnesi visā augstākās izglītības īstenošanas telpā;
- pilda daļēji vai nepilda vispār normatīvajos aktos noteiktās funkcijas un uzdevumus¹¹⁴, piemēram (pilnu funkciju apkopojumu, Valsts kontroles viedokli un AIP viedokli skatīt 5.pielikumā):
  - ✓ AIP neapstiprina nozaru sarakstu, kurā izveidojamas nozaru profesoru padomes, bet gan apstiprina augstskolu ierosinātu profesoru padomju izveidošanu, kas atbilst LZP Zinātņu nozaru un apakšnozaru sarakstam¹¹⁵. Piemēram, AIP sēdes protokolā¹¹⁶ norādīts, ka AIP saņēmusi vēstuli no SIA “Biznesa augstskola “Turība”” par sociālo zinātņu profesoru padomes izveidi, un 06.11.2014. sēdes protokolā¹¹⁷ norādīts, ka AIP apstiprina Banku Augstskolas, RISEBA, VeA kopīgo profesoru padomi;

- ✓ AIP kā institūcija neizstrādā priekšlikumus par valsts budžeta finansēto studentu skaitu katrā nozarē, bet gan veic korekcijas IZM izstrādātajā budžeta vietu sadalījumā, veltot laiku un izlietojot valsts budžeta finansējumu atkārtotām darbībām. Piemēram, IZM jau 19.09.2014. nosūtīja vēstuli LDDK, informējot, ka ir uzsākts valsts finansētu studiju vietu skaita 2015.gadam piešķiruma process, kas ietver darba devēju organizāciju ieteikumu apkopojumu, vienlaikus aicinot sniegt ieteikumus valsts finansētu studiju vietu piešķirumā, kā arī rīkojuma projekts tiek sagatavots pamatojoties uz AIP iesniegto informāciju par

nepieciešamo studiju vietu skaitu, kas tiek saskaņots ar LDDK, tomēr AIP 20.11.2014. un 11.12.2014. sēdē¹¹⁸ izskatīja valsts budžeta vietu finansējumu un sadalījumu 2015.gadam projekta sagatavošanas principus un rīkojuma projektu par budžeta vietu sadalījumu apstiprināja 18.12.2014.¹¹⁹.

Šāda IZM rīcība liecina, ka AIP lēmums ir nepieciešams formāli, lai gan viss jau ir izlemts un saskaņots iepriekš;

- ✓ AIP neizstrādā priekšlikumus par augstskolu zinātniskā darba, personāla kvalifikācijas un studiju programmu kvalitātes celšanu. AIP kā veiktās darbības šī uzdevuma īstenošanai norāda¹²⁰ atzinumu sniegšanu par dažādiem tiesību aktiem, piemēram, atzinums “Par Saeimas likumprojektu “Par Eiropas Aģentūras operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām izstrādātās maģistru studiju programmas īstenošanu Latvijā””, atzinums par IZM informatīvā ziņojuma projektu “Plānotie rīcības virzieni un pasākumi matemātikas, dabaszinātņu un inženiertehniskās izglītības apguves kvalitātes un sagatavoto speciālistu piedāvājumu paaugstināšanai”, atzinums “Par pēcdoktorantūras pētniecības atbalsta sākotnējo novērtējumu”.

Ieteikumi

IZM kā atbildīgai par valsts politiku augstākās izglītības jomā¹²¹ sadarbībā ar AIP izvērtēt AIP noteiktās kompetences un uzdevumus, nepieciešamības gadījumā ierosinot attiecīgas izmaiņas tiesību aktos.

IZM, lai nodrošinātu valsts budžeta finansējuma efektīvu izlietojumu, veikt pasākumus, lai noteiktu AIP darbības mērķi, sasniedzamos rezultātus, rezultatīvos rādītājus sasniegtā izvērtējumam.

2. Vai valstī augstākās izglītības finansēšana ir efektīva?

2.1. Augstākās izglītības finansēšana?

Vidējā termiņa un ilgtermiņa darba tirgus prognozes¹²² rāda, ka, neveicot izmaiņas valsts budžeta finansēto studiju vietu sadalījumā pa jomām, sagaidāms speciālistu trūkums dabaszinātņu, matemātikas un informācijas tehnoloģiju jomās. Arī kā viens no IAP 2014.-2020.gadam rezultatīvajiem rādītājiem ir noteikta valsts budžeta vietu pārstrukturizācija, palielinot studiju vietu skaitu *STEM* programmās. Tomēr revīzijā konstatētais ļauj secināt, ka valsts neveicina tai nepieciešamo speciālistu ar augstāko izglītību sagatavošanu, jo nevis ministrijas (valsts) nosaka, kādi speciālisti un kādā apjomā sagatavojami konkrētās nozarēs, bet AII iesniedz ministrijām informāciju par nākamajā saimnieciskajā gadā nepieciešamajām valsts budžeta finansētajām studiju vietām un sagatavojamo speciālistu skaitu.

IZM ir vadošā valsts pārvaldes iestāde izglītības jomā, kas izstrādā, organizē un koordinē vienotu politiku augstākajā izglītībā, tomēr tikai IZM padotībā esošo AII līgumos un vienošanās protokolos ir iekļauti uzdevumi, kas AII jāizpilda, lai sasniegtu IAP 2014.-2020.gadam definētos mērķus, turklāt IZM ieskatā noteiktajiem uzdevumiem ir tikai rekomendējošs raksturs un to faktiskā realizācija netiek uzraudzīta. Līgumos, kurus AII slēdz ar KM un ZM šādi nosacījumi nav iekļauti, lai gan izglītības politikas īstenošanā būtu jāiesaista visas AII.

Lai gan IZM ir uzsākusi ieviest augstākās izglītības finansēšanā trīs pīlāru modeli, kas vērsts uz līdzsvarotā finansējuma ieviešanu, tomēr esošais finansējuma sadalījums pīlāriem nemaina līdz šim pastāvējušo finansēšanas sistēmu un nenodrošina sistemātisku, ilglaicīgu un stabilu finansējumu AII¹²³, kā arī AII attīstību kopumā, jo:

► IZM un nozaru ministriju darbības nepietiekamas, lai veicinātu augstākās izglītības sistēmas attīstību – AII sadarbības līgumos noteikts tikai izpildes kvantitatīvais rādītājs – sagatavojamo speciālistu skaits, par kura neizpildi netiek paredzētas sankcijas, kā arī līdz 2016.gadam AII finansēšanā darbojās “aploksnes princips”¹²⁴, kas nozīmēja, ka, neatkarīgi no valsts budžeta finansēto studiju vietu skaita, finansējuma apmērs studiju vietu nodrošināšanai tika saglabāts iepriekšējā gada līmenī. Tas ļauj secināt, ka valsts budžeta finansējums tiek piešķirts, lai nodrošinātu AII “izdzīvošanu”, tās darbības rezultātus vairāk vērtējot kvantitatīvi, nevis kvalitatīvi;

► lai gan finansējuma apmērs zinātniskās darbības attīstībai augstskolās līdz 2019.gadam plānots nemainīgā apmērā, tomēr attiecībā pret kopējo IZM finansējumu augstākai izglītībai tas samazinājies no 11% 2015.gadā līdz 9% 2017.gadā;

► šobrīd III pīlāra ieviešana tiek īstenota ar ES struktūrfondu finansējumu, kas paredzēts darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.1.1.SAM “Palielināt modernizēto *STEM*, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu” ietvaros un plānots līdz 2020.gadam, kā rezultātā pastāv risks, ka pēc 2020.gada finansējums III pīlāra īstenošanai nebūs pieejamas pietiekamā apjomā un finansēšanas modelis zaudēs efektivitāti.

Ņemot vērā, ka nevienā tiesību aktā nav noteikta *STEM* definīcija, IZM par *STEM* jomu ES struktūrfondu finansējuma sadalē iekļauj arī tematisko jomu “Mākslas”, kurā ietilpst tādas studiju programmas kā, piemēram, “Diriģēšana”, “Instrumentālā mūzika”, “Mūzikas un skatuves māksla”, “Vokālā mūzika”, “Mūzikas vēsture un teorija”, “Mūzika”, “Muzikoloģija” u.tml., kas ir radošās industrijas jomas.

MK noteikumos¹²⁵ noteiktais AII stipendijas fonda, kas ir viena no komponentēm valsts budžeta finansējuma apmēra aprēķinā, veidošanas princips nav ekonomisks un efektīvs, jo finansējums tiek paredzēts arī tādām stipendijām, kuras ne visi izmanto, kā arī paredzēts studējošo kategorijai, kura to nekad neizmantos:

► visām doktora programmu studiju vietām laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam piešķirta stipendiju zinātniskā grāda ieguvei (kreditam pielīdzināmo stipendiju) 1024 *euro* apmērā gadā. Ne visi doktorantūrā studējošie to izmantoja, tādējādi revīzijas apjomā iekļautajās augstskolās stipendijas zinātniskā grāda ieguvei vismaz 1 267 002 *euro* apmērā izlietots citiem mērķiem;

► visām valsts budžeta studiju vietām paredz stipendiju, kas piešķirama grūtniecības (pirmsdzemdību) atvaļinājuma laikā 5,69 *euro* apmērā, lai gan vismaz 41% no studējošajiem ir vīrieši¹²⁶, tādējādi stipendiju fonda finansējums nepamatoti palielināts vismaz par 45 459 *euro*.

IZM kā vadošās valsts pārvaldes iestādes izglītības jomā, kas izstrādā, organizē un koordinē vienotu politiku augstākajā izglītībā, ieviestās kontroles procedūras nenodrošina valsts budžeta līdzekļu augstākai izglītībai administrēšanas sistēmas efektīvu un ekonomisku darbību, jo:

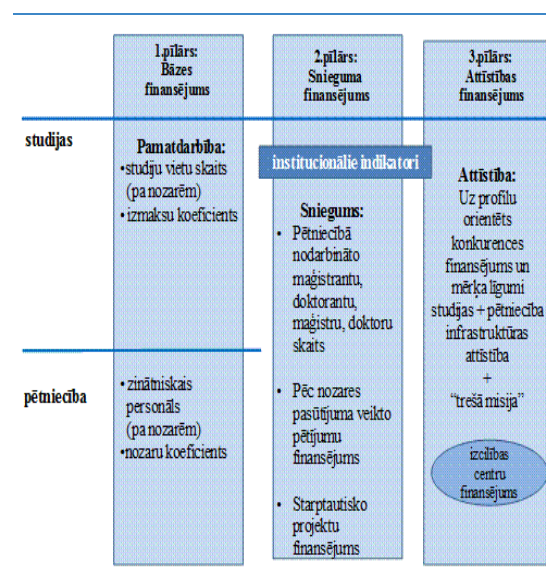

- ▶ Valsts kontrole neguva pārliecību, ka RTU, LiepU, RTA 2016.gadā izlietojušas pašu ieņēmumus nevis valsts budžeta finansējumu vismaz 3 274 799 euro apmērā augstskolu finansētajām studiju vietām¹²⁷, jo pārskatā par 2016.gada valsts budžeta finansēto studiju vietu izpildi augstskolu finansētās studiju vietas norādītas kā valsts budžeta finansētās studiju vietas, lai gan IZM norāda, ka augstskolu pārskatos nav korekti norādījušas budžeta un no augstskolas resursiem finansētās studiju vietas un 2016.gadā ir veikta pāreja no nepilnā apmērā uz pilnā apmērā finansēto budžeta vietu skaitu;
- ▶ ministriju un AII noslēgtajos vienošanās protokolos ir iekļauta atšķirīga informācija no IZM rīkojumu informācijas par studiju vietu skaitu konkrētā gadā (rīkojums ir pamats valsts budžeta finansējuma sadalījuma AII);
- ▶ IZM veiktajā studiju bāzes finansējuma aprēķinā par laika posmu no 2014.gada līdz 2016.gadam ir konstatētas aritmētiskas kļūdas, bet neatbilstības piešķirtā finansējuma apmēru neietekmēja, jo laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam augstskolu finansēšanā pastāvēja “aploksnes princips”, kas nozīmēja, ka augstskolai finansējums studiju procesa nodrošināšanai tiek piešķirts apmērā, kas nav mazāks kā iepriekšējā gadā, neatkarīgi vai studiju vietu skaits tiek samazināts, vai palielināts.

2.1.1. Augstākās izglītības finansēšanas modelis

Augstākās izglītības finansēšanas reforma ir *ex ante* nosacījums ES struktūrfondu ieguldījumiem augstākajā izglītībā saskaņā ar ES Padomes 2012. un 2013.gada rekomendācijām, kas uzdod Latvijai īstenot reformas augstākajā izglītībā un ieviest jaunu finansēšanas modeli, kas stimulē kvalitāti, stiprina saikni ar tirgu un pētniecību, novērš budžeta līdzekļu sadrumstalotību, kā arī nodrošina iestāžu konsolidāciju un internacionalizāciju. Saskaņā ar ES Padomes ieteikumu par Latvijas 2014.gada valsts reformu programmas īstenošanu Latvijai ir nepieciešams paātrināt augstākās izglītības reformas īstenošanu, tai skaitā attiecībā uz jauna finansēšanas modeļa ieviešanu¹²⁸.

MK 2015.gadā atbalstīja priekšlikumu par augstākās izglītības finansēšanas modeļa maiņu, zināšanu sabiedrības attīstības scenārija pakāpenisku īstenošanu un pasākumu plānu pārejai uz jauno finansēšanas kārtību, kā rezultātā kopš 2016.gada augstākās izglītības finansēšanā sāka ieviest trīs pīlāru

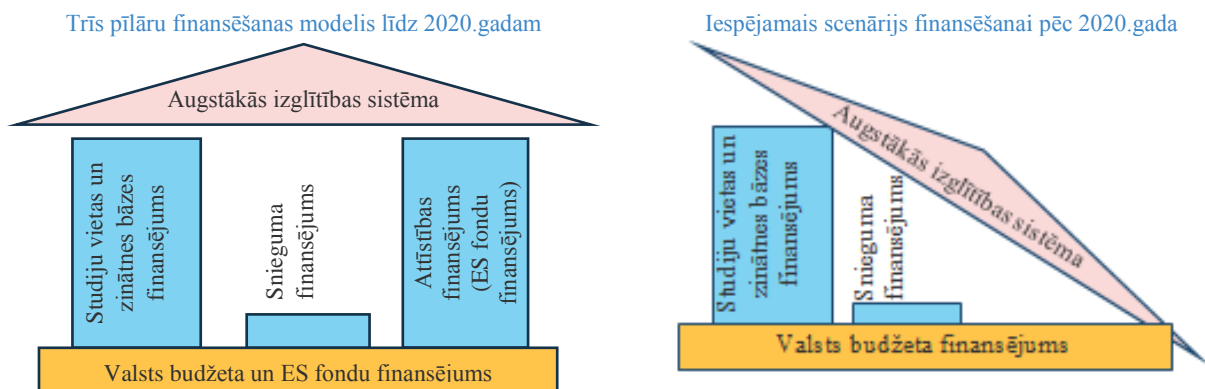

finansēšanas modeli, kas nodrošinātu līdzsvaru starp stabilitāti, sniegumu un orientēšanos uz inovācijām¹²⁹, kur:

- I pīlāru veido studiju un pētniecības bāzes finansējums augstskolu pamatdarbības studijās un pētniecībā nodrošināšanai;
- II pīlārs ir snieguma finansējums jeb *ex post* finansējums, kas tiek piešķirts par sasniegtajiem darbības rezultātiem;
- III pīlārs ir finansējums, kas paredzēts augstākās izglītības un pētniecības piedāvājuma attīstībai atbilstoši institūcijas stratēģiskajai specializācijai un pētniecības programmai.

No valsts budžeta lielākais finansējums tiek piešķirts finansēšanas modeļa I pīlāram – bāzes finansējumam –, bet mazākais finansējums II pīlāram, kas ir vidēji 11% no augstākai izglītībai paredzētā finansējuma. III pīlāru plānots finansēt no ES struktūrfondu finansējuma, kas paredzēts līdz 2020.gadam.

7.att., Finansēšanas modeļa attīstības scenārijs

Finansējuma struktūra augstākās izglītības finansēšanai – paļaujoties, ka III pīlārs tiks finansēts tikai no ES finansējuma, kas paredzēts tikai līdz 2020.gadam, un nemainot II pīlāra finansējuma apjomu, jo tas ir tikai vidēji 11% no kopējā finansējuma augstākai izglītībai, – nerada pārliecību, ka ilgtermiņā tiks saglabāts “jaunieviestais” augstākās izglītības finansēšanas modelis.

Arī Pasaules Bankas eksperti norāda¹³⁰:

Mēģinājumi nodrošināt mērķtiecīgu finansējumu inovācijām un uz iestādes profilu orientētai attīstībai patlaban ir vāji. Lai gan Eiropas struktūrfondus izmanto, lai finansētu iestāžu ieguldījumus stratēģiskos projektos (trešais pīlārs), šie līdzekļi neveido stabilu, uz inovācijām orientētu ex-ante finansējuma elementu iestādēs, un pārsvarā struktūrfondu finansējuma mērķis ir veicināt pētniecību un mērķtiecīgi ieguldīt infrastruktūrā. Līdz šim nav ieviests finansēšanas sistēmu elements, kas sistemātiski un plašākā mērogā sniegtu finansiālu atbalstu projektiem, kas veicinātu inovācijas un veidotu skaidrāku iestāžu profilu pirms to realizācijas.

Lai Latvijas augstākās izglītības iestādēs izveidotu sabalansētu finansēšanas modeli, kas ietver visus trīs finansējuma pīlārus, ir nepieciešamas izmaiņas.

2.1.2.I pīlārs – bāzes finansējums

Augstākās izglītības finansēšanas modeļa I pīlāru veido studiju bāzes finansējums un zinātnes bāzes finansējums, kas tiek noteikts, pamatojoties uz MK noteikumiem¹³¹, kas spēkā kopš 2007.gada un nosaka kārtību kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem.

IZM nav izstrādāti tiesību akti, kuros būtu noteikts valsts budžeta finansēto studiju vietu plānošanas process, finansējuma aprēķina un uzraudzības process, nav iesviesta efektīva kontroles sistēma valsts budžeta finansējuma aprēķinu pārbaudē un aprēķina pēctecībā, lai gan MK noteikumi¹³² nosaka, ka viens no iekšējās kontroles sistēmas elementiem ir kontroles vides izveidošana, kura iestādes iekšējos normatīvajos aktos noteikta loģiska, viegli pārskatāma un kontrolējama rīcības un atbildības deleģēšana, nodrošinot lēmumu pieņemšanas efektivitāti.

2.1.2.1.Valsts budžeta finansētās studiju vietas

Valsts budžeta finansējumu studiju vietu nodrošināšanai piešķir valsts dibinātām AII, bet var arī slēgt līgumus ar valsts akreditētām pašvaldību un citu juridisko un fizisko personu dibinātām augstskolām un koledžām par noteiktu speciālistu sagatavošanu, ja attiecīgajās AII īsteno augstākas kvalitātes studiju programmas, valsts dibinātajās AII nav akreditētas attiecīgās studiju programmas, netiek sagatavots pietiekams skaits valstij nepieciešamo speciālistu¹³³.

Valsts budžeta finansētu studiju vietu sadales procesu augstākajā izglītībā skatīt 8.attēlā.

IZM (izglītības un zinātnes ministrs)	- Sadarbojoties ar augstākās izglītības iestādēm, nozaru ministrijām un AIP, ņemot vērā ilgtermiņa un vidēja termiņa prioritātes un mērķus, kā arī augstākās izglītības attīstības tendences ik gadu sagatavo no valsts budžeta līdzekļiem finansējamo valsts attīstībai atbilstošu augstākās izglītības studiju vietu sadalījumu pa izglītības tematiskajām grupām un augstākās izglītības iestādēm - Noslēdz ar augstāko izglītības institūciju vienošanās protokolu par noteiktu skaitu speciālistu sagatavošanu
Ekonomikas ministrija	- Sagatavo valsts vidēja un ilgtermiņa ekonomiskās attīstības politikas plānošanas dokumentus - Veic darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēšanas koordinēšanu valstī
VARAM	- Nodrošina Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādi, ieviešanu un uzraudzību - Nodrošina Nacionālā attīstības plāna izstrādi un īstenošanas uzraudzību - Nodrošina valsts ilgtermiņa un vidēja termiņa attīstības prioritāšu savstarpējo sasaisti, kā arī attīstības plānošanas procesa koordināciju
AIP	- Prognozē valsts attīstībai nepieciešamo studentu skaitu valstī kopumā un izstrādā priekšlikumus par valsts budžeta finansēto studentu skaitu katrā nozarē. No valsts budžeta līdzekļiem finansējamo studiju vietu skaitu augstskolā nosaka izglītības un zinātnes ministrs pēc AIP priekšlikuma - Sniedz izglītības un zinātnes ministram un MK atzinumu par sagatavoto valsts budžeta projektu augstskolu finansēšanai
Nozaru ministrijas, kuru padotībā ir augstskolas	- Plāno savas nozares attīstībai nepieciešamo speciālistu sagatavošanai atbilstošu studiju vietu skaitu - Sadarbojas ar AIP, IZM, sniedzot savus priekšlikumus
Darba devēji, to asociācijas, pašvaldības	- Piedalās augstākās izglītības programmu veidošanā, finansēšanā, prakšu vietu nodrošināšanā - Pieprasa attiecīgo speciālistu sagatavošanu, sadarbojoties ar augstākās izglītības iestādēm, ministrijām, AIP
AII	- Sagatavo un iesniedz ministrijai (KM, ZM, IZM, VM) priekšlikumu par no valsts budžeta finansējamo studiju vietu skaitu nākamajam saimnieciskajam gadam - Sagatavo un piedāvā augstākās izglītības studiju programmas. Informē nozaru ministrijas un IZM par kapacitāti un gatavību nodrošināt studiju vietas attiecīgu speciālistu sagatavošanai

8.att., Valsts budžeta finansētu studiju vietu sadales process¹³⁴

Lai arī valstij ir izstrādātas Darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozes¹³⁵, kurās norādīti perspektīvā nepieciešamie speciālisti ar augstāko izglītību, tomēr revīzijā konstatēts, ka nevis ministrijas (valsts) nosaka, kādi speciālisti un kādā apjomā sagatavojami konkrētās nozarēs, bet AII iesniedz ministrijām informāciju par nākamajā saimnieciskajā gadā nepieciešamajām valsts budžeta finansētajām studiju vietām un sagatavojamo speciālistu skaitu¹³⁶. Attiecīgo informāciju IZM precīzē un aicina darba devēju organizācijas sniegt ieteikumus studiju vietu piešķirumā AII.

Pirms studiju vietu skaita noteikšanas augstskolām, IZM neizvērtē augstskolu iesniegtos pārskatus par studiju vietu izpildi iepriekšējā gadā, kam Valsts kontroles ieskatā, būtu jābūt kā vienam no kritērijiem valsts budžeta finansējuma piešķiršanai studiju vietām nākamajam gadam.

Piemēram, 2016.gadā ViA no 130 valsts budžeta finansētajām studiju vietām pamatstudiju programmā “Informācijas tehnoloģijas” tikai aizpildītas 109, bet no 27 studiju vietām pamatstudiju programmā “Mehatronika” – aizpildītas 11. Neskatoties uz ievērojamo skaitu neaizpildītu studiju vietu, IZM

2017.gadā¹³⁷ programmā “Informācijas tehnoloģijas” valsts budžeta finansēto studiju vietu skaitu palielināja līdz 160, bet programmā “Mehatronika” – līdz 37 studiju vietām.

Laika posmā no 2014.gada līdz 2017.gadam IZM rīkojumos¹³⁸ noteikto valsts budžeta finansējamo studiju vietu skaita sadalījumu pa studiju līmeņiem skatīt 4.tabulā. Salīdzinot rīkojumos iekļauto informāciju un ministriju, IZM un AII vienošanas protokolos norādīto informāciju, konstatētas atšķirības studiju vietu skaitā, kā arī studiju vietu sadalījumā pa izglītības līmeņiem, kā rezultātā tālākam izvērtējumam tiek izmantota informācija no ministriju, IZM un AII vienošanās protokoliem.

3.tabula

Valsts budžeta finansēto studiju vietu skaita sadalījums¹³⁹

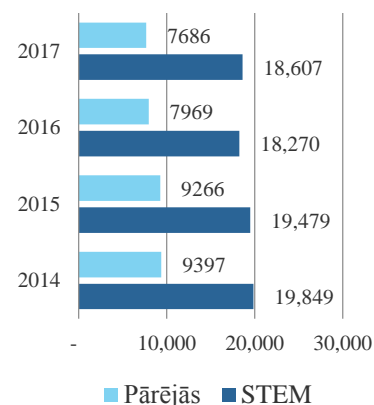
Studiju vietas	2014.gads	2015.gads	2016.gads	2017.gads
Pamatstudiju programmas	22 867	22 745	20 444	20 462
Maģistra studiju programmas	5020	4968	4473	4585
Doktora studiju programmas	1359	1381	1297	1249
KOPĀ	29 246	29 094	26 239	26 296
Ministriju un AII līgumu vienošanās protokolu informācija	29 246	28 745	26 239	26 293
STARPĪBA	0	-349	0	-3

Salīdzinot IZM rīkojumos¹⁴⁰ iekļauto informāciju un ministriju, IZM un AII vienošanas protokolos norādīto informāciju, konstatētas atšķirības studiju vietu skaitā, kā arī studiju vietu sadalījumā pa izglītības līmeņiem:

- revīzijas laikā netika iesniegts IZM un Rīgas Celtniecības koledžas vienošanās protokols par 302 valsts budžeta finansētajām studiju vietām 2015.gadā, turklāt IZM norāda¹⁴¹, ka tās rīcībā nav šādas vienošanās;
- 2015.gada IZM rīkojumā¹⁴² RSU maģistra studiju līmenī ir norādītas 126 valsts budžeta finansētas studiju vietas, bet vienošanās protokolā¹⁴³ sadalījumā pa studiju programmām ir norādītas tikai 79 studiju vietas. Starpība 47 valsts budžeta finansētas studiju vietas;
- ar IZM 2014.gada rīkojumu¹⁴⁴ RPIVA doktora studijās norādītas 18 valsts budžeta finansētas studiju vietas, bet vienošanās protokolā¹⁴⁵ – 16, kas ir par divām studiju vietām mazāk, un RSU pamatstudiju programmās norādītas 2810 budžeta vietas, bet vienošanās protokolā¹⁴⁶ – 2809, kas ir par vienu studiju vietu mazāk;
- IZM 2017.gada rīkojumā¹⁴⁷ DU pamatstudiju programmās norādītas 985 valsts budžeta finansētas studiju vietas, maģistratūras programmās – 347, doktorantūras programmās – 87 valsts budžeta finansētas studiju vietas, bet vienošanās protokolā¹⁴⁸ sadalījumā pa attiecīgo līmeņu studiju programmām – pamatstudiju programmās – 994, maģistratūras programmās – 346 un doktorantūras programmās – 79 valsts budžeta finansētas studiju vietas, lai gan kopskaits norādīts atbilstoši IZM rīkojumam.

Izvērtējot ministriju, IZM un AII vienošanas protokolus, konstatēts, ka kopējais valsts budžeta finansēto vietu skaits 2016.gadā ir samazinājies par 3007 studiju vietām salīdzinājumā ar 2014.gadu, bet 2017.gadā salīdzinājumā ar 2016.gadu tas palielinājies par 54 studiju vietām (par 337 studiju vietām palielināts studiju vietu skaits *STEM* studiju programmās, bet par 283 samazināts pārējās studiju programmās).

Viens no IAP 2014.-2020.gadam noteiktajiem rezultatīvajiem rādītājiem ir valsts budžeta vietu īpatsvara palielinājums *STEM* jomās, tomēr 2016.gadā salīdzinājumā ar 2015.gadu šo studiju vietu skaits ir samazinājies. 2014. un 2015.gadā *STEM* programmas no kopējā vietu skaita bija 68%, 2016.gadā – 70% un 2017.gadā – 71%.

2.1.2.2. *STEM* studiju programmas

Kā viens no IAP 2014.-2020.gadam rezultatīvajiem rādītājiem ir noteikts valsts budžeta vietu pārstrukturizācija, palielinot *STEM* (*Science* (zinātne), *Technology* (tehnoloģijas), *Engineering* (inženierzinātnes), *Mathematic* (matemātika)) programmās valsts budžeta finansētās studiju vietas no 44% 2013.gadā līdz 55% 2020.gadā *STEM* programmās, bet nevienā tiesību aktā nav noteikta *STEM* definīcija.

Saskaņā ar IZM sniegto informāciju¹⁴⁹ *STEM* studiju programmas tiek īstenotas:

- tematiskajā grupā “Dabaszinātnes, matemātika un informācijas tehnoloģijas” – studiju programmas “Dzīvās dabas zinātnes”, “Fizikālās zinātnes”, “Matemātika un statistika”, “Datorzinātnes”, “Datoru lietošana”;
- tematiskajā grupā “Inženierzinātnes, ražošana un būvniecība” – studiju programmas “Mehānika un metālapstrāde”, “Energētika, elektronika un automātika”, “Ķīmijas tehnoloģijas un biotehnoloģija”, “Mašīnzinības”, “Citas inženierzinātnes”, “Pārtikas ražošanas tehnoloģijas un izstrādājumu izgatavošana”, “Tekstiliju ražošanas tehnoloģijas un izstrādājumu izgatavošana”, “Kokapstrādes tehnoloģijas un izstrādājumu izgatavošana”, “Derīgo izrakteņu ieguve”, “Poligrāfijas ražošanas tehnoloģijas un izstrādājumu izgatavošana”, “Ādas apstrādes tehnoloģijas un izstrādājumu izgatavošana”, “Stikla un keramikas ražošanas tehnoloģijas un izstrādājumu izgatavošana”, “Materiālu ražošanas tehnoloģijas un izstrādājumu izgatavošana”, “Arhitektūra un pilsētu plānošana”, “Būvniecība un civilā celtniecība”;
- tematiskajā grupā “Lauksaimniecība” – studiju programmas “Lauksaimniecība”, “Dārzkopība”, “Mežsaimniecība”, “Zivsaimniecība”, “Veterinārija”;
- tematiskajā jomā “Mākslas” – studiju programmas “Vizuāli plastiskā māksla”, “Mūzika un skatuves māksla”, “Audiovizuālā māksla un mediju māksla”, “Dizains”, “Amatniecība”, “Lietišķā māksla”, “Radošās industrijas”;
- tematiskajā jomā “Veselības aprūpe” – studiju programmas “Ārstniecība”, “Medicīniskie pakalpojumi”, “Māsinības”, “Zobārstniecība”, “Farmācija”, “Sabiedrības veselība”;
- tematiskajā jomā “Vides aizsardzība” – studiju programma “Vides aizsardzība”.

Pēc IZM sniegtā skaidrojuma, J.Vītola LMA īstenotās studiju programmas “Diriģēšana”, “Instrumentālā mūzika”, “Mūzikas un skatuves māksla”, “Vokālā mūzika”, “Mūzikas vēsture un teorija”, “Mūzika” un “Muzikoloģija” ir klasificējamas kā *STEM* programmas, tādējādi J.Vītola LMA guvusi papildu finansējumu 527 658 *euro*¹⁵⁰ apmērā no ES fondu finansējuma, kas paredzēts *STEM* programmu modernizēšanai.

IZM norāda¹⁵¹

izstrādājot ES struktūrfondu programmas, par STEM studiju programmām tiek uzskatītas iepriekš uzskaitītās programmas, vienlaikus uzsverot, ka dažādos statistikas materiālos tiek izmantota arī šaurāka, konservatīvāka STEM definīcija atkarībā no informācijas pieprasītāja un materiāla mērķa.

J.Vītola LMA akadēmijas attīstības stratēģijā 2016.–2020.gadam¹⁵² norādīts, ka darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” SAM 8.1.1. “Palielināt modernizēto *STEM*, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu” ietvaros plānots veikt ieguldījumus un modernizēt sekojošas studiju programmas – “Diriģēšana”, “Instrumentālā mūzika”, “Kompozīcija”, “Horeogrāfija”, “Mūzikas vēsture un teorija”, “Vokālā mūzika”, “Mūzika un skatuves māksla” un “Muzikoloģija”.

2.1.2.3. Valsts budžeta finansējuma studiju vietu nodrošināšanai aprēķins

Studiju bāzes finansējums tiek noteikts pamatojoties uz MK noteikumiem¹⁵³, kas spēkā kopš 2007.gada un nosaka kārtību kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem. Tā apmēru nosaka, pamatojoties uz attiecīgajai augstskolai vai koledžai valsts noteikto studiju vietu skaitu, studiju vietas bāzes izmaksām, sociālā nodrošinājuma izmaksām un izglītības tematisko jomu studiju izmaksu koeficientiem¹⁵⁴.

Revīzijā konstatēts, ka laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam augstskolu finansēšanā pastāvēja “aploksnes princips”, kas nozīmēja, ka augstskolai finansējums studiju procesa nodrošināšanai tiek piešķirts apmērā, kas nav mazāks kā iepriekšējā gadā, neatkarīgi no tā vai studiju vietu skaits tiek samazināts vai palielināts. Attiecībā uz 2016.gada finansējuma sadalījumu, “aploksnes princips” arī tika noteikts MK rīkojumā¹⁵⁵.

Valsts kontrole neguva pārliecību, ka RTU, LiepU, RTA izlietojušas pašu ieņēmumus nevis valsts budžeta finansējumu vismaz 3 274 799 *euro* apmērā 2016.gada vienošanās protokolos¹⁵⁶ noteiktajām augstskolu finansētajām studiju vietām, jo pārskatā par 2016.gada valsts budžeta finansēto studiju vietu izpildi augstskolu finansētās studiju vietas norādītas kā valsts budžeta finansētās studiju vietas:

- LiepU 135 studiju vietas vismaz 342 416 *euro* apmērā;
- RTA 130 studiju vietas vismaz 217 559 *euro* apmērā;
- RTU 1068 studiju vietas vismaz 2 714 824 *euro* apmērā.

IZM norāda¹⁵⁷:

2016.gadā, ir pāreja no nepilnā apmērā uz pilnā apmērā finansēto budžeta vietu skaitu saskaņā ar budžeta programmā pieejamiem līdzekļiem. Vienlaicīgi, augstskolām tikai atļauts paturēt daļu no studējošiem ne-maksātāju statusā, uzturot tos no saviem kopējiem resursiem, lai uzreiz strauji nesamazinātu augstākās izglītības pieejamību (strauji nesamazinātu uzņemšanu), esošo studējošo

grupai pakāpeniski pabeidzot studijas. Citas ministrijas turpina finansēt budžeta vietas nepilnā apmērā.

Augstskolu pārskatos par 2016.gada valsts budžeta finansēto studiju vietu izpildi augstskolas nav korekti norādījušas budžeta un no augstskolas resursiem finansētās studiju vietas.

Lai arī konstatētās neprecizitātes finansējuma aprēķinā revīzijas apjomā iekļautajām IZM padotībā esošajām augstskolām neietekmēja piešķiramā finansējuma apmēru “aploksnes principa” dēļ, tomēr tas ļauj secināt, ka IZM nav ieviestas kontroles procedūras finansējuma AII aprēķinā, jo IZM 2014., 2015. un 2016.gada aprēķinā izmantotais studiju vietu skaits un studiju līmenis neatbilst vienošanās protokolos noteiktajam, kā arī studiju jomām pielietoti MK noteikumiem¹⁵⁸ neatbilstoši studiju izmaksu minimālie koeficienti. Piemēram:

- ViA 2015.gada finansējuma apjoma aprēķinā IZM izmantotais studiju vietu skaits neatbilda vienošanās protokolā noteiktajam, kā arī 2014.gadā un 2015.gadā izglītības tematiskajai jomai “Individuālie pakalpojumi” piemērots koeficients 1, lai gan būtu jābūt 1,1¹⁵⁹;
- LiepU studiju programmām “Dizains” un “Jauno mediju māksla” tika piemērots izmaksu minimālais koeficients – 3,1, lai gan būtu jāpiemēro – 3,9¹⁶⁰.

RTA un RTU studiju jomu “Izgatavošana un pārstrāde” un “Inženierzinātnes” pamatstudiju vietas tika summētas un aprēķinā izmatots studiju jomas “Inženierzinātnes” izmaksu minimālais koeficients – 1,7, lai gan atbilstoši MK noteikumiem¹⁶¹ koeficients ir 1,8.

RTU studiju jomas “Datorzinātnes” (2014., 2015., 2016.gads) un “Matemātika un statistika” (2014., 2015.gads) studiju programmas bija pieskaitītas studiju jomas “Inženierzinātnes” studiju programmām, piemērojot izmaksu minimālo koeficientu 1,7, lai gan bija jāpiemēro koeficients 1,5;

- IZM pieļāvusi, ka, veicot aprēķinu LiepU un RTU maģistra studiju programmām, netiek pusotras reizes palielinātas studiju izmaksu koeficientu vērtības kā to paredz MK noteikumi¹⁶².

RTU Studiju programmām “Arhitektūra” (46581), “Ugunsdrošība un civilā aizsardzība” (46861) un “Enerģētika un elektrotehnika” (46522) finansējums tika aprēķināts kā pamatstudiju programmām, lai gan tās ir maģistra studiju programmas.

LiepU 2014., 2015.gada aprēķinā tematiskajā jomā “Veselības un sociālā aprūpe” IZM norādīja 65 pamatstudiju vietas, lai gan vienošanās protokolā¹⁶³ bija norādītas 50 bakalaura un 15 maģistra studiju vietas, 2014., 2015.gada – tematiskajā jomā “Datorzinātne” – 137 pamatstudiju vietas, lai gan 2014.gada vienošanās protokolā¹⁶⁴ bija norādītas 107 bakalaura un 30 maģistra studiju vietas, bet 2015.gada vienošanās protokolā¹⁶⁵ – 104 bakalaura un 30 maģistra studiju vietas un 2014., 2015., 2016.gadā tematiskajā jomas “Humanitārās zinātnes” studiju programmai “Rakstniecības studijas” finansējums tiek aprēķināts kā pamatstudiju programmai, lai gan pēc vienošanās protokola¹⁶⁶ tā ir maģistra studiju programma.

Ņemot vērā iepriekš norādītās neatbilstības aprēķinā, kā arī to, ka no 2017.gada augstskolu finansēšanā nav spēkā “aploksnes princips” un neatbilstības varētu ietekmēt piešķiramā finansējuma apmēru, revidenti veica 2017.gadam augstskolām piešķiramā finansējuma apmēra pārrēķinu. Veicot finansējuma apmēra pārrēķinu revīzijas apjomā iekļautajām augstskolām, neatbilstības netika konstatētas.

Viena no finansējuma aprēķina komponentēm ir sociālā nodrošinājuma izmaksa, kas sastāv no sporta, kultūras un dienesta viesnīcas izmaksām vienai studiju vietai gadā – 13,52 *euro*¹⁶⁷, stipendijas vienai studiju vietai gadā – 145,13 *euro*, doktora studiju programmas vietas stipendijas gadā – 990,32 *euro*, doktora studiju programmas vietas stipendijas izglītības un zinātnes ministra apstiprinātajās izglītības tematiskajās jomās gadā (stipendija zinātniskā grāda ieguvei (kredītam pielīdzināmā stipendija)) – 1024,47 *euro*, stipendijas izmaksām grūtniecības atvaļinājuma laikā katram studējošajam gadā – 5,69 *euro*¹⁶⁸.

IZM, aprēķinot finansējumu AII visām valsts budžeta studiju vietām, aprēķinā iekļauj stipendiju, kas piešķirama grūtniecības (pirmsdzemdību) atvaļinājuma laikā 5,69 *euro* apmērā, lai gan vismaz 41% no studējošajiem ir vīrieši¹⁶⁹, tādējādi stipendiju fonda finansējums nepamatoti palielināts vismaz par 45 459 *euro*.

MK noteikumi¹⁷⁰ paredz, ka katrai pilna laika doktora studiju programmas vietai izglītības un zinātnes ministra apstiprinātajā izglītības tematiskajā jomā tiek piešķirts finansējums jeb kredītam pielīdzināmā stipendija 1024 *euro* apmērā gadā.

Revīzijā konstatēts, ka laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam ne visi doktorantūrā studējošie izmantoja stipendiju zinātniskā grāda ieguvei (kredītam pielīdzināmo stipendiju), tādējādi revīzijas apjomā iekļautajās augstskolās stipendijas zinātniskā grāda ieguvei vismaz 1 267 002 *euro* apmērā izlietots citiem mērķiem (skatīt 4.tabulu). IZM 2017.gadā valsts budžeta finansējumu piešķirā atbilstoši augstskolu iesniegtajai informācijai, tādējādi precizējot stipendijas saņēmēju skaitu atbilstoši reālajai situācijai un piešķiramā finansējuma apmēru.

4.tabula

Stipendijas zinātniskā grāda iegūšanai saņēmēju skaits

Augstskola	Doktora studiju vietas	2014.gads	2015.gads	2016.gads	Finansējuma atlikums, <i>euro</i>
RTU	Vienošanās protokolos noteikts ¹⁷¹	349	351	313	807 282
	Saņēmēju skaits ¹⁷²	73	73	79	
RTA	Vienošanās protokolos noteikts ¹⁷³	15	15	13	44 052
	Saņēmēju skaits ¹⁷⁴	0	0	0	
LiepU	Vienošanās protokolos noteikts ¹⁷⁵	28	28	25	82 982
	Saņēmēju skaits ¹⁷⁶	0	0	0	
ViA	Vienošanās protokolos noteikts ¹⁷⁷	3	3	2	5122
	Saņēmēju skaits ¹⁷⁸	2	1	0	
LLU	Vienošanās protokolos noteikts ¹⁷⁹	150	150	150	281 463
	Saņēmēju skaits ¹⁸⁰	57	57	59	
J.Vītola LMA	Vienošanās protokolos noteikts ¹⁸¹	15	15	15	46 101
	Saņēmēju skaits ¹⁸²	0	0	0	

2.1.2.4. Līgumu un vienošanās protokolu slēgšana, izpildāmie nosacījumi (apņemšanās) finansējuma saņemšanai

Līdz 2016.gadam nozaru ministrijas, kuru padotībā ir augstākās izglītības institūcijas, līgumus un vienošanās protokolus par valsts budžeta finansētajām studiju vietām un noteikta skaita speciālistu sagatavošanu slēdza atsevišķi, bet sākot no 2016.gada tiek slēgts trīspusējais sadarbības līgums – IZM, nozares ministrija un AII.

Izvērtējot IZM, nozaru ministriju un AII noslēgtos līgumus par valsts budžeta finansētām studiju vietām, konstatēts, ka tajos ir norādīts tikai viens augstskolai sasniedzamais rezultatīvais rādītājs – sagatavoto speciālistu skaits katrā studiju programmā –, kas ir kvantitatīvais rādītājs, taču līgumos augstskolām nav noteikts neviens kvalitatīvais rādītājs, nav noteikta augstskolas atbildība par valsts budžeta finansējuma izlietojumu neatbilstoši piešķiršanas mērķim, kā arī nav noteiktas sankcijas par līgumos¹⁸³ noteikto uzdevumu neizpildi.

Ņemot vērā, ka revīzijas apjomā iekļautās augstskolas (tajā skaitā LLU un J.Vītola LMA) ir vairāku ministriju padotībā, arī līgumos un vienošanās protokolos tiek noteikti atšķirīgi uzdevumi, lai gan finansējums visām augstskolām tiek piešķirts vienādam mērķim – noteikta skaita speciālistu sagatavošanai. Piemēram, IZM padotībā esošajām augstskolām ir noteikts¹⁸⁴ iesaistīties starptautiskajā augstākās izglītības iestāžu reitingu sistēmā *U-Multirank*¹⁸⁵, kādas studiju programmas pārtraukt īstenot vai pilnveidot to saturu, uzsākt un turpināt sarunas ar citām AII ar mērķi definēt atbildības jomas un novērst programmu dublēšanos, pārskatīt personāla atalgojuma politiku, ieviešot rezultātu pārvaldību, bet, piemēram, ZM padotībā esošajai LLU vienošanās protokolos¹⁸⁶ ir noteikta tikai viena apņemšanās – sagatavot vienošanās protokolā noteikto speciālistu skaitu (skatīt 6.pielikumu).

IZM norāda¹⁸⁷:

Līgumā un vienošanās protokolos noteiktajiem uzdevumiem ir rekomendējošs raksturs, tādēļ netiek pielietotas sankcijas. Šo uzdevumu mērķis ir, veidojot savstarpējo dialogu, mainīt augstskolu institucionālo uzvedību un pievērst to uzmanību gan valsts augstākās izglītības sektorā eksistējošām problēmām un to novēršanai, gan arī aktuālākajām tendencēm Eiropā. Šo uzdevumu izpilde un to īstenošanas problēmjaudājumu risināšana tiek apspriesta ikgadējās pārrunās ar augstskolu pārstāvjiem par valsts finansētu studiju vietu piešķiršanu nākamajā finansēšanas periodā.

Arī Pasaules Bankas pētījumā¹⁸⁸ secināts:

Formulas finansējumā (studiju bāzes finansējums), kas ir saistīts ar studiju vietu skaitu, ir identificējami uz rezultātu sasniegšanu vērsti elementi, tomēr šie mehānismi nedarbojas efektīvi. Formulas finansējumā, kas balstās uz studiju vietu skaitu, nav uz sniegumu orientētu komponentu. Lai gan izpildījuma līgumi, kas tiek slēgti starp AII un ministriju, ietver noteiktus rezultātu rādītājus (sagatavojamo speciālistu skaits), līgumiem nav faktiskas ietekmes uz finansējuma piešķirumu, proti, līgumu nosacījumu neizpilde neparedz efektīvas sankcijas.

2.1.3.II pīlārs – snieguma finansējums

Konceptuālajā ziņojumā norādīts¹⁸⁹:

II pīlārs ir snieguma finansējums jeb ex post finansējums, kas tiek piešķirts par sasniegtajiem darbības rezultātiem. Tas ir konkurences un izaugsmes finansējums, kas veicina sacensību sektorā. Šo finansējumu piešķir, pamatojoties uz konkrētām politikas nostādnēm atbilstošiem snieguma rādītājiem, kas tiek iestrādāti finansēšanas regulējumā (piemēram, zinātnisko publikāciju skaits, piesaistītais industrijas finansējums, absolventu skaits noteiktā jomā). Finansējuma apjomu, kas ir izmantojams snieguma finansēšanai, nosaka ministrija. Snieguma indikatori atspoguļo studiju un pētniecības darba rezultātus, tiem piešķiramais procentuālais finansējuma apjoms (svars) tiek noteikts, ņemot vērā politikas prioritātes.

MK 10.11.2014. sēdē¹⁹⁰ valdība atbalstīja II pīlāra jeb snieguma finansēšanas uzsākšanu 2015.gadā, šim nolūkam papildus piešķirot finansējumu par rezultātiem pētniecībā balstītas augstākās izglītības īstenošanā.

Revīzijā konstatēts, ka snieguma finansējums tiek piešķirts atbilstoši MK noteikumiem¹⁹¹:

- augstskolas iesniedz IZM informāciju, kas nepieciešama snieguma finansējuma aprēķināšanai – par augstākās izglītības institūciju īstenoto radošo un māksliniecisko projektu finansējuma apmēru, koledžu pētniecības projektu finansējuma apmēru, kā arī pēc pašvaldību pasūtījuma īstenoto pētniecības un attīstības projektu finansējuma apmēru iepriekšējā gadā. IZM, izmantojot publisko iepirkumu, izraugās zvērinātu revidentu, kurš pārbauda augstskolu iesniegto informāciju;
- snieguma finansējuma apmēru aprēķina pēc formulas, kurā ietilpst 11 dažādi rādītāji, piemēram, pētniecībā (vadošais pētnieks, pētnieks un zinātniskais asistents) iepriekšējā gadā nodarbināto maģistrantu, doktorantu, kā arī pēdējo piecu gadu laikā doktora grādu ieguvušo jauno zinātnieku kopskaits augstākās izglītības institūcijās pilna darba laika ekvivalenta izteiksmē; augstākās izglītības institūciju īstenoto ES Ietvarprogrammas pētniecības un attīstības projektu ietvaros un citu starptautisku pētījumu projektu (atbilstoši *Frascati Manual*) konkursos iepriekšējā gadā kopējais piesaistītais finansējums; augstākās izglītības institūcijas īstenoto pētniecības un attīstības līgumdarbu ietvaros (atbilstoši *Frascati Manual*), tai skaitā pētniecības un attīstības līgumdarbu ar komersantiem, publiskām personām (izņemot pašvaldības) un citiem pasūtītājiem (piemēram, fiziskām personām, biedrībām, nodibinājumiem) ietvaros, iepriekšējā gadā piesaistītais finansējums un ieņēmumi no intelektuālā īpašuma tiesību nodošanas; atbilstoši *NACE* kodiem 59, 74.10, 90.01, 90.02, 90.03 augstākās izglītības institūciju īstenoto radošo un māksliniecisko projektu ietvaros, tai skaitā radošo un māksliniecisko līgumdarbu ar komersantiem, publiskām personām un citiem pasūtītājiem (piemēram, fiziskām personām, biedrībām, nodibinājumiem) ietvaros, iepriekšējā gadā kopējais piesaistītais finansējums un kopējie ieņēmumi no intelektuālā īpašuma tiesību nodošanas, u.c.

Snieguma finansējums tiek plānots valsts budžeta apakšprogrammā 03.03.00 “Zinātniskās darbības attīstība augstskolās”, kuras mērķis ir nodrošināt pētniecībā balstītas augstākās izglītības attīstību, cilvēkresursu ataudzi pētniecībā, pētniecības veiktspēju un starptautisko konkurētspēju, sasaisti ar nozares vajadzībām, paredzot finansējumu 2015.gadā 5 500 000 euro apmērā, 2016.gadā un 2017.gadā – 6 500 000 euro ik gadu¹⁹².

Izvērtējot faktisko snieguma finansējuma sadalījumu konstatēts:

- 2015.gadā augstskolām piešķirts finansējums 5 492 861 *euro* apmērā;
- 2016.gadā – 6 820 184 *euro*;
- 2017.gadā – 6 485 480 *euro*.

Revīzijā konstatēts, ka IZM finansējumu zinātniskās darbības attīstībai augstskolās plāno nemainīgu vismaz līdz 2019.gadam¹⁹³, turklāt attiecībā pret kopējo IZM finansējumu augstākai izglītībai tas samazinājies no 11% 2015.gadā līdz 9% 2017.gadā, tādējādi radot lielāku līdzsvara zudumu starp finansēšanas modeļa pīlāriem.

2.1.4.III pīlārs – attīstības finansējums

Konceptuālajā ziņojumā par jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa ieviešanu teikts¹⁹⁴:

*Augstākās izglītības finansēšanas modeļa III pīlāra finansējums paredzēts augstākās izglītības un pētniecības piedāvājuma attīstībai atbilstoši institūcijas stratēģiskajai specializācijai un pētniecības programmai. Attīstības finansējums ir **ex ante** finansējums, kas orientēts uz stratēģisku mērķu sasniegšanu nākotnē.*

Revīzijā noskaidrots, ka pamatā augstskolu attīstībai tiks izlietots ES struktūrfondu finansējums, kas paredzēts darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.1.1.SAM “Palielināt modernizēto STEM, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu” ietvaros un plānots līdz 2020.gadam, lai gan arī studiju bāzes finansējumā paredzēti līdzekļi infrastruktūras uzturēšanai, inventāra un iekārtu iegādei¹⁹⁵. Pastāv risks, ka pēc 2020.gada nebūs pietiekams finansējums trešā pīlāra finansēšanai.

Arī IZM norāda¹⁹⁶:

Finansēšanas modeļa III pīlārs ir attīstības finansējums, kas šobrīd pamatā tiek īstenots ar ES struktūrfondu instrumentiem augstākās izglītības un zinātnes attīstībai. Tomēr nelielā apjomā augstākās izglītības iestāžu infrastruktūra tiek uzlabota, arī izmantojot valsts budžeta līdzekļus.

Ieteikumi

Lai nodrošinātu valsts vajadzībām nepieciešamo speciālistu plānošanu un sagatavošanu, kā arī valsts budžeta finansējumu efektīvu administrēšanu, IZM izstrādāt kārtību un noteikt valsts budžeta finansēto studiju vietu plānošanas procesu, finansējuma aprēķina procesu un uzraudzības procesu.

IZM sadarbībā ar nozaru ministrijām, kuru padotībā ir AII, pilnveidot ministriju un AII līgumus un ikgadējos vienošanās protokolus par valsts budžeta finansējumu noteikta skaita speciālistu sagatavošanai, nosakot visām AII vienādu nosacījumus finansējuma saņemšanai, tādējādi iesaistot arī citu ministriju padotībā esošo AII IAP 2014-2020.gadam definēto mērķu sasniegšanā.

IZM izvērtēt iespēju izdarīt grozījumus MK noteikumos¹⁹⁷, precizējot stipendiju fonda veidošanas nosacījumus AII.

2.2. Kāda ir augstākās izglītības finansēšanas sistēma citās Eiropas valstīs?

ES dalībvalstīs ir dažādi augstākās izglītības un AII finansēšanas modeļi (skatīt 5.tabulu)¹⁹⁸:

- bezmaksas izglītība visiem ES studentiem;
- par izglītību pilnīgi vai daļēji maksā visi studenti;
- gan maksas, gan bezmaksas studiju vietas.

5.tabula

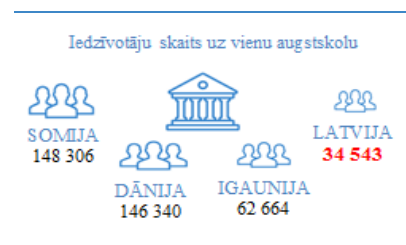
ES dalībvalstīs augstākās izglītības finansēšanas sistēmas¹⁹⁹

Bezmaksas visiem ES studentiem – 13 valstīs	Pilnīgi vai daļēji maksā visi studenti – 10 valstīs	Gan maksas, gan bezmaksas studiju vietas – pārējie
Piemēram: Somija, Zviedrija, Dānija, Igaunija, Vācija, Skotija (atsevišķa izglītības sistēma Lielbritānijas ietvaros), Čehija, Slovākija, Slovēnija, Polija	Piemēram: Lielbritānija (izņemot Skotiju), Portugāle, Nīderlande	Piemēram: Latvija, Lietuva, Francija, Itālija, Spānija, Ungārija, Rumānija, Bulgārija

Lai varētu salīdzināt Latvijas augstākās izglītības finansēšanas sistēmu ar citu valstu pieredzi augstākās izglītības finansēšanas attīstībā, revīzijā tika sagatavoti jautājumi Dānijas, Igaunijas, Lietuvas un Somijas speciālistiem. Nozīmīgākā sniegtā informācija par augstākās izglītības finansēšanas sistēmu šajās valstīs apkopota 7.pielikumā.

Kā būtiskākās atšķirības starp Latvijas augstākās izglītības finansēšanas sistēmu un aptaujāto valstu augstākās izglītības finansēšanas sistēmu var norādīt:

- valsts budžeta finansējuma apmērs augstākai izglītībai ir vidēji 1,15% no IKP, izņemot Lietuvu, kur 2015.gadā finansējums bija 0,62% no IKP;
- augstākās izglītības institūciju skaitu, piemēram:
  - ✓ Igaunijā ir 14 valsts augstākās izglītības institūcijas un septiņas privātās (uz katriem 62 664²⁰⁰ iedzīvotājiem viena augstskola);
  - ✓ Dānijā – 39 institūcijas (uz katriem 146 340²⁰¹ iedzīvotājiem viena augstskola);
  - ✓ Somijā – 37 institūcijas (148 306²⁰² iedzīvotājiem viena augstskola), turklāt visas ir valsts augstākās izglītības institūcijas;
  - ✓ savukārt Latvijā 2016.gadā uz 34 543²⁰³ iedzīvotājiem bija viena augstskola.

3. Vai studiju vietu finansēšana ir efektīva un vai augstskolas nodrošina lietderīgu un efektīvu valsts budžeta finansējuma izlietojumu?

3.1.Revīzijas apjomā iekļauto augstskolu studiju vietu finansēšana un uzraudzība

---

Pēdējos gadus gan IZM, gan AII regulāri ir norādījušas, ka finansējums augstākajai izglītībai ir nepietiekošs. Tomēr revīzijā konstatēts, ka netiek nodrošināta uzraudzība pār esošā finansējuma lietderīgu un efektīvu izlietojumu, jo no sešām revīzijas apjomā iekļautajām augstskolām tikai RTU varēja paskaidrot, kāds finansējuma apmērs, ņemot vērā faktiskās studiju vietas izmaksas, būtu nepieciešams viena speciālista sagatavošanai, tāpēc nav pamatoti AII apgalvojumi, ka piešķirtais valsts budžeta finansējums viena speciālista sagatavošanai ir nepietiekams.

Augstskolām, neizpildot valsts budžeta finansētās studiju vietas, pārskatos par līgumu izpildi iekļaujot studiju (akadēmiskajā) pārtraukumā esošos studējošos un veicot studiju vietu pārdali no studiju programmām ar zemākiem studiju izmaksu koeficientiem uz programmām ar augstākiem koeficientiem, kā arī zemāka līmeņa studijām uz augstāka līmeņa, turklāt pārsniedzot atļautos 10% (ZM gadījumā vienošanās protokoli²⁰⁴ neparedz iespēju veikt studiju vietu pārdali starp studiju jomām, nozarēm, programmām un līmeņiem), tās ieguvušas finansējumu par līgumsaistību neizpildi 5 971 652 *euro* apmērā.

Atbilstoši revidentu aprēķinam, laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam, neizpildot valsts budžeta finansēto studiju vietu skaitu, kā arī pārskatā par faktisko valsts budžeta finansēto studiju vietu izpildi iekļaujot studējošos, kuri atrodas studiju pārtraukumā, faktiskais valsts budžeta finansējums studiju vietai atsevišķos gadījumos ir bijis līdz pat 118% apmērā no MK noteikumos²⁰⁵ paredzētā apmēra, pretstatā ministriju norādītajam, ka minimālais izmaksu koeficients ir nodrošināts tikai 86% apmērā.

Salīdzinot vienas valsts budžeta finansētas studiju vietas maksu un maksas studiju vietas studiju maksu, vērojama tendence, ka valsts budžeta studiju vietas maksa par vienu studiju vietu ir lielāka. Augstskolām, vienai studiju vietai nosakot zemāku studiju maksu nekā piešķirtais valsts budžeta finansējums, pastāv risks, ka no piešķirtā valsts budžeta finansējuma tiek dotētas arī maksas studiju vietas.

Revīzijas apjomā iekļautās augstskolas neveic piešķirto studiju maksas atlaižu uzskaiti grāmatvedības reģistros un lēmuma pieņemšanas procesā nenorāda, no kāda finansējuma apmaksājama piešķirtā studiju maksas atlaide, kā rezultātā pastāv risks, ka studiju maksas atlaižu piešķiršanai tiek izlietots valsts budžeta finansējums.

Izglītības likumā noteikts, ka nozaru ministrijas kontrolē savā padotībā esošo izglītības iestāžu finansiālo un saimniecisko darbību²⁰⁶.

Augstskolu likumā noteikts:

- augstskolas autonomija izpaužas tiesībās brīvi izvēlēties augstskolas dibinātāju izvirzīto un *Augstskolu likumam* atbilstošu uzdevumu īstenošanas veidus un formas, kā arī atbildībā par augstskolā iegūtās izglītības kvalitāti, mērķtiecīgu un racionālu finanšu un materiālo resursu izmantošanu, demokrātisma principu un augstskolu darbību reglamentējošu likumu un citu normatīvo aktu ievērošanu²⁰⁷;
- augstskolas finansē to dibinātāji. Augstskolas dibinātājs nodrošina augstskolas nepārtrauktai darbībai, arī dibinātāja noteikto uzdevumu veikšanai, nepieciešamos finanšu līdzekļus un to izlietošanas kontroli. Valsts augstskolu finanšu resursus veido valsts pamatbudžeta līdzekļi, kā arī citi ienākumi, ko augstskolas gūst, veicot darbību savās satversmēs noteikto mērķu realizācijai²⁰⁸;
- valsts dibinātās augstskolas saņem šādu finansējumu²⁰⁹:
  - ✓ no valsts pamatbudžeta izglītībai – optimālajam studiju programmu sarakstam un studējošo skaitam atbilstošu bāzes finansējumu, kas ietver līdzekļus komunālajiem maksājumiem, nodokļiem, infrastruktūras uzturēšanai, inventāra un iekārtu iegādei, zinātniskās pētniecības vai mākslinieciskās jaunrades darbam un personāla algām;
  - ✓ no maksas par studijām, kuru sedz valsts vai kura tiek saņemta atmaksājama vai neatmaksājama kredītu veidā saskaņā ar MK noteikumiem par studiju kreditēšanu;
  - ✓ no līdzekļiem, kas paredzēti noteiktu mērķu realizācijai.

Laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam RTA, RTU, ViA un LiepU kopējos budžeta ieņēmumos ir vērojamas finansējuma samazinājums, kas skaidrojams ar īstenoto ES fondu finansēto projektu noslēgšanos. Savukārt valsts budžeta finansējums studiju vietu nodrošināšanai un noteikta skaita speciālistu sagatavošanai visu laika posmu ir bijis nemainīgs, ņemot vērā, ka augstskolu finansēšanā darbojās “aploksnes princips”.

Izvērtējot augstskolu budžeta sadalījumu un izlietojuma pārskatus, kas sagatavoti atbilstoši MK noteikumiem²¹⁰, konstatēts (skatīt 8.pielikumu):

- laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam vidēji 42% gadā no ViA, 48% – RTA, 55% – LiepU un 37% – RTU budžeta veidoja valsts budžeta finansējums studiju vietu nodrošināšanai, bet pārējo ieņēmumu daļu veido dažādi transferta maksājumi (zinātnes finansējums, ārvalstu finanšu palīdzība u.c.), kā arī ieņēmumi par izglītības pasākumiem, nomu un īri u.c.

Valsts budžeta finansējuma īpatsvaram kopējā augstskolas budžetā ir tendence palielināties ViA un LiepU. Ja 2014.gadā ViA valsts budžeta finansējums bija 28% no kopējiem ieņēmumiem, tad 2016.gadā jau bija 58%, savukārt LiepU attiecīgajā laika posmā valsts budžeta finansējuma īpatsvars ieņēmumos palielinājies no 47% līdz 59%;

- visām augstskolām 2016.gadā ieņēmumi pārsniedz izdevumus. Mazākais finansējuma atlikums bija LiepU – 25 323 *euro* apmērā, bet savukārt lielākais finansējuma atlikums bija RTU – 4 855 321 *euro* apmērā. 2014.gadā ViA, RTA un RTU un 2015.gadā RTA, LiepU un RTU izdevumi pārsniedza ieņēmumus, RTU gadījumā 2015.gadā sasniedzot 11 272 472 *euro*. 2014.gadā un 2015.gadā ievērojamo finansējuma atlikuma apjoms saistīts ar īstenotajiem ES fondu projektiem;

- laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam pašu ieņēmumi (mācību maksa, noma un īre u.c.) veidoja vidēji 39% gadā no ViA budžeta, 31% – RTA budžeta, 17% – LiepU budžeta un 21% – RTU budžeta.

Lielākais pašu ieņēmumu samazinājums no kopējiem ieņēmumiem ir ViA. Ja 2014.gadā ViA pašu ieņēmumi bija 57%, tad 2016.gadā tie bija tikai 18% no kopējiem ieņēmumiem. Arī RTA ir vērojams pašu ieņēmumu samazinājums, taču ne tik straujš;

- bez valsts budžeta finansējuma studiju vietu nodrošināšanai un pašu ieņēmumiem (mācību maksa, noma un īre u.c.), augstskolām ir arī pieejams dažāda veida zinātnes finansējums (bāzes, projektu u.c.), ES struktūrfondu un ārvalstu finanšu palīdzības finansējums studijām un zinātniskajai darbībai;
- lielākie izdevumi augstskolām laika posmā no 2014.gda līdz 2016.gadam bija atlīdzībai, sasniedzot 65% no kopējiem izdevumiem. Otri lielākie izdevumi attiecīgajā laika posmā ir bijuši izdevumi pamatkapitāla veidošanai, kas saistīti ar ES fondu finansēto projektu īstenošanu, RTU un RTA gadījumā – ar jaunu ēku būvniecību.

Valsts budžeta finansējums, *euro*

	2014	2015	2016
ViA	943 924	982 909	1 492 321
RTA	1 865 352	1 877 585	2 069 596
LiepU	2 103 577	2 105 511	2 105 072
RTU	17 938 274	17 938 274	17 938 274

Pašu ieņēmumu apmērs, *euro*

	2014	2015	2016
ViA	1 898 648	1 060 579	449 313
RTA	1 214 950	1 463 815	1 076 757
LiepU	775 436	541 586	670 174
RTU	9 247 340	12 580 450	9 734 288

Revīzijā detalizētāk tika izvērtētas ministriju ieviestās kontroles procedūras valsts budžeta finansējuma studiju vietu nodrošināšanai administrēšanā un augstskolu rīcība ar tām piešķirto finansējumu noteiktam mērķim.

Informāciju par KM piešķirto finansējumu tās padotībā esošajām AII skatīt KM revīzijas Nr.2.4.1-15-1/2016 ziņojumā “Vai Kultūras ministrijas veiktie pasākumi augstākās kultūrizglītības jomā ir pietiekami, lai vecinātu tās attīstību?” un ZM – revīzijas Nr.2.4.1-15-2/2016 ziņojumā “Vai Zemkopības ministrijas veiktie pasākumi augstākās izglītības jomā ir pietiekami, lai vecinātu tās attīstību?”.

3.1.1. Vai ministrijas uzrauga noslēgto līgumu par studiju vietām izpildi?

Gan IZM, gan KM, gan ZM iesniegtajos valsts budžeta finansējuma studiju vietas nodrošināšanai aprēķinos²¹¹ norāda, ka laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam augstskolām nav piešķirts vairāk par 86% no aprēķinātā finansējuma, izmantojot minimālos studiju izmaksu koeficientus²¹².

Pēc revidentu aprēķina, valsts budžeta finansējums studiju vietu izpildei nodrošināts līdz pat 118% no nepieciešamā finansējuma apmēra (laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam ViA saņēma finansējumu vidēji 92% apmērā, RTU – 88% apmērā, RTA – 87% apmērā, LiepU – 117% apmērā, LLU – 97% apmērā, J.Vītola LMA – 85% apmērā), aprēķinā izmantojot minimālos studiju izmaksu koeficientus, jo:

- pārskatā par faktisko valsts budžeta finansēto studiju vietu izpildi iekļauti studējošie, kuri atrodas studiju pārtraukumā;
- augstskolās veikta studiju vietu pārdale;
- stipendija zinātniskā grāda ieguvei (kredītam pielīdzināmā stipendija) netiek izlietota atbilstoši piešķiruma mērķim.

Lai arī pēdējos gadus tiek uzsvērts nepietiekamais finansējums augstākajai izglītībai, tomēr ne visas augstskolas ir noteikušas nepieciešamā finansējuma apmēru viena speciālista sagatavošanai konkrētā studiju programmā.

Revīzijā konstatēts, ka no revīzijas apjomā iekļautajām augstskolām ViA un LiepU, viena studējošā izmaksas kalkulāciju veic, pamatojoties uz augstskolas konkrētā gada izdevumiem, sadalot tos uz esošajiem studējošajiem, RTA veic katras studiju programmas izmaksu aprēķinu, bet tas balstās uz daudziem pieņēmumiem, kā arī aprēķinā nav iekļautas visas izdevumu pozīcijas, kas saistītas ar studiju procesa nodrošināšanu.

Informāciju par KM padotībā esošo AII veikto studiju maksas aprēķinu skatīt revīzijas Nr.2.4.1-15-1/2016 ziņojumā “Vai Kultūras ministrijas veiktie pasākumi augstākās kultūrizglītības jomā ir pietiekami, lai vecinātu tās attīstību?” un ZM – revīzijas Nr.2.4.1-15-2/2016 ziņojumā “Vai Zemkopības ministrijas veiktie pasākumi augstākās izglītības jomā ir pietiekami, lai vecinātu tās attīstību?”.

3.1.1.1. Studiju vietu pārdale starp tematiskajām grupām, jomām, programmām un valsts budžeta finansēto studiju vietu izpilde

IZM un revīzijas apjomā iekļauto augstskolu līgumi²¹³ paredz:

- augstskola ir tiesīga racionālas un efektīvas finanšu līdzekļu izmantošanas nolūkā piešķirtā valsts budžeta finansējuma ietvaros precizēt no valsts budžeta finansējamo studiju vietu skaitu, pārdalot starp studiju tematiskajām jomām, līmeņiem un programmām ne vairāk kā 10% no sākotnēji attiecīgajai studiju tematiskajai jomai, līmenim vai programmai noteiktā valsts budžeta finansējamo studiju vietu skaitu;
- augstskola līdz kārtējā gada 20.janvārim iesniedz informāciju par vienošanās protokolā noteiktā sagatavojamo speciālistu skaita faktisko izpildi iepriekšējā saimnieciskā gada laikā un informāciju par vienošanās protokolā noteiktā no valsts budžeta finansējamā studiju vietu skaita faktisko izpildi iepriekšējā saimnieciskajā gadā. Ja faktiskā izpilde neatbilst vienošanās protokolā noteiktajam, augstskola pievieno skaidrojumu par neizpildes iemesliem.

IZM un revīzijas apjomā iekļauto augstskolu līgumi²¹⁴ paredz:

IZM analizē un izvērtē finanšu līdzekļu izmantošanas lietderību un efektivitāti.

Revīzijā konstatēts, ka IZM neveic pietiekamu tās padotībā esošo augstākās izglītības institūciju finansiālās un saimnieciskās darbības uzraudzību, kas nodrošinātu lietderīgu un efektīvu valsts budžeta līdzekļu izlietojumu, kā rezultātā augstskolas nav izpildījušas vienošanās protokolos noteiktās saistības 3 143 587 euro apmērā:

- ViA un LiepU iesniegtajās atskaitēs par vienošanās protokolā noteiktā no valsts budžeta finansējamā studiju vietu skaita faktisko izpildi iekļauj arī studējošos, kuri atrodas studiju (akadēmiskajā) pārtraukumā, tādējādi laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam augstskolas nav izpildījušas vienošanās protokolos noteiktās saistības vismaz 952 337 euro apmērā:
  - ✓ ViA – 35 574 euro (ik gadu vidēji 4 studiju vietas);
  - ✓ LiepU – 916 763 euro (ik gadu vidēji 70 studiju vietas);
- visās revīzijas apjomā iekļautajās augstskolās veikta studiju vietu pārdale no studiju programmām ar zemākiem studiju izmaksu koeficientiem uz programmām ar augstākiem koeficientiem un zemāka līmeņa studijām uz augstāka līmeņa, turklāt pārsniedzot atļautos 10% no sākotnēji attiecīgajai studiju tematiskajai jomai, līmenim vai programmai noteiktā valsts budžeta finansējamo studiju vietu skaita, kā arī norādīts lielāks valsts budžeta finansētajās studiju vietās studējošo skaits nekā paredzēts vienošanās protokolos. Tādējādi divu augstskolu rīcībā bez noteikta mērķa palicis IZM piešķirtais finansējums studiju vietu nodrošināšanai vismaz 2 191 250 euro apmērā (RTU – 2 164 004 euro, ViA – 27 246 euro), bet divām palielinātas studiju vietu finansēšanas izmaksas vismaz 978 741 euro apmērā (LiepU – 87 753 euro, RTA – 890 988 euro).

KM ieviestās kontroles procedūra AII piešķirtā finansējuma izlietojumā skatīt revīzijas Nr.2.4.1-15-1/2016 ziņojumā “Vai Kultūras ministrijas veiktie pasākumi augstākās kultūrizglītības jomā ir

pietiekami, lai vecinātu tās attīstību?” un ZM – revīzijas Nr.2.4.1-15-2/2016 ziņojumā “Vai Zemkopības ministrijas veiktie pasākumi augstākās izglītības jomā ir pietiekami, lai vecinātu tās attīstību?”

IZM norāda²¹⁵:

IZM izvērtē valsts budžeta līdzekļu izlietojumu, to izmantošanas lietderību un efektivitāti, pamatojoties uz augstskolu finanšu stāvokli, ko parāda Valsts kasē e-Pārskatu sistēmā pieejamie augstskolu iesniegtie gada finanšu pārskati. Vērtēšanas process kā tāds līdz šim netika dokumentēts. Identificējot iespējamās problēmas augstskolas finanšu situācijā, tās tiek pārrunātas ar augstskolas vadību sarunā par valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu nākamajam finansēšanas periodam. Informācijai, augstskolu finanšu stāvokli vērtē arī Valsts kase, gadījumā, ja tiek prasīts valsts aizdevums.

Valsts kontrole jau 2008.gadā veiktajā revīzijā Nr.5.1-5-65/2007 “Augstākās izglītības sistēmas realizācija atbilstīgi izvirzītajiem mērķiem” konstatēja, ka IZM neanalizē un neizvērtē augstākās izglītības iestādēm piešķirto finanšu līdzekļu izmantošanas lietderību un efektivitāti, kā arī nekontrolē valsts budžeta līdzekļu likumīgu izmantošanu tās padotībā esošajās augstākās izglītības iestādēs.

3.1.1.2. Ikgadējā studējošo uzņemšana un studējošo “rotācija”

Ik gadu augstskolās no valsts budžeta tiek finansēts noteikts studiju vietu skaits un augstskolas apņemas sagatavot noteiktu skaitu speciālistu²¹⁶.

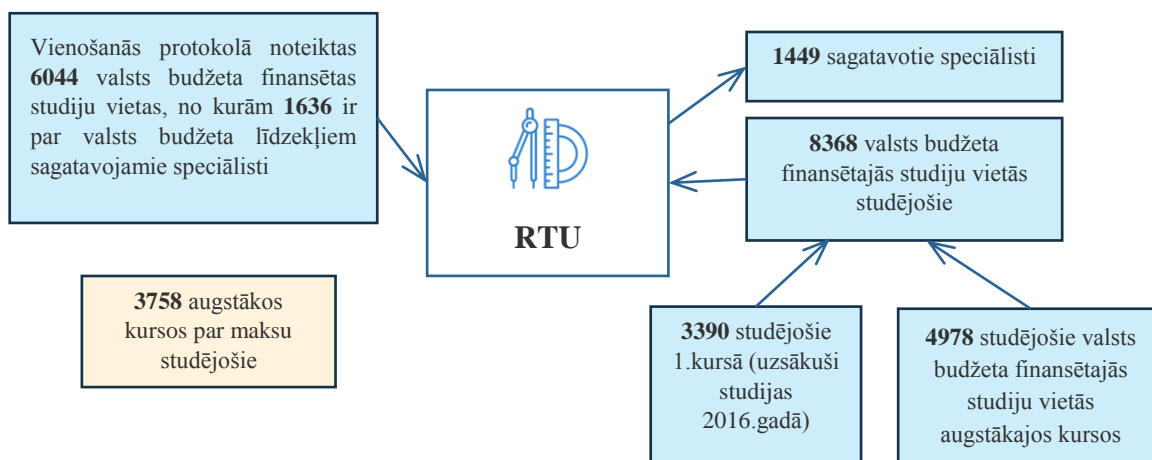
Revīzijā konstatēts, ka augstskolas ik gadu uzņem vairāk studējošos 1.kursā valsts budžeta finansētajās studiju vietās, nekā ir bijuši absolventi, un arī pārsniedz kopējo valsts budžeta finansēto studiju vietu skaitu, tādējādi nodrošinot, ka pēc studējošo “atbiruma” (eksmatrikulēti bez diploma), tiks saglabāts valsts budžeta finansēto studiju vietu skaits esošā līmenī. Vienošanās protokolos noteiktais sagatavojamo speciālistu skaits, reālais sagatavoto speciālistu skaits un 1.kursā uzņemto skaits²¹⁷ apkopots 6.tabulā.

6.tabula

Vienošanās protokolos noteiktais sagatavojamo speciālistu skaits, reālais sagatavoto speciālistu skaits un 1.kursā uzņemto skaits

	2014		2015			2016		
	Vienošanās protokolā noteiktais	Sagatavotie speciālisti	Vienošanās protokolā noteiktais	Sagatavotie speciālisti	1.kursā uzņemtie	Vienošanās protokolā noteiktais	Sagatavotie speciālisti	1.kursā uzņemtie
RTU	1850	1685	1680	1568	3523	1636	1449	3390
RTA	266	211	342	259	413	309	237	380
ViA	166	155	165	149	187	163	152	242
LiepU	247	205	299	256	262	306	252	280

Piemēram, RTU 2016.gadā 1.kursā uzņēma vismaz par 27% vairāk studēt gribētāju nekā sagatavoto speciālistu skaits attiecīgajā periodā (skatīt 9.attēlu).

9.att. Studējošo plūsma RTU 2016.gadā valsts budžeta finansētajās studiju vietās

IZM un revīzijas apjomā iekļauto augstskolu līgumi²¹⁸ paredz, ka līdz kārtējā semestra otrā mēneša beigām organizē konkursu uz valsts budžeta finansētajām studiju vietām un, pamatojoties uz konkursa rezultātiem, aizvieto no valsts budžeta finansētām studiju vietām eksmatrikulētus studējošos ar citiem atbilstošās studiju programmas sekmīgiem maksas studiju vietās studējošajiem.

Augstskolas, uzņemot lielāku studējošo skaitu 1.kursā nekā bijis eksmatrikulēto skaits, liedza iespēju augstākosursos par maksu studējošajiem sekmīgajiem un talantīgajiem studentiem pretendēt uz valsts budžeta finansētajām studiju vietām, lai gan IZM un augstskolu līgumi²¹⁹ paredz konkursu uz valsts budžeta finansētajām studiju vietām organizēt katru semestri. Revīzijā konstatēts:

- LiepU konkurss²²⁰ uz valsts budžeta finansētajām studiju vietām tiek organizēts vienu reizi gadā;
- RTU konkurss uz valsts budžeta finansētajām studiju vietām tiek rīkots tikai trijās no deviņām fakultātēm²²¹ – Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultātē, Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultātē un Inženierekonomikas un vadības fakultātē, turklāt konkurss tiek organizēts tikai vienu reizi gadā pēc pavasara semestra.

Informāciju par KM padotībā esošo AII ikgadējo studējošo uzņemšanu skaitīt revīzijas Nr.2.4.1-15-1/2016 ziņojumā “Vai Kultūras ministrijas veiktie pasākumi augstākās kultūrizglītības jomā ir pietiekami, lai vecinātu tās attīstību?”.

3.1.1.3.Kam studiju vieta izmaksā dārgāk – valstij vai citam finansētājam?

Augstākās izglītības programmās valsts sedz maksu par izglītības ieguvu noteiktam studiju vietu skaitam atbilstoši attiecīgajā gadā noteiktajam valsts pasūtījumam; pārējām studiju vietām katra augstskola vai koledža var noteikt maksu par izglītības ieguvu²²².

Valsts finansējums tiek noteikts pamatojoties uz MK noteikumiem²²³, kas nosaka kārtību kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem.

Revīzijā konstatēts, ka no revīzijas apjomā iekļautajām augstskolām ViA un LiepU viena studējošā izmaksas kalkulāciju veic, pamatojoties uz augstskolas konkrētā gada izdevumiem, sadalot tos uz esošajiem studējošajiem, savukārt RTA veic katras studiju programmas izmaksu aprēķinu, bet tas balstās uz daudziem pieņēmumiem, kā arī aprēķinā nav iekļautas visas izdevumu pozīcijas, kas saistītas ar studiju procesa nodrošināšanu.

Salīdzinot, revīzijas apjomā iekļauto IZM padotībā esošo augstskolu noteikto studiju maksu, piemēram, 2016./2017.akadēmiskajam gadam un valsts piešķirto finansējumu 2016.gadā studiju vietai katrā studiju programmā, konstatēts, ka augstskolu noteiktā studiju maksa ir zemāka nekā IZM piešķirtais valsts budžeta finansējums, kas norāda uz risku, ka valsts budžeta finansējums tiek piešķirts augstskolas kopējai darbībai, nevis konkrētai studiju vietai, kā arī, ka no piešķirtā valsts budžeta finansējuma tiek dotētas arī maksas studiju vietas. Piemēram, (skatīt 9.pielikumu):

- pamatstudiju programmas “Mehatronika” apguvei IZM piešķir valsts budžeta finansējumu 2431 *euro* apmērā trīs augstskolām – RTU, RTA un ViA –, bet augstskolas studiju maksu ir noteikušas no 1490 *euro* līdz 1800 *euro*, kas ir mazāk nekā valsts piešķirtais finansējums;
- pamatstudiju programmas “Informācijas tehnoloģijas” apguvei IZM piešķir valsts budžeta finansējumu 2164 *euro* apmērā trīs augstskolām – RTU, LiepU un ViA –, bet tikai LiepU studiju maksu ir noteikusi lielāku nekā valsts piešķirtais finansējums;
- lielākā studiju vietas samaksas starpība ir doktora studiju programmām, sasniedzot pat 14 452 *euro* par vienu studiju vietu.

Informāciju par J.Vītola LMA noteikto studiju maksu salīdzinājumā ar valsts budžeta piešķirtā finansējuma apmēru skatīt revīzijas Nr.2.4.1-15-1/2016 ziņojumā “Vai Kultūras ministrijas veiktie pasākumi augstākās kultūrizglītības jomā ir pietiekami, lai vecinātu tās attīstību?” un LLU – revīzijas Nr.2.4.1-15-2/2016 ziņojumā “Vai Zemkopības ministrijas veiktie pasākumi augstākās izglītības jomā ir pietiekami, lai vecinātu tās attīstību?”

3.1.1.4.Kas finansē piešķirtos studiju maksas atvieglojumus – valsts vai augstskolas?

Kā vienu no studējošo piesaistīšanas veidiem augstskolas ir izvēlējušās dažādu veidu studiju maksas atlaizu/atvieglojumu piemērošanu, piemēram, (skatīt 10.pielikumu):

- dažādu sociālo kategoriju studējošajiem (bāreņi, studējošais ar funkcionāliem traucējumiem, studējošais, kura apgādībā ir vismaz viens bērns līdz 18 gadu vecumam, studējošais, kuru ģimenei ir piešķirts trūcīgas ģimenes statuss);
- par augstiem sasniegumiem Latvijas vai starptautiska mēroga olimpiādēs, konkursos, festivālos, sacensībās;
- par aktīvu darbību valsts vai starpvalstu mēroga studentu vai citās sabiedriskajās organizācijās;
- par izciliem sasniegumiem zinātnē, sportā, kultūrā vai citās jomās.

Revīzijā konstatēts, ka augstskolas neveic aprēķinu un izvērtējumu par finansiālām iespējām piešķirt atlaides studiju maksai un kādā apmērā tās ir iespējams piešķirt, kā arī lēmumos (rīkojumos) par studiju maksas atlaides piešķiršanu nenorāda, no kāda finansējuma tiek apmaksāta piešķirtā studiju maksas atlaide – augstskolas pašu ieņēmumi vai valsts budžeta finansējums. Rezultātā pastāv risks, ka piešķirtās

studiju maksas atlaides tiek apmaksātas no valsts budžeta finansējuma, kas piešķirts noteiktam mērķim – noteikta skaita speciālistu sagatavošanai.

Izvērtējot augstskolu iesniegto grāmatvedības reģistru informāciju par laika posmu no 2014.gada līdz 2016.gadam, konstatēts, ka no izlasē iekļautajām augstskolām LiepU neveic ierakstus grāmatvedības reģistros par piešķirtajām studiju maksas atmaidēm, lai gan laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam tika piešķirtas studiju maksas atlaides 33 006 *euro* apmērā (2014.gadā – 13 139 *euro*, 2015.gadā – 11 818 *euro*, 2016.gadā – 8048 *euro*).

Informāciju par J.Vītola LMA piešķirtajām studiju maksas atmaidēm un to finansēšanas avotiem skaitīt revīzijas Nr.2.4.1-15-1/2016 ziņojumā “Vai Kultūras ministrijas veiktie pasākumi augstākās kultūrizglītības jomā ir pietiekami, lai vecinātu tās attīstību?” un LLU – revīzijas Nr.2.4.1-15-2/2016 ziņojumā “Vai Zemkopības ministrijas veiktie pasākumi augstākās izglītības jomā ir pietiekami, lai vecinātu tās attīstību?”

Ieteikumi

Lai nodrošinātu studiju vietu valsts budžeta finansējuma izlietojumu atbilstoši finansēšanas mērķim, IZM sadarbībā ar augstskolām nodrošināt IZM un augstskolu līgumos (arī citu ministriju padotībā esošo AII) noteikto nosacījumu izpildi, kā arī paredzēt sankcijas par līguma nosacījumu neizpildi.

Lai nodrošinātu finanšu līdzekļu izlietošanas lietderību un efektivitāti, IZM pilnveidot kontroles procedūras AII darbības uzraudzībai nosakot, ka:

- AII darbība tiek analizēta un izvērtēta ne tikai pēc pārskata par finanšu līdzekļu izlietojumu saņemšanas, bet izvērtē to kopā ar ikgadējo pārskatu par valsts budžeta finansēto studiju vietu izpildi un sagatavoto speciālistu pārskatu;
- AII pirms studiju vietu pārdales starp studiju jomām, nozarēm, programmām un līmeņiem veic finansējuma aprēķinu studiju vietu pārdales ietekmei uz piešķirto valsts budžeta finansējumu;
- augstskolas studiju maksas atlaižu nodrošināšanai neizlieto valsts budžeta finansējumu studiju vietu nodrošināšanai.

Lai nodrošinātu, ka grāmatvedības sniegtā informācija ir patiesa, salīdzināma, savlaicīga, nozīmīga, saprotama un pilnīga²²⁴, IZM nodrošināt, ka tās padotībā esošās AII piešķirtās studiju maksas atlaides norāda grāmatvedības uzskaitē.

3.2. Augstskolu institucionālā struktūra un personāls

Lai gan viena no IAP 2014.-2020.gadam prioritātēm ir akadēmiskā personāla ataudze, tomēr valstī nav izstrādāta vienota tā atjaunošanas un pēctecības politika, kurā būtu definētas nostādnes akadēmiskajam personālam, tā atjaunošanas mērķi un rīki (piemēram, atlīdzība, motivējošie pasākumi u.tml.) un sagaidāmie rezultatīvie rādītāji akadēmiskā personāla piesaistei un virzībai augstākās izglītības sistēmā, jo:

► augstskolas ir izstrādājušas personāla (cilvēkresursu) politiku, un tās tika iesniegtas IZM saskaņošanai kā to paredz MK noteikumi²²⁵, tomēr ne visu revīzijas apjomā iekļauto augstskolu politikās ir noteiktas rezultatīvo rādītāju vērtības, politikas īstenošanai vienas augstskolas ietvaros ir definēti līdz pat 83 mērķiem, nenorādot to prioritāti;

► augstskolu personāla politikas nav sasaistītas ar IAP 2014.-2020.gadam noteiktajiem mērķiem un sagaidāmajiem rezultātiem personāla politikā.

Augstskolās noteiktā mēnešalga vienam amatam atšķiras ne tikai starp augstskolām, bet arī vienas augstskolas, un pat vienas augstskolas struktūrvienības ietvaros, jo atlīdzības un darba slodzes noteikšanas sistēma augstskolās ir izveidota sarežģīta un necaurskatāma – tiek pieļauta situācija, ka vienas slodzes (40 stundu darba nedēļas) ietvaros tiek pildīti līdz pat septiņu amatu pienākumi, vienam darbiniekam atlīdzību veido no dažādām komponentēm un augstskolu izstrādātām koeficientu sistēmām, kuru pielietošana nav detalizēti izklāstīta augstskolu tiesību aktos, tās apmērs ir atkarīgs no dažādiem rādītājiem.

Ne visas augstskolas ir izveidojušas efektīvu augstskolas pārvaldību un nav rīkojušās mērķtiecīgi un racionāli ar tās finanšu un materiālajiem resursiem, jo, piemēram:

► RTU administratīvās struktūrvienības sastāv no ievērojama skaita mazākām struktūrvienībām, kurās nodarbināts neliels darbinieku skaits²²⁶. Ir vērojama amatu funkciju un pienākumu pārklāšanās, jo, lai gan noteiktam mērķim ir izveidota administratīvā struktūrvienība, tās uzdevumus veic citu struktūrvienību darbinieki. Turklāt no RTU iesniegtās informācijas par personālu nebija iespējams noteikt precīzu visās struktūrvienībās nodarbināto skaitu;

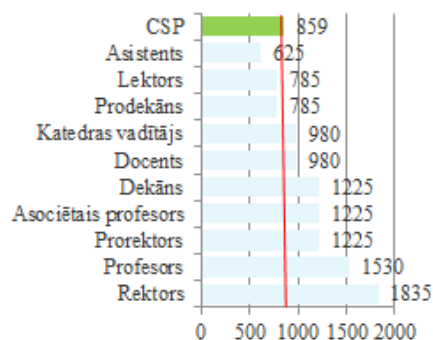
► RTA ir izveidotas 18 mazas struktūrvienības, bieži tajās nodarbinot tikai vienu darbinieku.

Kā viena no IAP 2014.–2020.gadam augstākās izglītības jomas problēmām ir norādīta akadēmiskā personāla atalgojuma dažādība viena akadēmiskā amata ietvaros, kā arī tas, ka attiecīgais atalgojums nemotivē jaunus, talantīgus un kvalificētus speciālistus pievērsties akadēmiskajam un zinātniskajam darbam Latvijas augstākās izglītības institūcijās²²⁷.

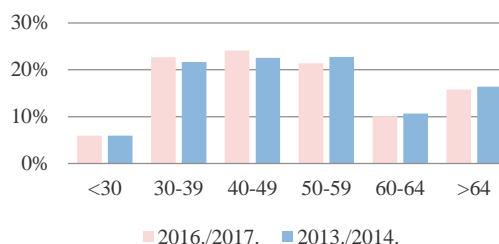
Lai arī 2016.gadā valstī ir uzsākta pedagoģiskā personāla atalgojuma reforma un no 01.01.2017. ir palielināta mēnešalga par vienu slodzi, tomēr salīdzinot valstī strādājošo 2016.gada mēneša vidējo darba samaksas apmēru, kas bija 859 *euro*²²⁸, un MK noteikumos²²⁹ noteikto zemāko mēneša darba algas likmi pedagogiem augstskolās, konstatēts, ka jaunākajam akadēmiskajam personālam ir zems atalgojums. Tas neveicina jauna mācībspēka piesaisti akadēmiskai un zinātniskai videi, kā arī nav

izstrādāti citi motivējoši pasākumi tā piesaistei akadēmiskai un zinātniskai videi, par ko liecina vecuma struktūra (skatīt 11.attēlu).

MK noteikumos noteiktās zemākās mēnešalgas salīdzinājums, euro

Akadēmiskā personāla vecuma struktūra

10.att. MK noteikumos²³⁰ noteiktā akadēmiskā personāla zemākā mēnešalgas likme 2017.gadā un akadēmiskā personāla vecuma struktūra.

Informācija par revīzijas apjomā iekļauto augstskolu, tajā skaitā LLU un J.Vītola LMA, būtiskāko amatu algām 2016.gadā apkopota 12.pielikumā.

3.2.1.Kāda ir augstskolu akadēmiskā personāla politika?

Problēmu augstākās izglītības jomā risināšanai un rezultatīvo rādītāju sasniegšanai IAP 2014.–2020.gadam Īstenošanas plānā 2015.–2017.gadam ir noteikti šādi uzdevumi:

- akadēmiskā personāla motivācijas paaugstināšana;
- administratīvā, pedagoģiskā un akadēmiskā personāla profesionālās izglītības un augstākās izglītības iestādēs kompetences pilnveide mācību organizācijas, metodiskos jautājumos un tehnoloģiju attīstības kontekstā (augstākās izglītības iestādes).

2016.gadā pieņemtajos MK noteikumos²³¹ par SAM 8.1.1. “Palielināt modernizēto *STEM*, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu” ir noteikts, ka attīstības stratēģijā ietver cilvēkresursu attīstības plānu un personāla atalgojuma politiku.

Revīzijā konstatēts, ka valstī nav izstrādāta vienota akadēmiskā personāla atjaunošanas un pēctecības politika, kurā būtu definētas nostādnes akadēmiskajam personālam, atjaunošanas mērķi un rīki (atlīdzība, citi motivējošie pasākumi utt.) un sagaidāmie rezultatīvie rādītāji pasniedzēju piesaistei un virzībai augstākās izglītības sistēmā.

Izvērtējot revīzijas apjomā iekļauto IZM padotībā esošo augstskolu izstrādātos personāla attīstības plānošanas dokumentus, konstatēts, ka katrai augstskolai ir sava izpratne par akadēmiskā personāla atjaunošanu un pēctecību un nepieciešamajiem pasākumiem mērķa sasniegšanai, piemēram:

- RTU Cilvēkresursu attīstības plānā 2015.–2018.gadam definēto mērķu sasniegšanas pakāpes raksturošanai nevienam izvirzītajam rezultatīvajam rādītājam nav noteiktas vērtības, kā arī attīstības plāns pēc satura līdzinās augstskolas darbības plānam, piemēram:
  - ✓ personāla piesaistīšanai un atlasei noteikti tādi sasniedzamie rezultatīvie rādītāji kā – skaidri definēts darba devēja piedāvājums un komunikācijas plāns, definēta pieeja un galvenie principi darbinieku piesaistei Latvijā un ārvalstīs, caurskatāma un sistematizēta darbinieku atlases sistēma, vienota atlases pieeja un principi (piemēram, tikai konkursa kārtā u.tml.);
  - ✓ noturēšana un motivēšana – pilnveidota RTU Darba samaksas kārtība, pilnveidota akadēmiskā un zinātniskā personāla atalgojuma sistēma, skaidrs un dažādu darbinieku grupām atbilstošs labumu piedāvājums u.c.;
- RTA ir apstiprinātas RTA personāla attīstības vadlīnijas 2016.-2020.gadam²³², kurām ir definēti 83 mērķi. Tomēr tie nav sakārtoti hierarhiskā secībā, norādot kurām darbībām tiek dota priekšroka.

Kā sasniedzamie mērķi ir norādīti, piemēram, izveidota pārtikas tehnoloģijas laboratorija, katrā studiju programmā gadā uzņemti vismaz trīs doktoranti, sagatavoti vismaz 15 tehnoloģiskas ievirzes projektu pieteikumi, katru gadu vismaz viens doktorants iegūst doktora zinātnisko grādu, RTA nodrošina piekļuvi Latvijas akadēmiskajam tīklam saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem, iegūti ESF, LZA u.c. fondu līdzekļi cilvēkresursu piesaistei, izstrādāta un tiek īstenota RTA akadēmiskā personāla svešvalodu apguves stratēģiskā programma, u.c.;
- ViA Cilvēkresursu attīstības plānā, kas ir ViA stratēģijas 2016.-2020.gadam sastāvdaļa, noteiktie rezultatīvie rādītāji raksturo nevis ViA akadēmiskā personāla atjaunošanu un pēctecību, piesaistot jaunus zinātniekus augstskolai, bet akadēmiskā personāla darbību ārpus augstskolas, piemēram, docētāju skaits, kas ir lasījuši lekcijas ārvalstu augstskolās, ārvalstu augstskolu skaits, kurās ViA docētāji veikuši akadēmisko darbu, docētāju dalība profesionālajās organizācijās u.c.

Par akadēmiskā personāla piesaistes plāna neesamību liecina arī ievērojamais skaits viesdocētāju, kuri tiek piesaistīti augstskolai studiju procesa nodrošināšanai, taču ne zinātniskās darbības nodrošināšanai. 2016.gadā ViA bija 88 viesdocētāji, bet akadēmiskajos amatos vēlētie bija tika 58 (skatīt 11.pielikumu);
- LiepU Cilvēkresursu pārvaldības plāns līdz 2020.gadam ir iekļauts LiepU attīstības stratēģijā 2016.-2020.gadam, turklāt LiepU ir izstrādāts rīcības plāns Personāla attīstības politikas īstenošanai līdz 2020.gadam²³³. Kopumā LiepU attīstības stratēģijā norādītie rezultatīvie rādītāji un sasniedzamie rezultāti ir vērsti uz akadēmiskā personāla attīstību, kvalifikācijas paaugstināšanu un līdzsvarotu vecumstruktūru.

3.2.2. Augstskolu akadēmiskais personāls

MK noteikumi²³⁴ nosaka zemāko mēneša darba algas likmi un to, ka augstskolu un koledžu pedagogu darba slodzē ietveramos pienākumus nosaka augstskolas senāts.

Izvērtējot revīzijas apjomā iekļauto IZM padotībā esošo augstskolu darba samaksas nolikumus un pedagogu darba slodzē ietveramos pienākumus, konstatēts, ka augstskolu atlīdzības sistēma un darba

slodzes notikšanas sistēma ir izveidota sarežģīta un necaurskatāma, jo vienam darbiniekam atlīdzību var veidot no dažādām komponentēm. Atlīdzības apmērs ir atkarīgs no dažādiem rādītājiem, noteiktā mēnešalga vienam amatam atšķiras ne tikai starp augstskolām, bet arī vienas augstskolas ietvaros.

3.2.2.1. Darba slodzes noteikšana

RTU akadēmiskā personāla slodzi veido studiju darbs, metodiskais un zinātniskais darbs un administratīvais un organizatoriskais darbs²³⁵. Katrs darba veids sastāv no dažādiem pienākumiem, kuriem paredzēts noteikts stundu skaits; piemēram, lekcijas, to vadīšanai un sagatavošanai paredzētas 1–1,5 stundas, konsultācijām (pilnā slodzē strādājošajiem mācībspēkiem) – nedēļā 2–4 stundas, kontroldarbu, laboratorijas darbu, kolokviju labošanai (par darbu) – 0,25 stundas, studenta pētnieciskā darba vadīšanai, kas atskaites gadā noslēdzas ar publikāciju, tehnoloģiju, uzstāšanos konferencē, dalību izstādē vai tam pielīdzināmām aktivitātēm (par vienu studentu) – 20 stundas utt.

Pildot tikai akadēmiskā personāla pienākumus pilna viena slodze nepārsniedz 1000 stundas gadā (vidēji 19 stundas nedēļā), bet, ja darbinieks pilda vairāku amatu pienākumus, tad kopējā slodze nepārsniedz 40 stundas nedēļā.

Izvērtējot RTU iesniegto amata vienību sarakstu par 2016.gadu, konstatēts, ka vismaz 16% personāla vienas slodzes ietvaros pilda no divu līdz pat sešu amatu pienākumus, piemēram:

7.tabula

Darbinieka vienā slodzē iekļautie amati

	Amats	Struktūrvienība
Darbinieks 1	Vecākais eksperts	Starptautisko programmu nodaļa
	Senāta priekšsēdētājs	Rektorāts
	Vadošais pētnieks	Uzņēmuma finanšu un ekonomikas katedra
	Profesors	Inovāciju un uzņēmējdarbības vadības katedra
	Institūta direktors	Uzņēmējdarbības inženierijas un vadības institūts
	Dekāna vietnieks zinātniskajā darbā	Inženierekonomikas un vadības fakultāte
Darbinieks 2	Sistēmanalītiķis	Administratīvais departaments
	Vadošais pētnieks	Būvmehānikas katedra
	Katedras vadītājs	Būvmehānikas katedra
	Asociētais profesors	Būvmehānikas katedra
	Asociētais profesors	Būvkonstrukciju katedra
Darbinieks 3	Studiju programmas direktors	Studiju satura un programmu nodaļa
	Vadošais pētnieks	Mehānikas institūts
	Katedras vadītājs	Mašīnbūvniecības un industriālā dizaina katedra
	Docents	Teorētiskās mehānikas un materiālu pretestības katedra
	Docents	Mašīnbūvniecības un industriālā dizaina katedra
Darbinieks 4	Vadošais pētnieks	Materiālu un konstrukciju institūts
	Vadošais pētnieks	Kompozītu materiālu un konstrukcijas katedra
	Profesors	Kompozītu materiālu un konstrukcijas katedra
	Katedras vadītājs	Kompozītu materiālu un konstrukcijas katedra
	Institūta direktors	Materiālu un konstrukciju institūts

RTA akadēmiskā personāla pilna darba slodze ir profesoram, asoc.profesoram – 800 stundas gadā (vidēji 15 stundas nedēļā), docentam ar zinātnisko grādu – 900 stundas gadā (vidēji 17 stundas nedēļā) un docentam bez zinātniskā grāda, lektoram un asistentam – 1000 stundas gadā (vidēji 19 stundas

nedēļā)²³⁶, bet, ja darbinieks pilda vairāku amatu pienākumus, tad kopējā slodze nepārsniedz 40 stundas nedēļā.

Akadēmiskā personāla slodzes aprēķināšanai tiek pielietotas dažādas komponentes – studentu skaits, KP skaits, kontroldarbu skaits, laboratorijas darbu skaits un kopējais studentu skaits, kā arī akadēmiskās stundas noteikšanai attiecībā pret astronomisko stundu tiek piemērots koeficients 1, kas veidojas attiecībās 0,88 – akadēmiskā stundas, 0,12 – gatavošanās tai. Piemēram, maģistra darba vadīšanai stundu skaits tiek aprēķināts – 5 * studentu skaits, lekcijas – viena lekcija divas akadēmiskās stundas, valsts/gala pārbaudījuma komisijas loceklis – 0,5 * studentu skaits, u.tml.

LiepU katru akadēmisko gadu izstrādā kārtību²³⁷, kurā nosaka pedagoģisko likmju sadalīšanas un akadēmiskā personāla slodžu plānošanu, nosakot – kādi pienākumi un kādā apmērā tiek iekļauti slodzē.

Veidojot LiepU akadēmiskā personāla slodzi, iepriekš Senātā tiek apstiprinātas laika normas studiju darbam, konsultācijām un patstāvīgo darbu pārbaudīšanai, studējošo darbu vadīšanai, recenzēšanai, pārbaudījumiem prakses organizēšanai un vadīšanai u.tml., piemēram:

- lekcijām pilna laika pamatstudijās ir paredzētas 16 stundas nedēļā;
- iknedēļas konsultācijām – viena stunda nedēļā par pilnu studiju darba slodzi;
- konsultācijai pirms gala pārbaudījumiem – divas stundas uz studentu grupu;
- kursa eksāmenam/moduļa eksāmena darba aizstāvēšanai – 0,1 stunda;
- kora “Atbalss” mākslinieciskai vadīšanai – 250 stundas akadēmiskajā gadā.

ViA ir izstrādāts un 20.09.2006. senāta sēdē apstiprināts (lēmums Nr.9/3.1 ar 16.03.2010. un 28.05.2014. grozījumiem) docētāja darba saturs un pienākumi. Akadēmiskais darbs (stundās) tiek uzskaitīts atbilstoši tabulai.

8.tabula

Akadēmiskā darba (stundās) uzskaitē ViA

Darba veids	Kontaktstundu skaits studiju programmās			
	<i>koledžas</i>	<i>bakalaura</i>	<i>maģistra</i>	<i>doktora</i>
Kontaktstundas – lekcijas, semināri, praktiskie darbi, u.c. nodarbību veidi: 1 KP				
Pilna laika studijās	ne mazāk kā 12	ne mazāk kā 12	ne mazāk kā 10	ne mazāk kā 10
Nepilna laika studijās	ne mazāk kā 5	ne mazāk kā 5	ne mazāk kā 5	
Konsultācijas: 1 KP, nepiemēro darbam ar kursu klausītājiem	4,5	4,5	4,5	4

3.2.2.2. Atlīdzības noteikšana akadēmiskajam personālam (pedagogiem)

RTU, nosakot atalgojumu, tiek piemēroti dažādi koeficienti. Tos nosaka, izvērtējot darbinieka kvalifikāciju, darba pieredzi, darba rezultātus un citus faktorus. Savienojot pedagoga, zinātniskā vai vispārējā personāla amatus, katram amatam atbilstošo mēnešalgas likmi nosaka atsevišķi. Vienotā darba samaksas kārtība paredz arī atalgojuma mainīgo daļu – no darbības rezultātiem atkarīgu darba samaksas daļu²³⁸.

RTU ir noteikta zemākā mēnešalgas likme katram amatam²³⁹, bet tai tiek piemērots RTU koeficients, kas rada situāciju, ka augstskolas ietvaros vienam amatam noteiktā mēnešalga starp struktūrvienībām atšķiras, piemēram, 2016.gadā vidēji par vienu slodzi:

- fakultāšu dekānu mēnešalga bija no 1963 *euro* līdz 5876 *euro*. Augstākā mēnešalga ir Inženierekonomikas un vadības fakultātē, bet zemākā – Elektronikas un telekomunikāciju fakultātē;
- profesoriem – no 1910 *euro* līdz 5289 *euro*. Augstākā mēnešalga ir Rīgas Biznesa skolā, bet zemākā – E-studiju tehnoloģiju un humanitāro zinātņu fakultātē;
- asistentiem – no 699 *euro* līdz 1032 *euro*. Augstākā mēnešalga ir Būvniecības inženierzinātņu fakultātē, bet zemākā – Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultātē.

Ir amati, kuriem mēnešalga tiek noteikta atšķirīgi no pārējiem amatiem. Rektora mēnešalga ir noteikta 0,17% (gadā) apmērā no RTU pēdējo trīs gadu vidējā pašu kapitāla un 2016.gadā tā bija 8875 *euro*, savukārt prorektora mēnešalga tika noteikta 80% apmērā no rektoram noteiktās mēnešalgas un tā bija 7100 *euro*, senāta priekšsēdētājam mēnešalga tika noteikta 25% apmērā no rektoram noteiktās mēnešalgas un tā bija 2219 *euro*.

RTA akadēmiskā personāla darba algu un visa veida piemaksas nosaka RTA rektors RTA darba samaksas fonda līdzekļu ietvaros. Akadēmiskais personāls var pretendēt uz kvalitātes koeficienta piemērošanu algai, kas tiek noteikta atbilstoši noteiktajai slodzei. Tāpat var tikt apmaksāts papildu administratīvais darbs, piemēram, Satversmes sapulces priekšsēdētājam, par Senāta darbības nodrošināšanu Senāta sekretāram nosaka ikmēneša piemaksu ne vairāk kā 30% no attiecīgā darbinieka mēneša darba algas utt.²⁴⁰

Arī RTA gadījumā ir izveidojusies situācija, ka augstskolas ietvaros vienam amatam noteiktā mēnešalga starp struktūrvienībām atšķiras, piemēram, 2016.gadā vidēji par vienu slodzi:

- profesoriem – no 1016 *euro* līdz 1615 *euro*. Augstākā mēnešalga ir Ekonomikas un vadības fakultātē, bet zemākā – Izglītības un dizaina fakultātē;
- lektoriem – no 494 *euro* līdz 737 *euro*. Augstākā mēnešalga ir Izglītības un dizaina fakultātē, bet zemākā – Ekonomikas un vadības fakultātē.

LiepU akadēmiskā personāla darba samaksu veido mēnešalga, piemaksas par darba rezultātiem, piemaksa 15% apmērā pirmo reizi uzsākot darbu LiepU (pēc ievēlēšanas amatā) pirmos trīs darba gadus, samaksa par papildu darbu – studiju programmas direktora pienākumu veikšana, studiju programmu virziena vadītāja pienākumu veikšana, senāta sekretāra pienākumu veikšana utt.²⁴¹

ViA akadēmiskā personāla darba samaksu veido mēnešalga, piemaksas un prēmijas. ViA izstrādāta darba samaksas noteikšanas sistēma ir sarežģīta un necaurskatāma, jo:

- akadēmiskā darba izcenojums ir ļoti detalizēti sadalīts pa akadēmiskajiem amatiem un viesdocētājiem, darbu veidiem, studiju līmeņiem. Atsevišķi izcenojums ir izstrādāts darbam ar studentiem, metodiskajam darbam, zinātniski pētnieciskajam darbam; ir noteiktas stundu minimālās un maksimālās likmes kopējam akadēmiskajam un zinātniski pētnieciskajam darbam²⁴²;

- darba samaksa par darbu labošanu ir atkarīga no studējošo skaita, studiju līmeņa, studējošo izcelsmes u.c. rādītājiem²⁴³.

3.2.3. Vai augstskolas ir izveidojušas efektīvu to pārvaldību?

Augstskola ir autonoma izglītības un zinātnes institūcija ar pašpārvaldes tiesībām un tai ir tiesības patstāvīgi noteikt augstskolas organizatorisko un pārvaldes struktūru, kā arī augstskolas autonomija izpaužas tiesībās mērķtiecīgā un racionālā finanšu un materiālo resursu izmantošanā²⁴⁴.

Izvērtējot revīzijas apjomā iekļauto IZM padotībā esošo augstskolu institucionālās struktūras un augstskolu iesniegto informāciju par amatu vienībām katrā struktūrvienībā, konstatēts, ka ne visas augstskolas ir izveidojušas struktūru ar pēc iespējas mazāku fragmentāciju, tādējādi optimizējot augstskolas administratīvās izmaksas.

Izvērtējot RTU²⁴⁵ administratīvās struktūrvienības un RTU iesniegto informāciju par personālu sadalījumā pa struktūrvienībām, konstatēts, ka administratīvās struktūrvienības sastāv no ievērojama skaita mazākām struktūrvienībām, kurās nodarbināts neliels darbinieku skaits²⁴⁶, kā arī, lai arī ir izveidota administratīvā struktūrvienība kādam mērķim, tās uzdevumus veic citu struktūrvienību darbinieki, piemēram (skatīt 13.pielikumu):

- Studiju prorektora padotībā ir piecas mazākas struktūrvienības – trīs departamenti, BALTECH studiju centrs un Sagatavošanas kursi, kurās kopā ir 46 amati, turklāt divās struktūrvienībās ir pa vienam amatam, kā arī divi departamenti sastāv no piecām nodaļām, kur trijās ir pa diviem amatiem – viens ir nodaļas vadītājs, vienā – četri amati un vienā trīs amati;
- Finanšu prorektora padotībā ir divi departamenti, kas sastāv no sešām mazākām nodaļām, piemēram, Grāmatvedības departaments sastāv no Norēķinu uzskaites nodaļas, Algu un stipendijas nodaļas, Pamatlīdzekļu un materiālu inventarizācijas un uzskaites nodaļas un Komandējumu un avansa uzskaites nodaļas.

Izvērtējot RTU iesniegto informāciju par personālu sadalījumā pa struktūrvienībām, nebija iespējams noteikt, cik amati ir katrā no Grāmatvedības departamenta nodaļām, jo visiem ir norādīts Grāmatvedības departaments. Lai gan ir tikai četras nodaļas, RTU ir pieci vecākie grāmatveži (daļas vadītāji);

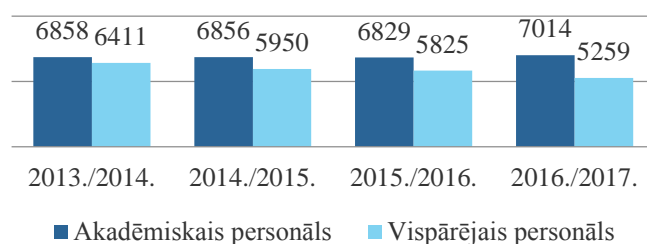
- RTU ir izveidots Projektu pārvaldības departaments ar divas nodaļām – Programmu analīzes un projektu sagatavošanas nodaļa un Projektu ieviešanas un uzraudzības nodaļa, kā arī Zinātņu prorektora padotībā ir Zinātniskās darbības projektu nodaļa, bet tanī pat laikā citās struktūrvienībās ir amati kā projektu vadītāji, projekta vadītāja asistents, projekta/u administrators/koordinators. Uz 01.10.2016. kopumā 116 darbinieki kā papildu darbu saviem tiešajiem pienākumiem pilda kāda šī amata pienākumus – projektu vadītāju asistenta amata pienākumus pilda 9 darbinieki, projekta/u administrators/koordinators amata pienākumus – 13 darbinieki un projektu vadītāja amatu pienākumus – 91 darbinieks.

Izvērtējot RTA struktūrhēmu²⁴⁷ un RTA iesniegto informāciju par personālu sadalījumā pa struktūrvienībām, secināms, ka RTA ir izveidotas 18 mazas struktūrvienības, bieži vien nodarbinot tajās pa vienam darbiniekam, piemēram, Kanceleja ar vienu darbinieku – kancelejas vadītāju, Videostudija,

Projektu vadība, kurās līdz 2016.gadam bija nodarbināti divi darbinieki – projektu koordinators un lietvede, pēc tam viens darbinieks u.tml.

Kā viens no rādītājiem tika izvērtēts kopējā akadēmiskā personāla attiecība pret kopējo vispārējo (administratīvo) personālu. Lai gan vispārējā personāla skaitam tendence ir samazināties, tomēr, tā ir ievērojami liela – ja 2013./2014.ak.g. tā bija 93%, tad 2016./2017.ak.g. tā ir samazinājusies līdz 75% (skatīt 12.attēlu).

11.att., Akadēmiskā un vispārējā personāla attiecība

Izvērtējot revīzijas apjomā iekļauto augstskolu personāla attiecību, konstatēts, ka ir augstskolas, kurās vispārējais personāls ir gandrīz vienādā skaitā ar akadēmisko personālu vai arī pārsniedz to skaitu, piemēram, 2016.gadā (skatīt 11.pielikumu):

- LiepU akadēmiskā personāla skaits bija 76, bet vispārējā personāla – 144, kas ir gandrīz divas reizes vairāk nekā akadēmiskais personāls;
- RTU vispārējā personāla skaits bija 1018, bet akadēmiskā personāla 1182.

Ieteikumi

Lai veicinātu IAP 2014.–2020.gadam noteikto mērķu sasniegšanu cilvēkresursu atjaunošanā un augstskolu noteikto mērķu saistībā ar akadēmiskā personāla attīstību sasniegšanā, IZM sadarbībā ar augstskolām pilnveidot personāla (cilvēkresursu) politikas dokumentus tā, lai tie būtu sasaistīti ar IAP 2014.–2020.gadam un veicinātu noteikto rezultātu sasniegšanu.

Lai izveidotu institucionālo struktūru ar pēc iespējas mazāku fragmentāciju un optimizētu administratīvās izmaksas, IZM veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka augstskolas izvērtē to struktūras optimizēšanas iespēju.

Revīzijas raksturojums, kritēriji un metodes

Revīzijas mērķis

Revīzijas mērķis bija pārlicināties:

- vai politikas plānošanas dokumenti augstākās izglītības jomā ir pilnīgi:
  - ✓ vai politikas plānošanas dokumentos ir definēti mērķi un noteikti rezultatīvie rādītāji augstākās izglītības sistēmas finansēšanas pilnveidei (augstskolu finansēšana, finanšu pārvaldība, valsts budžeta finansētu studiju vietu plānošana un apmaksā);
  - ✓ vai politikas īstenošanas uzraudzības process ir efektīvs, lai nodrošinātu augstākās izglītības sistēmas attīstību atbilstoši politikas plānošanas dokumentos noteiktajiem mērķiem un sasniedzamajiem rādītājiem;
- vai valstī īstenotā studiju vietu finansēšanas sistēma ir efektīva;
- vai augstskolas nodrošina lietderīgu un efektīvu valsts budžeta finansējuma izlietojumu.

Juridiskais pamatojums

Likumības un lietderības revīzija “Vai augstākās izglītības sistēma ir efektīva?” ir veikta, pamatojoties uz Valsts kontroles 2016.gada darba plānu, Pirmā revīzijas departamenta 02.05.2016. revīzijas uzdevumu Nr.2.4.1-15/2016.

Revīziju veica revīzijas grupas vadītāja, valsts revidente Vineta Alksne, vecākās valsts revidentes Ieva Jaunzeme, Elita Staļģe (līdz 15.08.2016.), valsts revidentes Ieva Majore, Līga Bite (līdz 31.07.2016.), Dagmāra Drusta (līdz 15.08.2016.), Žanete Veismane (līdz 15.08.2016.), Elīna Spure (līdz 15.08.2016.) un valsts revidenta palīdzē Ilze Spilveniece (līdz 06.06.2016.).

Revidentu un revidējamās vienības atbildība

Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem.

IZM, ViA, RTU, RTA un LiepU ir atbildīgas par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Revīzijas apjoms un ierobežojums

Revīzija veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem.

Revīzija plānota un veikta tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību, ka augstākās izglītības sistēma ir efektīva.

Revīzija veikta par laika posmu no 01.01.2014. līdz 31.12.2016., attīstības plānošanas dokumenti – par laiku no 2007.gada.

IZM un tās padotībā esošajās RTU, ViA, LiepU un RTA. Raksturojot augstākās izglītības sistēmas problēmas kopumā, detalizētākam situācijas izklāstam revīzijas apjomā tiek iekļautas arī KM padotībā esošā J.Vītola LMA un ZM padotībā esošā LLU.

Revīzijā netika veiktas pārbaudes:

- par 1.līmeņa profesionālo augstāko izglītību (koledžas līmeņa izglītību);
- saistībā ar AII, studiju virzienu akreditāciju un studiju programmu licencēšanu, kā arī studiju procesa kvalitāti;
- izvērtēti augstskolu izdevumi saistībā ar to darbību, kā arī rīcība ar tās nefinanšu aktīviem;
- saistībā ar zinātnei augstākās izglītības institūcijās, jo Valsts kontrole ir veikusi likumības revīziju “Izglītības un zinātnes ministrijas darbības efektivitāte un atbilstība normatīvo aktu prasībām, izstrādājot un organizējot valsts zinātnes politikas īstenošanu” (Nr.5.1-2-25/2010), kuras ieteikumu ieviešana vēl turpinās.

Revīzijas metodes

Revīzijā izmantotas sekojošas galvenās metodes:

- analizētas ārējo normatīvo aktu prasības attiecībā uz augstākās izglītības jomu;
- vērtēta IZM plānotā politika augstākās izglītības jomā un tās īstenošanas uzraudzība;
- izvērtētas IZM veiktās darbības RTU, ViA, LiepU un RTA uzraudzībā;
- izvērtētas RTU, ViA, LiepU un RTA veiktās darbības valsts budžeta finansējuma izlietojumā;
- veiktas intervijas ar IZM, RTU, ViA, LiepU un RTA atbildīgajām personām;
- veiktas intervijas ar augstākās izglītības sistēmā iesaistītajām/ieinteresētajām nevalstiskajām organizācijām²⁴⁸.

Vērtēšanas kritēriji

Revīzijas jautājums	Noteiktais kritērijs	Kritērijs ir sasniegts/nav sasniegts?
Vai augstākās izglītības sistēma ir efektīva?		
Vai politikas plānošanas dokumenti augstākās izglītības jomā ir pilnīgi: - vai politikas plānošanas	Visi politikas plānošanas dokumentos noteiktie rezultatīvie rādītāji nodrošina augstākās izglītības sistēmas finansēšanas pilnveides izvērtēšanu	⊙ Kritērijs sasniegts daļēji. IZM izstrādātajos politikas plānošanas dokumentos ir noteikusi rezultātus un to sasniegšanai izmantojamus rezultātīvos

dokumentos ir definēti mērķi un noteikti rezultatīvie rādītāji augstākās izglītības sistēmas finansēšanas pilnveidei (augstskolu finansēšana, finanšu pārvaldība, valsts budžeta finansētu studiju vietu plānošana un apmaksā);

- ņemot vērā, ka augstskolas ir vairāku nozaru ministriju padotībā, vai VM, KM, ZM politikas plānošanas dokumentos ir definēti mērķi un noteikti sasniedzamie rezultāti augstākajā izglītībā;
- vai politikas īstenošanas uzraudzības process ir efektīvs, lai nodrošinātu augstākās izglītības sistēmas attīstību atbilstoši politikas plānošanas dokumentos noteiktajiem mērķiem un sasniedzamajiem rādītājiem.

atbilstoši definētajiem mērķiem

Politikas īstenošanas uzraudzības procesā ir pieejama aktuāla un kvalitatīva informācija:

- augstskolas iesniedz savstarpēji salīdzināmus ikgadējās darbības pārskatus un tajos ir iekļauta visa nepieciešamā informācija par politikas plānošanas dokumentos noteiktajiem rādītājiem

- kopējais visu augstskolu Diplomu reģistrs tiek vests centralizēti elektroniski

- augstskolas Studējošo reģistru kārtu VIIS

radītājus, tomēr ne visos gadījumos noteiktie rezultatīvie rādītāji nodrošina augstākās izglītības sistēmas finansēšanas pilnveidi atbilstoši izvirzītajiem mērķiem, jo ne visi IAP 2014.–2020.gadam noteiktie politikas rezultāti ir pakārtoti politikas mērķim un ne visi sasniedzamie rezultatīvie rādītāji vispilnīgāk raksturo mērķa sasniegšanu.

⊗ Kritērijs nav sasniegts, jo AII darbības pārskatos²⁴⁹ nav iekļauta visa nepieciešamā informācija par politikas plānošanas dokumentos noteiktajiem rādītājiem, kā arī pārskati tiek iesniegti dažādos formātos un noformējumos, kas savstarpēji nav salīdzināmi

⊗ Kritērijs nav sasniegts. IZM nav nodrošinājusi *Augstskolu likumā*²⁵⁰ noteiktā izpildi un nav izveidojusi vienotu Diplomu reģistru, kurā ierakstāma informācija par visiem augstākās izglītības diplomiem, lai gan *Augstskolu likums* Diplomu reģistru paredz kopš 2006.gada.

⊗ Kritērijs nav sasniegts. Lai gan VIIS attīstības 3.kārtas (Studējošo un absolventu reģistrs) ieviešana ir uzsākta jau 2015.gadā, tomēr līdz 17.07.2017. nav izdarīti grozījumi normatīvajā regulējumā, kas noteiktu AII par pienākumu sniegt IZM datus, tādējādi nodrošinot aktuālu un kvalitatīvu informāciju augstākās izglītības politikas iesviešanas uzraudzībai un efektīvākai budžeta ieguldījumu plānošanai.

Vai valstī īstenotā augstākās izglītības finansēšanas sistēma ir

Valsts budžeta finansējums AII tiek piešķirts atbilstoši studiju vietu

efektīva?

skaitam, ņemot vērā vienas studiju vietas īstenošanas izmaksas, nesaglabājot “aploksnes principu”, kas nosaka, ka finansējumu studiju procesa nodrošināšanai augstskolām piešķirt apmērā, kas nav mazāks par iepriekšējā gadā piešķirto:

Ir vienota pieeja bāzes finansējuma aprēķinam vienai studiju vietai visām augstskolām neatkarīgi no to padotības

☉ Kritērijs ir sasniegts. IZM, kā arī ZM un KM, veicot studiju bāzes finansējuma aprēķinu, visos gadījumos lieto vienotu studiju vietas bāzes vērtību, kas laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam bija 1333,11 *euro*, bet 2017.gadā ir 1393,33 *euro*

Finansējumu II pīlāra (sasniegumu finansējums) ieviešanai tiek palielināts

☉ Kritērijs sasniegts daļēji. Lai gan finansējuma apmērs zinātniskās darbības attīstībai (II pīlārs) augstskolās plānots nemainīgā apmērā līdz 2019.gadam, tomēr attiecībā pret kopējo IZM finansējumu augstākai izglītībai tas samazinājies no 11% 2015.gadā līdz 9% 2017.gadā

III pīlāra (attīstības finansējuma) ieviešanai finansējums tiek plānots arī no citiem finansēšanas avotiem

⊗ Kritērijs nav sasniegts. Šobrīd III pīlāra ieviešana tiek īstenota ar ES struktūrfondu finansējumu, kas paredzēts līdz 2020.gadam, tomēr pastāv risks, ka pēc 2020.gada finansējums III pīlāra īstenošanai nebūs pieejamas pietiekamā apjomā un finansēšanas modelis zaudēs efektivitāti.

Augstskolām sadarbības līgumos tiek noteikti kvalitatīvie rādītāji, piemēram, iznākumu rādītāji (iegūta augstākā izglītība politikas plānošanas noteiktajos prioritārajos virzienos u.c.), procesu indikatori (augstskolu misija, vīzija, mērķi, to attīstības politikas, specializācija u.c.)

⊗ Kritērijs nav sasniegts. Augstskolām sadarbības līgumos ir noteikts tikai viens augstskolai sasniedzamais rezultatīvais rādītājs – sagatavojamo speciālistu skaits katrā studiju programmā, kas ir kvantitatīvais rādītājs, taču līgumos nav noteikts neviens kvalitatīvais rādītājs, kā arī augstskolas atbildība par valsts budžeta finansējuma izlietojumu neatbilstoši piešķiršanas mērķim

Augstākās izglītības iestāde,

☉ Kritērijs sasniegts daļēji. Ir

samazinoties valsts budžeta finansējumam, spēj patstāvīgi veikt institūcijas funkcijas un uzdevumus

augstskolas, kuru budžetā valsts finansējums ir lielākā daļa un tā īpatsvaram ir tendence palielināties, piemēram, ViA un LiepU.

Ja 2014.gadā ViA valsts budžeta finansējums bija 28% no kopējiem ieņēmumiem, tad 2016.gadā jau bija 58%, savukārt LiepU attiecīgajā laika posmā finansējuma īpatsvars ieņēmumos palielinājies no 47% līdz 59%.

Lielākais pašu ieņēmumu samazinājums no kopējiem ieņēmumiem ir ViA – ja 2014.gadā tie bija 57%, tad 2016.gadā vairs tikai 18% no kopējiem ieņēmumiem.

Studiju un studējošā kredīti no valsts budžeta līdzekļiem tiek dzēsti dažādu nozaru speciālistiem un pilnveidots kredītu dzēšanas process, tajā skaitā pretendentu izvērtēšana un sakārtošana prioritārā secībā

☺ Kritērijs ir sasniegts. 2017.gada septembrī tika izdarīti grozījumi MK 29.05.2001. noteikumos Nr.220 “Kārtība, kādā tiek piešķirts, atmaksāts un dzēsts studiju kredīts un studējošā kredīts no kredītiestādes līdzekļiem ar valsts vārdā sniegtu galvojumu” precizējot 60.punkta redakciju un papildinot tos ar 60.¹punktu, nosakot, ka SZA pēc pieteikšanās termiņa beigām sagatavo ministrijām to pretendentu sarakstus, kuri pieteikušies uz kredītu dzēšanu, lai tās varētu veikt pretendentu izvērtēšanu un sakārtošanu prioritārā secībā. Nosacījumus un kritērijus, pēc kuriem vērtē speciālistus, nosaka ministrijas, paredzot, ka galvenie kritēriji ir atbilstoša akadēmiskā vai profesionālā izglītība un pieredze darbā attiecīgajā profesijā, bet veselības aprūpes jomas speciālistiem – atbilstoša akadēmiskā vai profesionālā izglītība, iegūtā profesija (specialitāte) un paredzamā darbavieta (ārstniecības iestāde). Ministrijas iesniedz savu izvērtējumu, nosakot speciālistu secību. Ja ministrijas nenorāda speciālistu secību, kādā tie pretendē uz kredīta dzēšanu, to nosaka Kredītu dzēšanas komisija, izvērtējot katra speciālista darba stāžu attiecīgajā profesijā (saskaņā ar pretendenta iesniegtajām darbavieta izziņām).

Vai augstskolas nodrošina lietderīgu un efektīvu valsts budžeta finansējuma izlietojumu?

Valstī, kā arī augstskolās ir izstrādāta akadēmiskā personāla atjaunošanas un pēctecības politika, kurā būtu definētas nostādnes akadēmiskajam personālam, atjaunošanas mērķi un rīki (atlīdzība, motivējošie pasākumi utt.) un sagaidāmie rezultatīvie rādītāji pasniedzēju piesaistei un virzībai augstākās izglītības sistēmā

⊙ Kritērijs sasniegts daļēji. Valstī nav izstrādāta akadēmiskā personāla atjaunošanas un pēctecības politika, kurā būtu definētas nostādnes akadēmiskajam personālam, atjaunošanas mērķi un rīki un sagaidāmie rezultatīvie rādītāji pasniedzēju piesaistei un virzībai augstākās izglītības sistēmā, taču AII ir izstrādājušas personāla politiku, tomēr ne visu revīzijas apjomā iekļauto AII personāla (cilvēkresursu) politikas ir noteiktas rezultatīvo rādītāju vērtības. Politikas īstenošanai vienas augstskolas ietvaros ir definēti līdz pat 83 mērķiem, nenorādot prioritāri sasniedzamos mērķus, kā arī augstskolu personāla politikas nav saistītas ar IAP 2014.-2020.gadam noteiktajiem mērķiem un sagaidāmajiem rezultātiem personāla politikā

Augstskolas ir izveidojušas institucionālo struktūru, kas ir ar pēc iespējas mazāku fragmentāciju

⊙ Kritērijs sasniegts daļēji. Ne visas augstskolas ir izveidojušas efektīvu augstskolas pārvaldību un tāpēc nav rīkojušas mērķtiecīgi un racionāli ar tās finanšu un materiālajiem resursiem (skatīt 3.2.nodaļu "Augstskolu institucionālā struktūra un personāls")

Augstskolas nav palielinājušas administratīvās izmaksas

Revīzijas grupas vadītāja
Valsts revidente

V.Aiksne

Revīzijas grupa:
Vecākā valsts revidente

I.Jaunzeme

Valsts revidente

I.Majore

Termini un skaidrojumi

Saīsinājums	Skaidrojums
AII	Augstākās izglītības institūcija, tajā skaitā koledžas
AIP	Augstākās izglītības padome
IZM AIZID	IZM Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departaments
AS	Akciju sabiedrība
DU	Daugavpils Universitāte
EK	Eiropas Komisija
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
IAP 2007.–2013.gadam	Izglītības attīstības pamatnostādnes 2007.–2013.gadam
IAP 2014.–2020.gadam	Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.–2020.gadam
IAP 2014.–2020.gadam īstenošanas plāns 2015.–2017.gadam	Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.–2020.gadam īstenošanas plāns 2015.–2017.gadam
IKP	Iekšzemes kopprodukts
IS	Informācijas sistēma
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
J.Vītola LMA	Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija
KF	Kohēzijas fonds
KM	Kultūras ministrija
KP	Kredītpunkts
Latvijas apvienība	Studentu Biedrība “Latvijas Studentu apvienība” (vien.reģ.Nr.40008010647)
LDDK	Biedrība “Latvijas Darba devēju konfederācija”

	(vien.reģ.Nr.40008004918)
LiepU	Liepājas Universitāte
LIZDA	Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība (vien.reģ.Nr.40008043830)
LKA	Latvijas Kultūras akadēmija
LLU	Latvijas Lauksaimniecības universitāte
LMāA	Latvijas Mākslas akadēmija
LU	Latvijas Universitāte
LZP	Latvijas Zinātnes padome
LZA	Latvijas Zinātņu Akadēmija
MK	Ministru kabinets
Pamatnostādnes “Radošā Latvija”	Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam “Radošā Latvija” ²⁵¹
Pasaules Banka	Starptautiskā Rekonstrukcijas un attīstības banka
Rektoru padome	Koleģiāla konsultatīva institūcija “Rektoru padome”
RISEBA	SIA “RISEBA University” (vien.reģ.Nr.40003090010)
RPIVA	Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijas
RSU	Rīgas Stradiņa universitāte
RTA	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija
RTK	Rīgas Tehniskā koledža
RTU	Rīgas Tehniskā universitāte
RV	IAP 2014.-2020.gadam rīcības virziens
SAM	Specifiskais atbalsta mērķis
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
STEM	<i>Science</i> (zinātne), <i>Technology</i> (tehnoloģijas), <i>Engineering</i> (inženierzinātnes), <i>Mathematics</i> (matemātika)
SZA	Studiju un zinātnes administrācija

TSI	AS “Transporta un sakaru institūts” (vien.reģ.Nr.40003458903)
USD	Amerikas Savienoto Valstu dolārs
VeA	Ventspils Augstskola
VIAA	Valsts izglītības attīstības aģentūra
VID	Valsts ieņēmumu dienests
Vienošanās protokols	AII un AII vienošanās protokolos par noteikta skaita speciālistu sagatavošanu
VIIS	Valsts izglītības informācijas sistēma
VM	Veselības ministrija
ZM	Zemkopības ministrija

1.pielikums, 2017.gadā Latvijā darbojošās augstākās izglītības institūcijas

Valsts augstskolas un koledžas					
Nr.p.k.	Nosaukums	Saīsinājums	Nr.p.k.	Nosaukums	Saīsinājums
1	Latvijas Universitāte	LU	1	Rīgas Celtniecības koledža	RCK
2	Rīgas Tehniskā universitāte	RTU	2	Banku augstskolas Uzņēmējdarbības koledža	BA UK
3	Daugavpils Universitāte	DU	3	Profesionālās izglītības kompetences centrs "Rīgas Tehniskā koledža"	RTK
4	Liepājas Universitāte	LiepU	4	Olaines Mehānikas un tehnoloģijas koledža	OMTK
5	Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija	LSPA	5	Liepājas Jūrniecības koledža	LJK
6	Latvijas Jūras akadēmija	LJA	6	Jēkabpils Agrobiznesa koledža	JAK
7	Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija (līdz 01.10.2017.)	RPIVA	7	Daugavpils medicīnas koledža (tiks reorganizēta 2018.gada februārī, pievienojot DU)	DMK
8	Rēzeknes Tehnoloģiju Akadēmija	RTA	8	Malnavas koledža	MK
9	Ventspils Augstskola	VeA	9	Latvijas Universitātes P.Stradiņa medicīnas koledža	LU PSK
10	Vidzemes Augstskola	ViA	10	Latvijas Universitātes Rīgas Medicīnas koledža	LU RMK
11	Banku augstskola	BA	11	Rīgas 1. medicīnas koledža	RIMK
12	Latvijas Lauksaimniecības universitāte	LLU	12	Latvijas Kultūras akadēmijas Latvijas Kultūras koledža	LKA LKK
13	Rīgas Stradiņa universitāte	RSU	13	Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledža	UCAK
14	Latvijas Kultūras akadēmija	LKA	14	Sociālās integrācijas valsts aģentūras koledža	SIVAK
15	Latvijas Mākslas akadēmija	LMA	15	Valsts Robežsardzes koledža	VRK
16	J.Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija	JVLMA	16	Rīgas Stradiņa universitātes Sarkanā Krusta medicīnas koledža	RSU SKMK
17	Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija	NAA	17	Valsts Policijas koledža	VPK
Juridisko personu dibinātās augstskolas un koledžas					
Nr.p.k.	Nosaukums	Saīsinājums	Nr.p.k.	Nosaukums	Saīsinājums
1	Latvijas Kristīgā akadēmija	LKrA	1	Alberta koledža	AK
2	Baltijas Starptautiskā akadēmija	BSA	2	Juridiskā koledža	JK
3	Rīgas Aeronavigācijas institūts	RAI	3	Grāmatvedības un finanšu koledža	GFK
4	Informācijas sistēmu menedžmenta augstskola	ISMA	4	Biznesa vadības koledža	BVK
5	Ekonomikas un kultūras	EKA	5	Starptautiskā Kosmetoloģijas	KK

	augstskola			koledža	
6	Transporta un sakaru institūts	TSI	6	Latvijas Biznesa koledža	LBK
7	Rīgas Juridiskā augstskola	RJA	7	Kristīgās vadības koledža	KVK
8	Rīgas Ekonomikas augstskola	REA/SSE Rīga	8	Novikontas jūras koledža	NJK
9	Lutera Akadēmija	LA	9	HOTEL SCHOOL Viesnīcu biznesa koledža (nav akreditēta)	VBK
10	Eiropas Tālmācības augstskola (nav akreditēta)	ETA/EDU			
11	Biznesa augstskola "Turība"	BAT			
12	Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	RISEBA			
Ārvalstu augstskolu filiāles					
Nr.p.k.	Nosaukums	Saīsinājums	Nr.p.k.	Nosaukums	Saīsinājums
1	Laterāna Pontifikālās Universitātes filiāle Rīgas Augstākais reliģijas zinātņu institūts	RARZI			
2	Laterāna Pontifikālās Universitātes filiāle Rīgas Teoloģijas institūts	RTI			

2.pielikums, Nevalstisko organizāciju un citu institūciju revīzijas laikā sniegtais viedoklis par nepilnībām augstākās izglītības jomā

Augstākās izglītības sistēma			
Valsts politika, AII pārvaldība, finanšu vadība	Personāls	Izglītības kvalitāte	Valsts pasūtījuma plānošana
1) Valsts politikas pēctecības neesamība – bieža vadības/ministru maiņa, kam seko iesākto darbu nepabeigšana un jaunu pārmaiņu/reformu uzsākšana 2) Valsts savu attīstību pakārto ES fondu finansējuma noteiktajiem mērķiem, nevis reālām vajadzībām 3) Lēna politikas virzība IAP 2014.-2020.gadam noteikto mērķu sasniegšanai 4) Nepietiekams finansējums un tā stabilitātes trūkums augstākajai izglītībai 5) Studentu skaita samazinājums nav radījis valsts budžeta finansēto institūciju un programmu skaita samazinājumu 6) Nespēj paredzēt dažādu jautājumu virzību ilgtermiņā (ilgāk par trīs gadiem), kas nerada stabilitāti jomā 7) Attīstībā pārāk paļaujas uz struktūrfondiem, kuru īstenošanas uzsākšana regulāri kavējas 8) Plašs augstskolu tīkls 9) Visi lēmumi tiek pieņemti par labu publiskajam sektoram	1) Zems akadēmiskā personāla atalgojums 2) Nav izstrādāts mehānisms, kas veicinātu jauno speciālistu piesaistīšanu augstākās izglītības institūcijām un zinātnei 3) Nav noteikts normatīvais regulējums augstskolu pedagogu slodzē iekļaujamajiem pienākumiem	1) Sarežģīts akreditācijas process, kas bieži vien norit formāli, tādējādi pieļaujot nekvalitatīvu studiju virzienu un programmu akreditāciju 2) Nepiesaistot jomai jaunus mācībspēkus, sāks pazemināties izglītības kvalitāte 3) Liels studentu atbirums pirmajā studiju gadā 4) Zems sagatavotības līmenis vidusskolās, it sevišķi eksaktajās (<i>STEM</i>) un dabas zinātnēs 5) Ierobežotas iespējas ārvalstu mācībspēka piesaistē – finansējums, normatīvais regulējums 6) Pārāk daudz studiju programmas, kas pēc nosaukuma nedaudz atšķiras, bet pēc satura ir viens un tas pats	1) Nav skaidri valsts budžeta finansējuma sadales principi pa jomām 2) Valsts budžeta finansēto studiju vietu sadalē būtu jāņem vērā darba tirgus tendences, jo šobrīd tas tiek plānots pēc esošās situācijas 3) Ir nozares, kurās valsts budžeta finansētās vietas ir par daudz, tāpēc tiek pazemināti uzņemšanas noteikumi, samazinot turpmāko studiju kvalitāti 4) Jāfinansē nozares, kurās nedarbojas tirgus ekonomika – sociālajās zinātnēs tirgus darbojas

3.pielikums, Plāni deklarācijās par valdību iecerēto darbību laika posmā no 2009.gada līdz 2016.gadam

12.03.2009.-02.11.2010. ²⁵²	03.11.2010.-24.10.2011. ²⁵³	24.10.2011.-22.01.2014. ²⁵⁴	22.01.2014.-04.11.2014. ²⁵⁵	05.11.2014.-11.02.2016. ²⁵⁶	11.02.2016.-... ²⁵⁷
	Augstskolu finansējuma modeļa pilnveidošana, kas vērsts uz studiju kvalitātes un laba izglītības procesa rezultāta veicināšanu	Principiāli jaunu augstākās izglītības finansēšanas modeļa izstrāde un sagatavošana ieviešanai no 2014.gada, kas veicinātu maksimālu augstākās izglītības pieejamību, tās starptautiskās konkurētspējas objektīvu novērtējuma kāpumu un taisnīgumu	Priekšlikumu izstrāde finansēšanas modeļa pilnveidei	Finansēšanas modeļa ieviešana, kas balstīts uz studiju un pētniecības kvalitātes novērtējumu	“Trīs pīlāru” finansēšanas modeļa īstenošana
			Reģionālo augstskolu iesaiste reģionu ekonomiskās attīstības nodrošināšanā	Reģionālo augstskolu stiprināšana	Reģionālo augstskolu stiprināšana
Zinātniskā darba veicināšana augstākās izglītības iestādēs, lai celtu akadēmiskā personāla kvalifikāciju un spētu sagatavot jaunus zinātniekus					Akadēmiskā un zinātniskā personāla karjeras izaugsmes iespējas augstākās izglītības sistēmā
	Atklātuma un caurspīdīguma principu ievērošana lēmumu izstrādes procesā profesionālās un augstākās izglītības, zinātnes reformu īstenošanā				
	Augstskolu, zinātnisko institūtu un koledžu rīcībā esošo resursu brīvprātīgas konsolidācijas atbalstīšana	Zinātni un pētniecību koncentrēt universitātēs un reģionu augstskolās, izvērtējot iespējas integrēt tajās valsts zinātniskos institūtus un lielās universitātes slimnīcas			
	Zinātnes un pētniecības resursu koncentrāciju universitātēs un reģionālajās augstskolās				

12.03.2009.-02.11.2010. ²⁵²	03.11.2010.-24.10.2011. ²⁵³	24.10.2011.-22.01.2014. ²⁵⁴	22.01.2014.- 04.11.2014. ²⁵⁵	05.11.2014.-11.02.2016. ²⁵⁶	11.02.2016.-... ²⁵⁷
Intelektuālo un materiālo resursu uzturēšanu krīzes apstākļos	Intelektuālo un materiālo resursu konsekvents pieaugums				
ES struktūrfondu un citu starptautisko finanšu līdzekļu ieguldīšanu gan cilvēkresursos, gan infrastruktūrā	ES struktūrfondu un citu starptautisko finanšu līdzekļu ieguldīšanu gan cilvēkresursos, gan infrastruktūrā				
	Atbalstīt labākos doktorantus, nodrošinot stipendijas no ES struktūrfondu līdzekļiem.				
	Nacionālo izglītības kvalitātes monitoringa izstrāde un ieviešana		Vienotā absolventu reģistra izveide		
	Regulāra programmu un valsts budžeta finansēto vietu skaita pasūtījuma aktualizācija, atbilstoši valsts prioritārajām vajadzībām				
	Valsts apmaksātas studiju vietas eksakto priekšmetu skolotāju sagatavošanai				
	Studiju kvalitātes vērtēšanas procedūru (akreditāciju) pilnveidošana			Nacionālo augstākās izglītības akreditācijas aģentūras izveide	
	Doktoru īpatsvars augstskolas akadēmiskajā personālā palielinās līdz divām trešdaļām, uzstādot mērķi, lai vismaz viena trešdaļa doktoru augstskolas akadēmiskajā personālā būtu vecumā līdz 40 gadiem	Doktoru īpatsvars augstskolu akadēmiskajā personālā sasniedz vismaz divas trešdaļas			
	Līdz 2014.gadam palielināts zinātniskā grāda saņēmēju skaits vismaz līdz 300 aizstāvētiem				

12.03.2009.-02.11.2010. ²⁵²	03.11.2010.-24.10.2011. ²⁵³	24.10.2011.-22.01.2014. ²⁵⁴	22.01.2014.- 04.11.2014. ²⁵⁵	05.11.2014.-11.02.2016. ²⁵⁶	11.02.2016.-... ²⁵⁷
	promocijas darbiem gadā				
	Jebkurā akadēmiskā amatā ir jānodrošina pedagoģiskā un pētnieciskā darba vienotība.	Jebkurā akadēmiskā amatā strādājošajam jāīsteno pedagoģiskā un pētnieciskā darba vienotība			
	Starptautiskās konkurētspējas veicināšana panākot, ka 2014.gadā vismaz 5% studējošo ir ārvalstu studenti un ka vismaz 5% akadēmiskā personāla ir ārvalstu viesprofesori un vieslektori			Starptautiskās konkurētspējas veicināšana.	
			Augstskolu tīkla attīstības modeļa izveide, īstenojot valsts augstskolu stratēģiskās specializācijas principu		
		Augstākās izglītības un zinātnes programmu dublēšanās, fragmentācijas un savrupības novēršana	Augstākās izglītības programmu nelietderīgas dublēšanās valsts augstskolās viena reģiona ietvaros novēršana		
					AII sadarbības veicināšana ar profesionālās izglītības iestādēm

4.pielikums, IAP 2014-2020 rīcības virzieni, noteiktie politikas rezultāti, rezultatīvie rādītāji un uzdevumi

Nr.	Rīcības virziens	Politikas rezultāts	Rezultatīvie rādītāji	Rādītāja vērtība 2017.gads	Uzdevumi	
1.1.	Uz zināšanu sabiedrībā pieprasītām kompetencēm orientēta, radošumu, inovāciju un veselīga dzīvesveida veicinoša izglītības satura pilnveide	Pārstrukturēts valsts atbalsts augstākās izglītības zinātņu nozarēm (studiju virzieniem) atbilstoši vidējā termiņa darba tirgus prognozēm	Budžeta vietu īpatsvars <i>STEM</i>	50%	Augstākās izglītības studiju programmu struktūras un satura pilnveide. Akadēmisko un profesionālo studiju programmu struktūras un saturiskās pilnveides iespēju analizēšana, paredzot iespējamās izmaiņas normatīvajā regulējumā un studiju programmu saturā. Augstākās izglītības nozaru pārstrukturizācijas pasākumi, kas vērsti uz studējošo skaita proporcijas maiņu atbilstoši darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm, t.sk. palielinot darba devēju lomu un motivāciju kvalitatīvas prakses nodrošināšanā un sniedzot atbalstu 1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības (koledžu) piedāvājuma palielināšanai. Doktorantūras studiju programmu un zinātniskās darbības kvalitātes paaugstināšana, veidojot kopīgās doktorantūras studiju programmas un sniedzot atbalstu kvalitātes paaugstināšanas pasākumiem, t.sk. kopīgu zinātnisko publikāciju sagatavošanā un ārvalstu mācībspēku piesaistei.	
			1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmās studējošo īpatsvars	21%		
			Absolventu (bakalauru, maģistru un doktoru) bezdarba līmenis 18 mēnešus pēc absolvēšanas	6,5%		
			Nodrošināts izglītības process atbilstoši darba tirgus mainīgajām prasībām			
1.2.	Pedagogu un akadēmiskā personāla motivācijas un profesionālās kapacitātes paaugstināšana	Paaugstinās pedagogu un akadēmiskā personāla profesionālā kompetence atbilstoši mūsdienu izglītības prasībām	Akadēmiskā personāla (izņemot koledžas) ar doktora grādu īpatsvars	60%	Akadēmiskā personāla motivācijas paaugstināšana, palielinot AII akadēmiskā personāla zemāko darba algas likmi, kā arī nodrošinot atalgojumu sistēmas harmonizāciju un caurskatāmību. Administratīvā, pedagogiskā un akadēmiskā personāla profesionālās izglītības un augstākās izglītības iestādēs kompetences pilnveide mācību organizācijas, metodiskos	
			Paaugstināta cilvēkresursu kapacitāte izglītībā	Ārvalstu mācībspēku <i>ISCED</i> 5. un 6.līmenī skaita īpatsvars		5%
			Palielināta akadēmiskā personāla	Akadēmiskā personāla vecuma struktūras (30		50%

Rīcības virziens		Politikas rezultāts	Rezultatīvie rādītāji	Rādītāja vērtība	Uzdevumi
Nr.	Rīcības virziens			2017.gads	
		profesionālā konkurētspēja	– 49 gadu vecumā) īpatsvars		jautājumos un tehnoloģiju attīstības kontekstā.
			Doktora grādu ieguvušo īpatsvars no kopējā grādu vai kvalifikāciju ieguvušo skaita	2%	
			All profesoru zemākās algas likmes attiecība pret CSP oficiālajā statistikas paziņojumā publicēto valstī strādājošo iepriekšējā gada mēneša vidējās darba samaksas apmēru	2,5	
			Doktorantu skaits kopīgajās doktorantūras studiju programmās	200	Augstākās izglītības institūciju resursu mērķtiecīga izmantošana , veicinot <i>STEM</i> studiju un zinātniskā darba teritoriāli telpisko koncentrēšanos un materiālās un tehniskās bāzes modernizēšanu, t.sk. reģionos un medicīnas un radošo industriju jomās, kā arī sekmēt augstākās izglītības resursu koplietošanu un virzību uz kvalitātes standartu ziņā vienotiem pētniecībā balstītiem doktorantūras studiju centriem Latvijā, uzlabojot saikni ar pētniecības institūcijām un tautsaimniecību, veidojot tematiskus doktorantūras studiju centrus.
1.3.	21.gadsimtam atbilstīgas izglītības vides un izglītības procesa nodrošināšana	Uzlabota augstākās izglītības iestāžu infrastruktūra mūsdienīga studiju procesa īstenošanai	Palielināts 1.līmeņa profesionālajā augstākajā izglītības pakāpē studējošo skaits koledžās <i>STEM</i> programmās	5480	
			All īpatsvars, kurās modernizētas iekārtas un tehniskā infrastruktūra, izmantojot ERAF līdzekļus	10%	Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības <i>STEM</i> programmu, t.sk. medicīnas un radošo industriju jomās, īstenošanai nepieciešamās mācību vides uzlabošana koledžās atbilstoši tautsaimniecību nozaru attīstībai .
3.1.	Izglītības monitoringa sistēmas pilnveide	Pilnveidotas valsts informācijas sistēmas	Nodrošināta izglītojamo ar invaliditāti uzskaitē vispārējās izglītības, profesionālās izglītības un augstākās izglītības iestādēs	1	Izglītības kvalitātes monitoringa veikšana , sniedzot atbalstu izglītības un izglītības politikas pētījumiem, t.sk. daļēbai starptautiskos izglītības kvalitātes pētījumos, monitoringa instrumentu izstrādei, monitoringam, rezultātu analīzei un ieteikumu izstrādei, zinātniski pamatotu mācību

Rīcības virziens		Politikas rezultāts	Rezultatīvie rādītāji	Rādītāja vērtība	Uzdevumi
Nr.	Rīcības virziens			2017.gads	
			Izveidota augstākās izglītības iestāžu absolventu darba gaitu monitoringa sistēma	1	vides kvalitātes vērtēšanas instrumentu un indikatoru izstrādei un izglītības politikas veidotājiem, un lēmumu pieņēmēju vajadzībām relevantu datu iegūšanai.
			Izveidota vienota augstākās izglītības informācijas sistēma, kurā iekļauti akadēmiskā un zinātniskā personāla reģistri, studējošo, diplomu reģistri, kā arī akreditācijas vajadzībām nepieciešamā datubāze	–	VIIS pilnveide un iespēju paplašināšana, t.sk. sasaiste ar AI, pieaugušo un interešu izglītību Vienotas augstākās izglītības informatīvās sistēmas izveide, iekļaujot tajā akadēmiskā un zinātniskā personāla, studējošo, diplomu reģistru, kā arī akreditācijas vajadzībām nepieciešamo datubāzi. Valsts izglītības informācijas sistēmas sasaiste ar NVA un VID datubāzēm, lai iegūtu visaptverošo informāciju par studējošajiem un viņu nodarbinātību pēc AII absolvēšanas.
		Palielinājušies izdevumi izglītībai	Valsts izdevumi izglītībai (% no IKP).	3,7%	
		Izstrādāts un ieviests jauns augstākās izglītības finansēšanas modelis	Tiesiskā regulējuma grozījumi <i>Augstskolu likumā</i> un citos normatīvajos aktos Ilgtspējīgs augstākās izglītības finansēšanas modelis, kas ļauj sasniegt NAP 2020 mērķus	1 1	Jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa izstrāde un ieviešana, kas nodrošinātu visiem pieejamu kvalitatīvu augstāko izglītību, atbilstību darba tirgus prasībām, stiprinātu saikni ar zinātni un pētniecību, kā arī novērstu budžeta līdzekļu sadrumstalotību un ļautu sasniegt NAP mērķus.
3.2.	Efektīva izglītības finanšu resursu pārvaldība	Atbalsts AII studiju virzienu pārvaldības pilnveidei, t.sk. koledžās, un efektīvas AII politikas ieviešanas un izglītības kvalitātes nodrošināšanas monitoringa sistēmas izveidei/attīstībai, kas vērsta uz politikas analīzes kapacitātes attīstīšanu AII un zinātniskajās institūcijās.	Izveidotas un darbojas studiju virzienu padomes	20	
3.3.	Izglītības iestāžu tīkla	Pieaugusi izglītības pakalpojumu pieejamība	Augstākā izglītība: iedzīvotāju īpatsvars vecuma grupā 30-34 gadi (ar augstāko	38%	<i>Nav noteikti</i>

Rīcības virziens		Politikas rezultāts	Rezultatīvie rādītāji	Rādītāja vērtība	Uzdevumi
Nr.	Rīcības virziens			2017.gads	
	sakārtošana		izglītību)		
		Sniegts atbalsts augstākās izglītības iegūšanai sociāli mazāk aizsargātām iedzīvotāju grupām	Finansiālā atbalsta saņēmēju skaits	1500	

5.pielikums, AIP funkciju vērtējums

Nr.p.k.	Funkcija, uzdevums	Normatīvais akts	Valsts kontroles vērtējums	AIP viedoklis ²⁵⁸
1.	Sniedz atzinumu par AII reorganizāciju vai likvidāciju.	<i>Augstskolu likuma 11.panta otrā daļa (spēkā no 06.04.2006.)</i>	☑ AIP sniedz atzinumus par AII reorganizāciju vai likvidāciju.	
2.	Ja augstskolā attiecīgajā zinātnes nozarē nav piecu profesoru un izveidot nozares profesoru padomi nav iespējams, vairākas augstskolas kopīgi izveido šādu profesoru padomi, kuru apstiprina attiecīgo augstskolu senāti. Ja vismaz trīs profesori ir pieaicināti no citām augstskolām, padomes sastāvu apstiprina AIP.	<i>Augstskolu likuma 35.panta trešā, piektā un sestā daļa (pants esošajā redakcijā spēkā no 26.12.2000.)</i>	☑ AIP sniedz atzinumus par nozaru profesoru padomēm, ja vismaz trīs profesori ir pieaicināti no citām augstskolām.	
3.	Nozaru sarakstu, kurās izveidojamas nozaru profesoru padomes, apstiprina AIP.		⊗ AIP neapstiprina nozaru sarakstu, kurā izveidojamas nozaru profesoru padomes, bet gan apstiprina augstskolu ierosinātu profesoru padomju apstiprināšanu, kas atbilst LZP Zinātņu nozaru un apakšnozaru sarakstam ²⁵⁹ .	Profesoru padomju nozaru sarakstu AIP pārskata atbilstoši LZP lēmumiem zinātniskās darbības klasifikācijai un augstākās izglītības institūciju iesniegumiem, kā arī reizi gadā AIP lūdz nozaru profesoru padomēm pārskatīt un aktualizēt izmaiņas.

Nr.p.k.	Funkcija, uzdevums	Normatīvais akts	Valsts kontroles vērtējums	AIP viedoklis ²⁵⁸
4.	Nozares profesoru padomes darbību pārrauga AIP.		☑ AIP pārrauga nozares profesoru padomes darbību.	Nozaru profesoru padomes pārraudzības mērķis ir – vai tiek ievēroti normatīvie akti, ievēlot personas asociētā profesora un profesoru amatos. Galvenais, vai ievēlētās personas ir ar atbilstošu kvalifikāciju un kompetenci nozarē un vai ir atbilstība normatīvo aktu prasībām, vai profesoru padomes sastāvs kopumā pēc kvalifikācijas un savas nozares kompetences atbilst nozares kvalifikācijai. Piemēram, AIP konstatēja, ka Baltijas Starptautiskās akadēmijas profesoru padomē ir ticis ievēlēts profesors, kura kvalifikācija neatbilst normatīvo aktu prasībām. AIP atcēla profesoru padomes lēmumu.
5.	No valsts budžeta līdzekļiem finansējamo studiju vietu skaitu augstskolā nosaka izglītības un zinātnes ministrs pēc AIP priekšlikuma.	<i>Augstskolu likuma 51.pants</i>	☑ AIP neizstrādā priekšlikumu, bet gan veic korekcijas IZM izstrādātajā budžeta vietu sadalījumā, kā arī ne vienmēr IZM ņem vērā AIP ieteikumus valsts budžeta finansēto studiju vietu sadalījumam. Piemēram: - lai gan IZM jau 19.09.2014. nosūtīja vēstuli LDDK, informējot, ka ir uzsākts valsts finansētu studiju vietu skaita 2015.gadam piešķiruma process, kas ietver darba devēju organizāciju ieteikumu apkopošanu, vienlaikus aicinot sniegt ieteikumus valsts finansētu studiju vietu piešķirumā, kā arī rīkojuma projekts tiek	

Nr.p.k.	Funkcija, uzdevums	Normatīvais akts	Valsts kontroles vērtējums	AIP viedoklis ²⁵⁸
			sagatavots pamatojoties uz AII iesniegto informāciju par nepieciešamo studiju vietu skaitu, kas tiek saskaņots ar LDDK, AIP 20.11.2014. un 11.12.2014. sēdē²⁶⁰ izskatīja valsts budžeta vietu finansējumu un sadalījumu 2015.gadam projekta sagatavošanas principi un rīkojuma projektu par budžeta vietu sadalījumu apstiprināja 18.12.2014.²⁶¹ - AIP 09.01.2014. sēdes protokolā²⁶² norādīts, ka IZM iesniegtajā sadalījumā ir vērojama vietu samazināšana sociālo zinātņu budžeta vietām. AIP norāda, ka nav ņemts vērā AIP ierosinājums vietu palielinājums RSU programmā “Ergoterapeits” par 10 vietām un “Sociālais darbs” par 10 vietām.	
6.	Akadēmiskās studiju programmas (bakalaura, maģistra un doktora studiju programmas) paredzamas ne mazāk kā 250 pilna laika studējošajiem. Akadēmiskās studiju programmas (bakalaura, maģistra un doktora studiju programmas), kuras paredzētas mazāk nekā 250 pilna laika studējošajiem, var tikt īstenotas un šo programmu obligātās un ierobežotās izvēles daļas īstenošanā	<i>Augstskolu likuma 55.panta otrā daļa</i>	☑ AIP ir pieņēmusi lēmumus par akadēmisko programmu īstenošanas uzsākšanu, kuras paredzētas mazāk nekā 250 pilna laika studējošajiem	

Nr.p.k.	Funkcija, uzdevums	Normatīvais akts	Valsts kontroles vērtējums	AIP viedoklis ²⁵⁸
	var piedalīties mazāk nekā pieci augstskolas profesori un asociētie profesori, ja saņemts attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums			
7.	Ja augstskola vai koledža nenodrošina studiju virziena akreditācijas procesā norādīto studiju, informatīvo bāzi (tai skaitā bibliotēku), materiāltehnisko vai finansiālo bāzi vai akadēmiskā personāla kvalifikāciju, izglītības un zinātnes ministrs pēc AIP vai studiju akreditācijas komisijas priekšlikuma ir tiesīgs lemt par attiecīgā studiju virziena ārpuskārtas akreditācijas noteikšanu	<i>Augstskolu likuma 55.³ panta septītā daļa (spēkā no 01.08.2011.)</i>	Izvērtējot AIP sēžu protokolus un pieņemtos lēmumus, revidējamā laika posmā nav konstatēti gadījumi, ka tiktu veikta ārpuskārtas studiju virzienu akreditācija	
8.	Izstrādā augstākās izglītības un augstskolu attīstības nacionālo koncepciju, paredzot gan valsts, gan citu juridisko un fizisko personu dibināto augstskolu attīstību, un veicina visu veidu augstskolu un augstākās akadēmiskās un augstākās profesionālās izglītības līdztiesīgu un līdzsvarotu attīstību	<i>Augstskolu likuma 70.pants</i>	☺ AIP 2013.gadā ir izstrādājusi un apstiprinājusi Latvijas augstākās izglītības un augstskolu attīstības koncepciju 2013.–2020.gadam, kurā definēts Latvijas augstākās izglītības stratēģiskais mērķis – tādas augstākās izglītības sistēmas izveide, kura, balstoties publiskās, privātās un akadēmiskās vides sadarbībā, nodrošinātu Latvijas valsts, tautsaimniecības un augstākās izglītības sistēmas konkurētspējīgu attīstību Eiropas kopējā	

Nr.p.k.	Funkcija, uzdevums	Normatīvais akts	Valsts kontroles vērtējums	AIP viedoklis ²⁵⁸
			telpā. AIP bija izstrādājusi arī “Augstākās izglītības un augstskolu attīstības nacionālā koncepcija periodam līdz 2010.gadam” (2002.-2010.g.), kas akceptēta MK komisijas 16.07.2001. sēdē (projekts publicēts laikrakstā “Latvijas Vēstnesis” 22.08.2000., Nr.296/297 (2207/2208)). Atsauce uz AIP izstrādāto dokumentu ir norādīta, piemēram, Izglītības attīstības koncepcija 2002.-2005.gadam²⁶³.	
9.	Izstrādā ilgtermiņa plānus un priekšlikumus izglītības un zinātnes attīstībai augstākās izglītības sistēmā		⊙ AIP neizstrādā priekšlikumus augstākās izglītības sistēmas attīstībai, bet sniedz atzinumus par kāda cita izstrādātajiem tiesību aktiem, taču 2013.gadā ir izstrādājusi un apstiprinājusi Latvijas augstākās izglītības un augstskolu attīstības koncepciju 2013.–2020.gadam, kurā definēts Latvijas augstākās izglītības stratēģiskais mērķis – tādas augstākās izglītības sistēmas izveide, kura, balstoties publiskās, privātās un akadēmiskās vides sadarbībā, nodrošinātu Latvijas valsts, tautsaimniecības un augstākās izglītības sistēmas konkurētspējīgu attīstību Eiropas kopējā telpā.	AIP laikā no 01.01.2014. līdz 31.12.2016. ir sniegusi atzinumus par ilgtermiņa plāniem un priekšlikumiem izglītības un zinātnes attīstībai augstākās izglītības sistēmā. Atzinumi sniegti par: - Latvijas izglītības attīstības pamatnostādņem 2014.-2020.gadam - koncepcijas “Augstākās izglītības ārējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pilnveide” projektu - Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam īstenošanas plāna 2015.-2017.gadam projektu” - MK noteikumu projektu “Noteikumi par svešvalodas centralizētā eksāmena vispārējās

Nr.p.k.	Funkcija, uzdevums	Normatīvais akts	Valsts kontroles vērtējums	AIP viedoklis ²⁵⁸
				vidējās izglītības programmā aizstāšanu ar starptautiskas testēšanas institūcijas pārbaudījumu svešvalodā” - grozījumiem MK 12.11.2013. noteikumos Nr.1316 “Kārtība, kādā aprēķina un piešķir bāzes finansējumu zinātniskajām institūcijām”” - likumprojektu “Grozījums Augstskolu likumā” - grozījumiem Zinātniskās darbības likumā - MK noteikumu projektu “Noteikumi par zinātnes nozarēm un apakšnozarēm”
10.	Izstrādā priekšlikumus par augstskolu zinātniskā darba, personāla kvalifikācijas un studiju programmu kvalitātes celšanu		⊗ AIP neizstrādā priekšlikumus par augstskolu zinātniskā darba, personāla kvalifikācijas un studiju programmu kvalitātes celšanu. AIP kā veiktās darbības norāda atzinumu sniegšanu par dažādiem tiesību aktiem, kā arī dažādu AIP izstrādāto dokumentu apstiprināšanu, piemēram: - AIP apstiprināti valsts budžeta finansēto studiju vietu sadalījuma principi 2016.gadam. Revīzijā konstatēts, ka gan IZM, gan AIP bija izstrādājušas valsts budžeta finansēto studiju vietu piešķiršanas principus 2016.gadā. IZM²⁶⁴ 25.10.2015. savus principus nosūtīja LDDK norādot, ka IZM ir uzsākusi no valsts budžeta	AIP kā šī uzdevuma veiktās darbības norāda atzinumu sniegšanu par dažādiem tiesību aktiem: - AIP 20.03.2014. pieņem lēmumu par Augstskolu un koledžu novērtēšanas metodiku - atzinums “Par statusa ziņojums par augstākās izglītības iestāžu un studiju virzienu akreditācijas situāciju un priekšlikumiem turpmākai darbībai” - atzinums “Par Saeimas likumprojektu “Par Eiropas Aģentūras operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām izstrādātās maģistru studiju programmas īstenošanu Latvijā””

Nr.p.k.	Funkcija, uzdevums	Normatīvais akts	Valsts kontroles vērtējums	AIP viedoklis ²⁵⁸
			finansētu studiju vietu 2016.gadam piešķiršanas procesu, pamatojoties uz <i>Augstskolu likuma</i> 51.pantu. Ņemot vērā IZM un LDDK pozitīvo sadarbību un iepriekš paustos priekšlikumus, informējam par IZM izvirzītajiem principiem studiju vietu piešķiršanai 2016.gadam. IZM aicina LDDK sniegt priekšlikumus par no valsts budžeta finansētu studiju vietu piešķiršanu, sniedzot viedokli par nepieciešamajiem speciālistiem sadalījumā pa izglītības tematiskajām jomām, balstoties uz LDDK pārstāvēto nozaru asociāciju vajadzībām. AIP²⁶⁵ savus principus <u>23.10.2015.</u> nosūtīja IZM, KM, VM, ZM, IeM, AiM, LM, kurās norāda, ka AIP šos principus ņems par pamatu veidojot valsts budžeta finansēto studiju vietu sadalījuma projektu 2016.gadam, vienlaikus ierosinot atbalstīt AIP sagatavotos principus, lai valstī tiktu ievērota vienota nostāja, plānojot valsts budžeta vietas un slēdzot līgumus ar augstākās izglītības institūcijām par to finansiālo nodrošināšanu. - apstiprina “Augstskolu un koledžu novērtēšanas metodiku”, kā arī “Studējošo un darba devēju aptaujā ietveramos obligātos jautājumus. Augstskolu un koledžu novērtēšanas metodiku un Studējošo un darba devēju aptaujā ietveramos obligātos jautājumus izstrādāja AIC un iesniedza AIP apstiprināšanai²⁶⁶. Metodika izstrādāta	- atzinums par IZM informatīvā ziņojuma projektu „Plānotie rīcības virzieni un pasākumi matemātikas, dabaszinātņu un inženiertehniskās izglītības apguves kvalitātes un sagatavoto speciālistu piedāvājumu paaugstināšanai” - atzinums par FM darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” projektu. - atzinums par noteikumu projektu „Noteikumi par darbības programmas “Uzņēmējdarbība un inovācijas” papildinājuma 2.1.1.3.3.apakšaktivitāti “Zinātnisko institūciju institucionālās kapacitātes attīstība”” - u.c.

Nr.p.k.	Funkcija, uzdevums	Normatīvais akts	Valsts kontroles vērtējums	AIP viedoklis ²⁵⁸
			atbilstoši MK noteikumiem²⁶⁷ un Standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (<i>European Standards and Guidelines for Quality Assurance</i>)²⁶⁸, kas ir galvenais kvalitātes procesu vērtēšanā izmantojamais dokuments Eiropas augstākās izglītības telpā. - sniedz atzinums par IZM AIZID sagatavoto dokumentu projektu “No valsts budžeta finansēto studiju vietu piešķiršanas principi 2017.gadam” Šāda darbība liecina, ka no budžeta finansēto studiju vietu sadali faktiski veic IZM pēc saviem izstrādātajiem principiem, nevis AIP kā to paredz normatīvie akti.	
11.	Prognozē valsts attīstībai nepieciešamo studentu skaitu valstī kopumā un izstrādā priekšlikumus par valsts budžeta finansēto studentu skaitu katrā nozarē		⊗ AIP neprognozē valsts attīstībai nepieciešamo studentu skaitu valstī kopumā un neizstrādā priekšlikumus par valsts budžeta finansēto studentu skaitu katrā nozarē, bet gan apkopo augstākās izglītības institūciju un dažādu uzņēmumu iesniegto informāciju, vienlaicīgi veicot korekcijas IZM izstrādātajā budžeta vietu sadalījumā. Kā veicamās darbības AIP norādīja identiskas “<i>Izstrādā priekšlikumus par augstskolu zinātniskā darba, personāla kvalifikācijas un studiju programmu kvalitātes celšanu</i>” uzdevuma	AIP aicina ministrijas, kuru pārraudzībā ir augstākās izglītības institūcijas, iesūtīt AIP savu redzējumu par valsts budžeta finansēto studiju vietu sadalījumu. Tā pat, ikviena augstākās izglītības institūcija, pašvaldība, uzņēmums var sūtīt un sūta AIP pieprasījumu un pamatojumu valsts budžeta finansēto vietu sadalījumam. Kā arī, AIP ir izstrādājusi principus, pēc kuriem vadās, kad tiek izskatīts valsts budžeta finansēto vietu sadalījums.

Nr.p.k.	Funkcija, uzdevums	Normatīvais akts	Valsts kontroles vērtējums	AIP viedoklis ²⁵⁸
			darbības.	
12.	Izstrādā priekšlikumus par augstskolu struktūras maiņu valstī		⊗ AIP neizstrādā priekšlikumus par augstskolu struktūras maiņu valstī, jo: - visas AIP norādītās izmaiņas ir citu ierosinātas, nevis AIP, piemēram, augstskolu nosaukuma maiņa, koledžu reorganizācija utt. Procesam ir nepieciešams AIP lēmums, jo to paredz normatīvie akti; - citas darbības ir norādītas kā nākotnes ieceres.	AIP laikā no 01.01.2014 līdz 31.12.2016. ir sniegusi šādus atzinumus par augstskolu struktūras maiņu valstī: - Atzinums par Rīgas Uzņēmējdarbības koledžas reorganizāciju. - Atzinums par Rīgas Starptautiskās ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolas nosaukuma maiņu - Atzinums par Aizsardzības ministrijas parlamentārā sekretāra ierosinātajiem grozījumiem Augstskolu likumā - AIP lēmums par Latvijas Universitātes P.Stradiņa medicīnas koledžas izmaiņām akreditācijas lapā. - AIP lēmums par Banku augstskolas Uzņēmējdarbības koledžas izmaiņām akreditācijas lapā - Atzinumi par Daugavpils medicīnas koledžas un Rīgas 1.medicīnas koledžas reorganizāciju - Atzinumi un vēstules "Par Ministru kabineta rīkojuma projektu "Par Izglītības un zinātnes ministrijas padotībā esošo Daugavpils medicīnas koledžas un Rīgas 1.medicīnas

Nr.p.k.	Funkcija, uzdevums	Normatīvais akts	Valsts kontroles vērtējums	AIP viedoklis ²⁵⁸
				koledžas nodošanu Veselības ministrijas padotībā”. - AIP lēmums par SIA “Kosmetoloģijas koledža” izmaiņām akreditācijas lapā. - Atzinums par MK rīkojuma “Par Jēkabpils Agrobiznesa koledžas un Barkavas Profesionālās vidusskolas reorganizāciju un Jēkabpils koledžas izveidi” Šobrīd AIP locekļi iesaistās apspriedēs par IZM “Koledžu un pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības attīstības koncepcija”. 2017.gadā AIP sēdē tika izskatīta nepieciešamība aktualizēt AIP izstrādātajā koncepcijas atsevišķas sadaļas – par augstākās izglītības struktūras maiņu.
13.	Izstrādā priekšlikumus par profesoru skaitu augstskolās un rekomendācijas citos augstākās izglītības jautājumos		⊗ AIP neizstrādā priekšlikumus par profesoru skaitu augstskolās un neizstrādā rekomendācijas citos augstākās izglītības jautājumos. Kā pārējās rekomendācijas AIP norāda citu ierosinātas izmaiņas. Tomēr visos gadījumos ir nepieciešams AIP lēmums, jo to paredz normatīvie akti.	AIP norāda, ka profesoru vietu skaits augstākās izglītības institūcijās, saskaņā ar <i>Augstskolu likumu</i>, ir pašu augstākās izglītības institūciju autonomijas jautājums, AIP šajā procesā neiesaistās.
14.	Izstrādā priekšlikumus par augstākās		⊗ AIP neizstrādā priekšlikumus par augstākās	AIP norādītās darbības:

Nr.p.k.	Funkcija, uzdevums	Normatīvais akts	Valsts kontroles vērtējums	AIP viedoklis ²⁵⁸
	izglītības pilnveidošanu un studiju apmaksu		izglītības pilnveidošu un studiju apmaksu, jo kā paveikto uzdevuma izpildē norāda dažādu atzinumu sniegšanu par kādas citas institūcijas izstrādātiem priekšlikumiem, tiesību aktiem vai to grozījumiem.	- atzinums par IZM informatīvo ziņojumu "Par Pasaules Bankas pētījuma rezultātiem un priekšlikumiem jauna augstākās izglītības un augstskolu zinātniskās darbības finansēšanas modeļa ieviešanai un turpmāko nepieciešamo rīcību" - atzinums par IZM konceptuālo ziņojumu "Jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa ieviešana Latvijā". - atzinums par VM sagatavoto grozījumu projektu 30.08.2011. MK noteikumos Nr.685 "Rezidentu sadales un rezidentūras finansēšanas noteikumi" - atzinums par likumprojektu "Par valsts budžetu 2017.gadam" - AIP ir piedalījies vairāku konferenču darbā, kas veltītas augstākās izglītības finansēšanas jautājumiem, piemēram, ar IZM, dažādu augstskolu, Pasaules bankas ekspertu, finanšu institūciju līdzdalību.
15.	Sniedz izglītības un zinātnes ministram un MK atzinumu par sagatavoto valsts budžeta projektu augstskolu finansēšanai		☑ AIP sniedz izglītības un zinātnes ministram un MK atzinumu par sagatavoto valsts budžeta projektu augstskolu finansēšanai (sk.iepriekš).	

Nr.p.k.	Funkcija, uzdevums	Normatīvais akts	Valsts kontroles vērtējums	AIP viedoklis ²⁵⁸
16.	Apstiprina novērtēšanas komisijas sastāvu un tās vadītāju. Vienlaikus ar novērtēšanas komisijas apstiprināšanu apstiprina novērotājus (ekspertus)	<i>Augstskolu likuma 9.panta trešā daļa MK 14.07.2015. noteikumu Nr.407 "Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi"</i>	☑ AIP apstiprina novērtēšanas komisijas sastāvu un tās vadītāju, kā arī ekspertus ²⁶⁹ . Komisijas locekļi un vadītāja kandidatūru piedāvā AIC no to rīcībā esošās datu bāzes. Tādā pat veidā tiek izvēlēti eksperti.	
17.	Pieņem lēmumu par augstskolas vai koledžas akreditāciju vai par atteikumu akreditēt augstskolu vai koledžu	<i>5.punkts (spēkā no 30.07.2015.) MK 25.09.2012. noteikumu Nr.668 "Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi" 10., 11., 18.punkts (spēkā līdz 29.07.2015.)</i>	☑ AIP lēmumu par augstākās izglītības institūcijas (ne)akreditēšanu pieņem pamatojoties uz ekspertu sagatavoto atzinumu kopsavilkumu. Laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam akreditētas divas koledžas – Kristīgās vadības koledža un SIA "Novikontas Jūras koledža" – pēc ekspertu vērtējumiem tiek sagatavots viens kopējs atzinums, kas ir pamatojums AIP lēmuma pieņemšanā. AIP 16.04.2015. sēdes protokolā ²⁷⁰ norādīts, ka ir notikusi ekspertu komisijas vizīte Eiropas Tālmācības augstskolā, kurā AIP priekšsēdētājs piedalījās kā AIP novērotājs. Ekspertu komisijas lēmums bija negatīvs. Tika pieņemts lēmums, ka AIP lēmums tiks gatavots balstoties uz ekspertu komisijas ziņojumu un ekspertu lēmumu.	
18.	Sniedz viedokli par augstskolas vai koledžas jaunā studiju virziena atbilstību	<i>MK 14.07.2015. noteikumu Nr.408 "Studiju"</i>	☑ Laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam AIP ir sniegusi viedokli par augstskolas vai koledžas	

Nr.p.k.	Funkcija, uzdevums	Normatīvais akts	Valsts kontroles vērtējums	AIP viedoklis ²⁵⁸
	valsts attīstības prioritātēm	<i>programmu licencēšanas noteikumi” 12.punkts (spēkā no 30.07.2015.)</i> <i>MK 25.04.2013. noteikumu Nr.230 “Studiju programmu licencēšanas noteikumi” 14.punkts (spēkā līdz 29.07.2015.)</i>	jauna studiju virziena atbilstību valsts attīstības prioritātēm, taču revīzijā ir konstatēti gadījumi, ka AIP ierosina atbalstīt jauna studiju virziena atvēršanu, piemēram, AIP 17.06.2014. sēdes protokolā²⁷¹ norādīts, ka ierosina atbalstīt Ekonomikas un kultūras augstskolas jaunā studiju virziena “Tiesību zinātne” un “Informācijas tehnoloģija, datortehnika, elektronika, telekomunikācijas, datorvadība un datorzinātne” atbilstību valsts attīstības prioritātēm, <u>jo AIP lēmumam ir rekomendējošs raksturs un gala lēmumu pieņem MK.</u>	
19.	Augstskola un koledža, saskaņojot ar AIP, var noteikt papildu prasības attiecībā uz speciālu iepriekšējo izglītību, īpašu piemērotību un sagatavotību vai citu nosacījumu izpildi.	<i>MK 10.10.2006. noteikumu Nr.846 “Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās” 11., 12.punkts</i>	☑ Augstskola un koledža, nosakot papildu prasības attiecībā uz speciālu iepriekšējo izglītību, īpašu piemērotību un sagatavotību vai citu nosacījumu izpildi, saskaņo ar AIP.	
20.	Augstskola un koledža kārtību, kādā tiek uzņemtas personas, kuras var nekārtot centralizētos eksāmenus, saskaņo ar AIP līdz kārtējā gada 1.novembrim.		☑ Augstskola un koledža saskaņo ar AIP kārtību, kādā tiek uzņemtas personas, kuras var nekārtot centralizētos eksāmenus.	

6.pielikums, Ministriju un revīzijas apjomā iekļauto augstskolu līgumos un vienošanās protokolos noteiktie uzdevumi

IZM (LiepU, RTA, RTU, ViA) ²⁷²	KM (J.Vītola LMA) ²⁷³	ZM (LLU) ²⁷⁴
✓ sagatavot vienošanās protokolā noteikto speciālistu skaitu ✓ nodrošināt noteiktā no valsts budžeta finansējamo studiju vietu skaita faktisko izpildi saimnieciskā gada laikā ✓ piedāvāt maksas studiju vietas ✓ aizvietot konkursa kārtībā no valsts budžeta finansētām studiju vietām eksmatrikulētus studējošos ar sekmīgiem maksas studiju vietās studējošajiem ✓ ieviest vai pilnveidot plaģiātisma novēršanas sistēmu ✓ sadarboties ar citām AII, darba devējiem, sadarbības partneriem un iesaistītajām pusēm studiju programmu izstrādē, pilnveidē un īstenošanā, zinātnisko publikāciju sagatavošanā, radošo un māksliniecisko projektu īstenošanā, kā arī finansējuma piesaistē		
✓ iesniegt ministrijai priekšlikumus par no valsts budžeta finansējamo studiju vietu skaitu nākamajam saimnieciskajam gadam ✓ ir tiesīga pārdalīt starp studiju tematiskajām jomām, līmeņiem un programmām ne vairāk kā 10% no sākotnējā budžeta vietu skaita ✓ racionāli un atbilstoši mērķim izmanto piešķirtos finanšu līdzekļus		✓ pakāpeniski ieviest IAP 2014.-2020.gadam noteiktos mērķus attiecībā uz ārvalstu studentu īpatsvaru, kā arī <i>Augstskolu likuma 3.panta septītajā daļā</i> noteikto akadēmiskā personāla ar starptautisko pieredzi īpatsvaru
✓ ieviest IAP 2014.-2020.gadam noteiktos mērķus attiecībā uz ārvalstu studentu īpatsvaru nodrošināt, kā arī akadēmiskā personāla ar starptautisku pieredzi īpatsvaru vismaz piecu procentu apmērā atbilstoši <i>Augstskolas likuma 3.panta septītajā daļā</i> noteiktajam ✓ veikt zinātnisko darbību, nodrošinot nepieciešamos apstākļus studijām un pētniecībai, kā arī iesaistīt studējošos pētniecības, radošā darba un izglītošanas procesā ✓ organizēt konkursu uz valsts budžeta finansētām studiju vietām un saglabāt valsts finansētu studiju vietu, ja iemesls akadēmisku saistību nenokārtošanai ir nepārvaramas varas apstākļi, studējošā slimības gadījumā, kas nav ilgāka par diviem nepārtrauktiem	✓ sadarbībā ar KM izstrādāt augstskolas stratēģisko specializāciju atbilstoši Pamatnostādņem “Radošā Latvija” un augstskolas Studiju un zinātniskās darbības attīstības stratēģijai ✓ ieviest studiju un pētniecības rezultātu pārvaldības sistēmu atbilstoši augstskolas stratēģiskajai specializācijai un mākslas izglītības tradīcijām, ņemot vērā Pamatnostādnes “Radošā Latvija”, IAP 2014.-2020.gadam, Viedās specializācijas stratēģiju u.c. attīstības plānošanas dokumentus ✓ ieviest studiju un pētniecības rezultātu	✓ zinātnes bāzes finansējuma līdzekļus izlietot zinātniskās darbības attīstībai, pētniecisko projektu īstenošanai, iesaistot tajos studējošos, un zinātniskās infrastruktūras nodrošinājumam ✓ izlieto piešķirto valsts budžeta finansējumu studiju nodrošināšanai atbilstoši Vienošanās protokolā noteiktajai studiju vietu struktūrai, kā arī studiju līmeņiem ✓ veikt regulāras iekšējās pārbaudes par valsts budžeta līdzekļu izmantošanas atbilstību līguma noteiktajam priekšmetam ✓ saglabā valsts budžeta vietu, ja akadēmiskais

IZM (LiepU, RTA, RTU, ViA) ²⁷²	KM (J.Vītola LMA) ²⁷³	ZM (LLU) ²⁷⁴
mēnešiem viena akadēmiskā semestra ietvaros. ✓ izveidot jaunas studiju programmas dabaszinātņu skolotāju sagatavošanai, tehnoloģiju pārneses un inovāciju menedžmenta jomās, ✓ uzsākt un turpināt sarunas ar citām AII ar mērķi izvērtēt iespēju izveidot kopīgas studiju programmas, piemēram, fizikā un matemātikā ✓ pārtraukt īstenot vai pilnveidot noteiktas studiju programmas – nepiešķirt budžeta vietas uzņemšanai studiju programmās “Fizika” (43440) un “Matemātika” (43460), pārtraukt īstenot studiju virzienu “Vēsture un filozofija”, būtiski mainīt studiju virziena “Tulkošana” īstenošanu ✓ uzsākt un turpināt sarunas ar citām AII ar mērķi definēt atbildības jomas un novērst programmu dublēšanos ✓ uzsākt un turpināt sarunas ar plānošanas reģioniem, VARAM par AII un plānošanas reģionu attīstības mērķu un stratēģiju savstarpēju saskaņošanu ✓ attīstīt AII stratēģisko specializāciju sadarbībā ar plānošanas reģioniem un pašvaldībām, VARAM un citām AII, un saskaņā ar Latvijas Viedās specializācijas stratēģijas plānošanas reģiona attīstības mērķiem; ✓ pārskatīt personāla atalgojuma politiku, ieviešot rezultātu pārvaldību ✓ nodrošināt doktorantūras studijas atbilstoši AII darbības un attīstības stratēģijā definētajiem pētniecības virzieniem ✓ vienoties par cilvēkresursu un pētniecības infrastruktūras vienotu izmantošanu studiju procesā un pētniecībā ar citām AII un to filiālēm ✓ ieviest rezultātu pārvaldību, sasaistot to ar personāla attīstības	pārvaldības sistēmu atbilstoši Augstskolas stratēģiskajai specializācijai un mākslas izglītības tradīcijām	atvaļinājums ir līdz diviem gadiem, kas saistīts ar studijām citā augstskolā, veselības vai ģimenes apstākļu dēļ ✓ sekmēt studiju procesa kvalitāti, piedāvājot koncentrētus studiju kursus un intensīvas studiju formas ✓ pilnveidot iekšējo pašnovērtēšanas sistēmu un iekšējā audita sistēmu ✓ veikt studiju programmu izvērtēšanu un optimizēšanu atbilstoši nozares pieprasījumam ✓ nodrošināt doktorantūras studijas atbilstoši tās stratēģijā noteiktajiem pētniecības virzieniem ✓ īstenot stratēģisko specializāciju ✓ ieviest rezultātu pārvaldību, sasaistot to ar personāla attīstības politiku

IZM (LiepU, RTA, RTU, ViA) ²⁷²	KM (J.Vītola LMA) ²⁷³	ZM (LLU) ²⁷⁴
politiku ✓ iesaistīties starptautiskajā augstākās izglītības iestāžu reitingu sistēmā <i>U-Multirank</i> ✓ veikt datu ievadīšanu par studējošiem VIIS līdz 01.06.2016. un nodrošināt datu atjaunošanu katru mēnesi		

7.pielikums, Augstākās izglītības sistēma citās ES valstīs

	Igaunija ²⁷⁵	Somija ²⁷⁶	Dānija ²⁷⁷	Lietuva ²⁷⁸
<i>Augstākās iegūšana</i>	<i>izglītība</i>			
	Bezmaksas	Bezmaksas	Bezmaksas	Gan maksas, gan bezmaksas
<i>Pēdējās augstākās sistēmā (reformas)</i>	<i>izmaiņas izglītības sistēmā</i>			
	2013.gads	2014.gads	Šobrīd norit, jaunais augstākās izglītības sistēmas modelis varētu stāties spēkā 2019.gadā	Tiek uzsāktas 2017.gadā
<i>Augstākās institūciju skaits valstī</i>	<i>izglītības valstī</i>			
	Valsts – sešas universitātes un astoņas profesionālās augstākās izglītības institūcijas Privātās – viena universitāte un sešas profesionālās augstākās izglītības institūcijas	Visas ir valsts augstskolas – 14 universitātes un 23 lietišķo zinātņu universitātes	Visas augstākās izglītības iestādes ir valsts pārvaldībā: astoņas universitātes deviņas universitāšu koledžas deviņas biznesa/profesionālās akadēmijas astoņas mākslas un kultūras koledžas (augstskolas) piecas jūrniecības koledžas (augstskolas)	Valsts – 12 koledžas un 14 universitātes Privātās – 10 koledžas un astoņas universitātes
<i>Valsts finansējums augstākai izglītībai</i>				
	2014.gads – 226,3 milj.euro (1,15% no IKP) 2015.gads – 228,5 milj.euro (1,15% no IKP) Valsts budžeta finansējumu līdz	2017.gadā universitātēm – 1,8 miljardi euro lietišķo zinātņu universitātēm – 0,8 miljardi euro	2015.gads – 3,2 miljardi euro (1,2% no IKP) Augstskolas saņem finansējumu arī no privātajiem un valsts fondiem, valsts fondi 2014.gadā ziedojuši 550 milj.euro	2014.gads – 463,8 milj.euro (1,3% no IKP) 2015.gads – 232 milj.euro (0,62% no IKP) Valsts budžeta finansējumu līdz

	Igaunija ²⁷⁵	Somija ²⁷⁶	Dānija ²⁷⁷	Lietuva ²⁷⁸
	2016.gadam saņēma arī privātās izglītības iestādes: 2014.gads – 0,32 milj.euro 2015.gads –0,25 milj.euro			2017.gadam saņēma arī privātās izglītības iestādes un ārvalstu izglītības iestāžu filiāles
<i>Augstākās izglītības institūciju atbildība par saņemto valsts budžeta finansējumu</i>	Uzraudzības sistēma un augstākās izglītības institūcijas atbildība noteikta ārējos normatīvajos aktos	Uzraudzības mehānisms un atbildība tiek noteikta līgumos	Šobrīd augstskolu darbība tiek mērīta tikai ar kvantitatīvajiem rādītājiem – studējošo skaits un absolventu skaits –, taču ir izstrādāti priekšlikumi jauniem rādītājiem, kas zināmā mērā vērtēs arī kvalitāti. Modelis varētu stāties spēkā no 2019.gada Augstskolas ministrijai par noteiktajiem rādītājiem atskaitās četras reizes gadā.	Nav īsti noteikta. Institūcijas darbība tiek vērtēta vismaz reizi sešos gados (akreditācijas periods)
<i>Nosacījumi studēšanai valsts budžeta finansētajās studiju vietās</i>	Pilna laika studijas igauņu valodā	Students no ES/EEZ Studijas somu valodā Pārējās prasības nosaka katra augstskola pati	Valstī kopējais noteikts ir vidējā izglītība. Specifiskās prasības augstskolas var noteikt pašas atkarībā no to profila	Ir noteikti minimālie kritēriji personām, kuras pretendē uz valsts budžeta finansēto studiju vietu: - nokārtoti pārbaudījumi lietuviešu valodā un literatūrā, svešvalodā un matemātikā (izņemot pretendentiem uz mākslas studijām) - noteikta minimālā atzīme

	Igaunija ²⁷⁵	Somija ²⁷⁶	Dānija ²⁷⁷	Lietuva ²⁷⁸
<i>Studējoša atbildība pret valsti pēc studijām neuzsākot darbu specialitātē</i>	Nav Izņēmums ir Igaunijas Drošības zinātņu akadēmija, kur studiju maksa jāatmaksā pie noteiktiem nosacījumiem	Nav	Nav	Finansējums jāatmaksā tikai tām personām, kuras studējušas mērķfinansējuma programmās. Pēc šo programmu absolvēšanas trīs gadi jāstrādā darba vietā, kas saistīta ar iegūto kvalifikāciju
<i>Studējošā atbildība pret valsti studijas nepabeidzot</i>	Augstākās izglītības institūcijas ir tiesīgas lūgt atmaksāt studiju maksu	Nav	Nav	Personai ir jāatmaksā viss saņemtais finansējums vai daļa no tā.

8.pielikums, ViA, RTA, RTU un LiepU ieņēmumu un izdevumu struktūra²⁷⁹

	ViA			RTA			LiepU			RTU		
	2014.gads	2015.gads	2016.gads	2014.gads	2015.gads	2016.gads	2014.gads	2015.gads	2016.gads	2014.gads	2015.gads	2016.gads
IEŅĒMUMI	3 346 455	2 527 047	2 563 184	3 854 388	4 085 013	4 078 723	4 455 653	3 582 716	3 543 737	45 047 094	53 721 830	49 312 812
<i>Valsts budžeta finansējums</i>	943 924	982 909	1 492 321	1 865 352	1 877 585	2 069 596	2 103 577	2 105 511	2 105 072	17 938 274	17 938 274	17 938 274
<i>Pašu ieņēmumi</i>	1 898 648	1 060 579	449 313	1 214 950	1 463 815	1 076 757	775 436	541 586	670 174	9 247 340	12 580 450	9 734 288
<i>Zinātnes finansējums</i>	111 804	134 015	267 522	545 227	517 485	678 944	1 215 913	629 196	480 470	10 808 115	18 898 579	13 548 453
<i>Pārējie ieņēmumi</i>	392 079	349 544	354 028	228 859	226 128	253 426	360 727	306 423	288 021	7 053 365	4 304 527	8 091 797
IZDEVUMI	4 222 310	2 313 617	2 377 649	8 456 945	4 144 252	3 727 456	4 033 827	3 959 277	3 518 414	51 504 601	64 994 302	44 457 491
<i>Atlīdzība</i>	1 346 780	1 252 566	1 448 220	2 137 829	2 079 468	2 167 473	2 367 051	2 329 113	2 272 070	25 429 839	28 027 039	27 334 338
<i>Preces un pakalpojumi</i>	850 141	539 036	640 359	1 345 287	747 852	766 497	646 065	618 546	624 097	10 716 901	13 028 534	11 692 803
<i>Subsīdijas un dotācijas</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	183 172	604 259	41 113
<i>Sociālie pabalsti</i>	319 578	378 509	250 790	428 916	483 974	385 913	385 498	529 719	272 876	3 132 588	3 151 028	2 414 001
<i>Kapitālie izdevumi</i>	1 557 876	18 454	21 102	4 129 746	368 918	182 987	512 918	462 087	340 014	9 283 183	18 030 426	1 729 978
<i>Pārējie izdevumi</i>	147 935	125 052	17 178	415 167	464 040	224 586	122 295	19 812	9 357	2 758 918	2 153 016	1 245 258
ATLIKUMS	- 875 855	213 430	185 535	- 4 602 557	- 59 239	351 267	421 826	- 376 561	25 323	- 6 457 507	- 11 272 472	4 855 321

9.pielikums, Revīzijas apjomā iekļauto augstskolu noteiktās mācību maksas salīdzinājums ar valsts piešķirtā finansējuma apmēru vienai studiju vietai

Pamatstudiju programmas	LiepU			RTA			RTU			ViA		
	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība
Pamatstudiju programma												
Būvniecība				1490	2805	-1315	2775	2431	344			
Programmēšana un datortīklu administrēšana				1490	2502	-1012						
Vides dizains				1490	4948	-3458						
Sociālais rehabilitētājs				1350	4758	-3408						
Apģērbu dizains un tehnoloģija				1490	2799	-1309						
Filoloģija				1350	1711	-361						
Vadības zinātne				1350	1723	-373						
Lietišķā vēsture				1350	1711	-361						
Viesmīlības vadība (starpvalstu kopīgās studiju programmas studentiem)				1050	1723	-673						
Tehnoloģiju un inovāciju vadība				1350	1723	-373						
Vides inženieris				1490	2799	-1309						
Programmēšanas inženieris				1490	2502	-1012						
Elektroniskā komercija				1490	1723	-233						
Mehatronika	1410	0	1410	1490	2799	-1309	1800	2431	-631	1558	2431	-873
Tiesību zinātne				1450	1734	-284						

Pamatstudiju programmas	LiepU			RTA			RTU			ViA		
	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība
Uzņēmējdarbība (Mārketinga vadība, Komerpcapalpojumu vadība, Tūrisma uzņēmumu vadība, Ārējo sakaru struktūrvienības vadītājs)				1350	1723	-373						
Ekonomika (Uzņēmējdarbības tiesības, Finanšu un grāmatvedības vadība)				1350	1723	-373						
Skolotājs (Pamatizglītības skolotājs sākumskolā, Mājturības/ mājsaimniecības un biznesa ekonomisko pamatu skolotājs, Ģeogrāfijas un sociālo zinību skolotājs, Svešvalodas (angļu vai vācu) skolotājs)				1350	1879	-529						
Sociālais pedagogs				1350	1879	-529						
Interjera dizains				1490	4948	-3458						
Sociālais darbs un rehabilitācija				1350	4758	-3408						
Lietišķā komunikācija un tulkošana				1490	1711	-221						
Speciālās izglītības skolotājs				1350	1879	-529						
Cilvēku resursu vadīšana (K)							1550	1497	53			
Nekustamā īpašuma pārvaldība (K)							1550	1631	-81			
Uzņēmējdarbība un vadīšana (K)							1550	1497	53			
Datorsistēmas (K), (2.1), (AB)							1800	2431	-631			
Inženiertehnikas dizains (K)							1800	2431	-631			
Enerģētika un elektrotehnika (K)							1800	2431	-631			
Būvdarbu vadīšana (K)							1800	2431	-631			
Tehniskā tulkošana							1600	1497	103			

Pamatstudiju programmas	LiepU			RTA			RTU			ViA		
	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība
Cilvēku resursu vadīšana							1650	1497	153			
Nekustamā īpašuma pārvaldība							1650	1631	19			
Starptautisko ekonomisko sakaru organizēšana un vadīšana							1650	1497	153			
Uzņēmējdarbība un vadīšana							1650	1497	153			
Uzņēmējdarbības loģistika							1650	1497	153			
Visaptverošā kvalitātes vadība							1550	1497	53			
Finanšu inženierija							1800	2164	-364			
Mašīnu un aparātu būvniecība							1800	2431	-631			
Adaptronika							1800	2431	-631			
Dzelzceļa elektrosistēmas							1800	2431	-631			
Elektrotehnoloģiju datorvadība							1800	2431	-631			
Siltumenerģētika un siltumtehnika							1800	2431	-631			
Transporta elektronika un telemātika							1800	2431	-631			
Automobiļu transports							1800	2431	-631			
Aviācijas transports							1800	2431	-631			
Dzelzceļa transports							1800	2431	-631			
Transporta sistēmu inženierija							1800	2431	-631			
Medicīnas inženierija un fizika							1800	2431	-631			
Apģērbu un tekstila tehnoloģija							1800	2431	-631			

Pamatstudiju programmas	LiepU			RTA			RTU			ViA		
	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība
Materiālu tehnoloģija un dizains							1800	2431	-631			
Ģeomātika							2775	2431	344			
Reģionālās attīstības un pilsētas ekonomikas inženierija							1650	2431	-781			
Siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģija							2775	2431	344			
Transportbūves							2775	2431	344			
Muitas un nodokļu administrēšana							1650	3764	-2114			
Drošības inženierija							1650	3764	-2114			
Ekonomika							1650	1497	153			
Vadīšana starptautiskos uzņēmumos							3300	1497	1803			
Ķīmija							1800	2697	-897			
Informācijas tehnoloģija	2200	2164	36				1800	2431	-631	1558	2164	-606
Inženiertehnika, mehānika un mašīnbūve							1800	2431	-631			
Enerģētika un elektrotehnika							1800	2431	-631			
Automātika un datortehnika							1800	2431	-631			
Elektronika un mobilie sakari							1800	2431	-631			
Intelektuālas robotizētas sistēmas							1800	2431	-631			
Telekomunikācijas							1800	2431	-631			
Ķīmijas tehnoloģija							1800	2431	-631			
Materiālzinātnes							1800	2431	-631			
Arhitektūra							3250	4297	-1047			

Pamatstudiju programmas	LiepU			RTA			RTU			ViA		
	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība
Vides zinātne							1800	2697	-897			
Jauno mediju māksla	1480	5363	-3883									
Baltu filoloģija un kultūra (3gadi)	1310	1760	-450									
Eiropas valodu un kultūras studijas (3 gadi)	1310	1760	-450									
Datorzinātnes	2200	2164	36									
Matemātika, fizika un datorzinātnes	1410	2164	-754									
Tūrisma vadība un rekreācija	1320	1631	-311									
Dizains	1410	4297	-2887									
Biznesa un organizācijas vadība	1310	1497	-187							1558	1497	61
Sociālais darbinieks	1410	4164	-2754									
Skolotājs (Pamatizglītības skolotājs)	1280	1631	-351									
Skolotājs (Pirmsskolas izglītības skolotājs)	1280	1631	-351									
Skolotājs (Speciālās izglītības skolotājs)	1280	1631	-351									
Skolotājs (Sporta un deju skolotājs)	1320	1631	-311									
Skolotājs (Mūzikas skolotājs)	1410	4297	-2887									
Skolotājs (Vēstures un sociālo zinību skolotājs)	1280	1631	-351									
Logopēdija	1350	1631	-281									
Vides un atjaunojamo energoresursu pārvaldība un inženierija	1410	2697	-1287									
Kultūras vadība	1310	1497	-187									

Pamatstudiju programmas	LiepU			RTA			RTU			ViA		
	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība
Koka ēku celtniecība un ekobūves										1558	2431	-873
Pārvaldība un inovācijas										1558	1497	61
Komunikācija un sabiedriskās attiecības										1558	1497	61
Mediju studijas un žurnālistika										1558	1497	61
Tūrisma organizācija un vadība										1558	1631	-73
Tūristu gids – ceļojumu un pasākumu organizators										1558	1631	-73
Augstākā līmeņa studiju programmas (maģistrs):												
Pedagoģija				1490	2728	-1238						
Vadības zinātne				1490	2525	-1035						
Filoloģija				1350	2459	-1109						
Elektroniskās komercijas informācijas sistēmas				1650	3595	-1945						
Lāzertechnoloģijas				1650	4055	-2405						
Vides aizsardzība				1650	4055	-2405						
Arhīvniecība				1350	2459	-1109						
Tiesību zinātne				1490	2473	-983						
Datorsistēmas				1650	3595	-1945						
Speciālā pedagoģija				1490	2728	-1238						
Karjeras konsultants				1490	2728	-1238						
Dizains				1650	7272	-5622						
Ekonomika							1860	2164	-304			

Pamatstudiju programmas	LiepU			RTA			RTU			ViA		
	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība
Uzņēmējdarbība un vadīšana							1860	2164	-304			
Uzņēmējdarbības finanses							1860	2164	-304			
Ķīmija							2000	3964	-1964			
Datorsistēmas							2400	3564	-1164			
Informācijas tehnoloģija							2400	3564	-1164			
Inženiertehnika, mehānika un mašīnbūve							2400	3564	-1164			
Ražošanas tehnoloģija							2400	3564	-1164			
Elektrotehnoloģiju datorvadība							2400	3564	-1164			
Enerģētika un elektrotehnika							2400	3564	-1164			
Automātika un datortehnika							2400	3564	-1164			
Elektronika							2400	3564	-1164			
Intelektuālas robotizētas sistēmas							2400	3564	-1164			
Telekomunikācijas							2400	3564	-1164			
Ķīmijas tehnoloģija							2000	3564	-1564			
Arhitektūra							4600	6363	-1763			
Materiālzinātnes							2000	3564	-1564			
Materiālu nanotehnoloģijas							2000	3564	-1564			
Vides zinātne							2400	3964	-1564			
Enerģētika un elektrotehnika							2400	3564	-1164			
Ugunsdrošība un civilā aizsardzība							1650	3764	-2114			

Pamatstudiju programmas	LiepU			RTA			RTU			ViA		
	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība
Materiālu dizains un tehnoloģija							2000	3564	-1564			
Pilsētu un reģionu inženierekonomika							1860	2164	-304			
Starptautisko ekonomisko sakaru organizēšana un vadīšana							1860	2164	-304			
Uzņēmumu un organizāciju vadīšana							4480	2164	2316			
Visaptverošā kvalitātes vadība							1860	2164	-304			
Dzelzceļa elektrosistēmas							2400	3564	-1164			
Siltumenerģētika un siltumtehnika							2400	3564	-1164			
Automātika un datortehnika							2400	3564	-1164			
Transporta elektronika un telemātika							2400	3564	-1164			
Automobiļu transports							2400	3564	-1164			
Aviācijas transports							2400	3564	-1164			
Dzelzceļa transports							2400	3564	-1164			
Transporta sistēmu inženierija							2400	3564	-1164			
Medicīnas inženierija un fizika							2400	3564	-1164			
Nanoinženierija							2400	3564	-1164			
Apģērbu un tekstila tehnoloģija							2000	3564	-1564			
Ģeomātika							4100	3564	536			
Būvniecība							4100	3564	536			
Siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģija							4100	3564	536			

Pamatstudiju programmas	LiepU			RTA			RTU			ViA		
	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība
Transportbūves							4100	3564	536			
Būvuzņēmējdarbības un nekustamā īpašuma vadīšana							1860	2364	-504			
Muitas un nodokļu administrēšana							1860	5563	-3703			
Rakstniecības studijas	1450	1760	-310									
Jauno mediju māksla	3000	17632	-14632									
Sociālais darbs	1760	6163	-4403									
Karjeras konsultants	1430	2364	-934									
Vadības zinības	1380	2164	-784									
Informācijas tehnoloģija	1580	3164	-1584									
Vispārējās izglītības skolotājs	1430	2364	-934									
Ekotehnoloģijas	1580	3964	-2384									
Biznesa vides vadība										1924	2164	-240
Pārvaldība un komunikācija										1924	2164	-240
Sociotehnisku sistēmu modelēšana										1924	3164	-1240
Tūrisma stratēģiskā vadība										1924	2364	-440
Starptautiskā tūrisma pasākumu vadība										2660	2364	296
Doktora studiju programmas												
Valodniecība (latviešu diahroniskā un sinhroniskā valodniecība, lietišķā valodniecība un salīdzināmā un sastatāmā valodniecība)	1750	6033	-4283									
Pedagoģija	1900	6433	-4533	2250	6 433	-4183						

Pamatstudiju programmas	LiepU			RTA			RTU			ViA		
	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība
E-studiju tehnoloģijas un pārvaldība	2590	8033	-5443									
Jauno mediju māksla	3180	17 632	-14452									
Vides inženierzinātne				2950	10 305	-7355						
Sociotehnisko sistēmu modelēšana				2950	10 041	-7091				3635	8033	-4398
Vadībzinātne/uzņēmējdarbība un vadīšana							4500	6033	-1533			
Ķīmija							4800	9633	-4833			
Datorsistēmas							4800	8833	-4033			
E-studiju tehnoloģijas un pārvaldība							4800	8833	-4033			
Informācijas tehnoloģija							4800	8833	-4033			
Inženiertehnika, mehānika un mašīnbūve							4800	8833	-4033			
Ražošanas tehnoloģija							4800	8833	-4033			
Elektrotehnoloģiju datorvadība							4800	8833	-4033			
Enerģētika un elektrotehnika							4800	8833	-4033			
Automātika un datortehnika							4800	8833	-4033			
Elektronika							4800	8833	-4033			
Telekomunikācijas							4800	8833	-4033			
Transporta datorvadības, informācijas un elektroniskās sistēmas							4800	8833	-4033			
Ķīmijas tehnoloģija							4800	8833	-4033			
Materiālzinātnes							4800	8833	-4033			

Pamatstudiju programmas	LiepU			RTA			RTU			ViA		
	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība	Studiju maksa	Valsts finansējums	Starpība
Transports							4800	8833	-4033			
Apģērbu un tekstila tehnoloģija							4800	8833	-4033			
Arhitektūra							9100	14 432	-5332			
Būvniecība							8325	8833	-508			
Siltuma, gāzes un ūdens tehnoloģija							8325	8833	-508			
Vides zinātne							4800	9633	-4833			

10.pielikums, Iespējamās studiju maksas atlaides revīzijas apjomā iekļautajās augstskolās

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija ²⁸⁰	Rīgas Tehniskā universitāte ²⁸¹	Liepājas Universitāte ²⁸²	Vidzemes Augstskola ²⁸³
✓ studenti ar funkcionāliem traucējumiem (uzrādot invaliditāti apliecinošus dokumentus), studiju maksai piedāvāt atlaidi 75 euro apmērā ✓ klausītāji 68 euro apmērā par 1KP 1.līmeņa, 2.līmeņa, bakalaura un profesionālajās studiju programmās, 73 euro apmērā par 1KP maģistra studiju programmās, 90 euro apmērā par 1KP doktora studiju programmās ✓ ES valstu pilsoņiem, viņu bērniem, kas izglītību iegūst Latvijā, maksa par izglītību tiek noteikta un segta tādā pašā kārtībā kā Latvijas Republikas pilsoņiem ✓ 5% atlaidi studiju gadā saņems tie reflektanti/studenti, kuri pilnu viena gada studiju maksu samaksās līdz 01.09.2016. ✓ 10% atlaidi pirmajā studiju gadā no pilnās studiju maksas saņems reflektanti, kuriem RTA studē 1.pakāpes radnieks (vīrs, sieva, brālis, māsa, vecāki, bērni) ✓ 15% atlaidi 1.studiju gadā saņems RTA noteikta studiju gada absolventi, kuri turpina studijas RTA maģistrantūrā, kā arī RTA absolventu asociācijas biedri, kuri turpina studijas RTA	✓ studiju maksas atvieglojumus ir tiesīgi saņemt šādu sociālo kategoriju pilna laika studējošie: - bāreņi - 1.vai 2.grupas invalīdi - kuri palikuši bez vecāku gādības (līdz 24 gadu vecumam) - kuru apgādībā ir vismaz viens bērns līdz 18 gadu vecumam - kuru ģimenei ir piešķirts trūcīgas ģimenes statuss ✓ studiju maksas atvieglojumus var saņemt arī pilna laika sekmīgi studējošie par aktīvu darbību valsts vai starpvalstu mēroga studentu vai citās sabiedriskajās organizācijās, kā arī par izciliem sasniegumiem zinātnē, sportā, kultūrā vai citās jomās ✓ no studiju maksas atbrīvo: - RTU pamatdarbā vismaz 0,5 slodzi strādājošos darbiniekus, kuri nostrādājuši RTU pamatdarbā ne mazāk kā 3	✓ 20% atlaide studiju maksai tiek piešķirta, uzsākot studijas LiepU, 1. un 2.semestrī šādos gadījumos: - centralizētajos eksāmenos, kas noteikti uzņemšanas prasībās atbilstoši izvēlētajai studiju programmai, procentuālais vērtējums ir no 70% - 100% vai A un B līmenis, vai vidējās izglītības dokumentā ir tikai vērtējumi “izcili”, “teicami” un “ļoti labi” - 3.vietu ieguvējiem Latvijas vai starptautiska mēroga olimpiādēs/konkursos/festivālos/sacensībās (sasniegumi ne vecāki par trīs gadiem) un studē attiecīgās jomas studiju programmā - starptautiska mēroga, Latvijas un reģionu skolēnu zinātniski pētniecisko darbu konkursu 1.-3.vietu ieguvējiem (sasniegumi ne vecāki par 3 gadiem) un zinātniski pētnieciskais darbs atbilst izvēlētajai studiju jomai - LiepU absolventiem, kuri turpina studijas LiepU maģistra vai doktora studiju programmās un iepriekšējā studiju posma zinātniski pētnieciskā darba (kvalifikācijas, bakalaura, maģistra darba) vērtējums pēc 10 ballu sistēmas ir “izcili” vai “teicami” ✓ 25% maksas atlaidi reflektantam 1. un 2.semestrī un pirmās pakāpes radniekam (laulātais, brālis, māsa, vecāki, bērni), kurš ir LiepU students (nav akadēmiskajā atvaļinājumā; ir izpildījis studiju līgumā	✓ 20% atlaide pirmā gada studiju maksai vidusskolu absolventiem, kuriem atestāta atzīmes ir tikai izcili, teicami un ļoti labi ✓ Vidzemes vidusskolu abiturientiem – 10% atlaide pirmā gada studiju maksai. Atlaide tiek piešķirta pirmajiem 30 reflektantiem, kas paraksta maksas studiju līgumu ✓ 10% atlaide pirmajam studiju gadam – reflektantiem ar profesionālās vidējās izglītības diplomu 1.līmeņa profesionālajās augstākās izglītības programmās un profesionālās bakalaura programmās, ja turpina mācības iepriekš apgūtā specialitātē, koledžu absolventiem, turpinot izglītību bakalaura līmenī, Eko vidusskolu aktīvistiem, par dalību BISS, atlaide “Profesionālis” studijām maģistratūrā (tūrisma nozares uzņēmumos strādājošie, valsts iestādē vai pašvaldībā strādājošie, komunikācijas aģentūru darbinieki, uzņēmumu īpašnieki un augstākā līmeņa vadītāji, uzņēmumu, valsts iestāžu un pašvaldību augstākā un vidējā līmeņa vadītāji, uzņēmumu

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija ²⁸⁰	Rīgas Tehniskā universitāte ²⁸¹	Liepājas Universitāte ²⁸²	Vidzemes Augstskola ²⁸³
✓ 30% atlaidi vienam semestrim saņēms pretendenti, kas uzsāk studijas vēlākos studiju posmos pēc studijām citās Latvijas augstākās izglītības iestādēs un bijušie studenti, kas atjauno studijas ✓ 5%, 10%, 15% atlaidi no pilnās studiju maksas saņem attiecīgi 10, 15, 20 cilvēku studentu grupas no ārzemju partneraugstskolām, kas nav ES dalībvalstu augstskolas ✓ 100% atlaidi no studiju programmas pilnās studiju maksas vienam studiju gadam, saņēms tie RTA sekmīgie studējošie, kuri spēlē augstākās līgas futbola, basketbola, volejbola komandā, Olimpisko spēļu, Pasaules un Eiropas čempionātu, starptautisko un citu nozīmīgu sacensību dalībnieki olimpiskajos sporta veidos pēc attiecīgas sporta federācijas rekomendācijas	gadus un turpina strādāt un sekmīgi studēt RTU - RTU pamatdarbā vismaz 0,5 slodzi strādājošos darbiniekus, kuri nostrādājuši RTU pamatdarbā ne mazāk kā 10 gadus un turpina strādāt, bērnus, kuri sekmīgi studē RTU - RTU pensionēto darbinieku, kuru darba stāžs RTU ir ne mazāk par 15 gadiem, bērnus, kuri sekmīgi studē RTU	noteiktos pienākumus) vienam studiju gadam ✓ atlaide 10% apmērā tiek piemērota 2.-5.kursā studējošajiem: - ja studējošajam pēc 10 ballu sistēmas iepriekšējā studiju gadā ir tikai vērtējumi “izcili” un “teicami” un nav studiju maksas parādu par iepriekšējo studiju periodu - ne vairāk kā 3 studējošajiem pēc LiepU Studentu padomes rekomendācijām par aktīvu līdzdalību universitātes tēla veidošanā iepriekšējā studiju gadā ✓ atlaidi 100% apmērā Olimpisko spēļu, Pasaules un Eiropas meistarsacīkšu jauniešu un junioru sacensību dalībniekiem un Latvijas meistarsacīkšu 1.-3.vietu ieguvējiem pieaugušo grupā olimpiskajos sporta veidos, pamatojoties uz pašvaldību ieteikumiem un saskaņā ar noslēgtajiem sadarbības līgumiem starp LiepU un pašvaldību ✓ atlaidi līdz 40% ne vairāk kā 5 (pieciem) pašvaldībai nepieciešamajiem speciālistiem, kuri uzsāk studijas LiepU, saskaņā ar noslēgtajiem sadarbības līgumiem starp LiepU un pašvaldību	darbinieki, kuri strādā kā pasākumu organizatori un tūrisma nozares uzņēmumos strādājošie) ✓ 25% atlaide visam studiju posmam ViA bakalaura programmu absolventiem; ✓ 10% atlaide visam studiju periodam augstākā līmeņa studijās par dalību BISS, tiem studentiem, kuri ar vidējo atzīmi 8 un augstāk nav tikuši budžeta grupā (maksimums 3 studentiem kursā) pie nosacījuma, ka nedrīkst būt finansiāli vai akadēmiski parādi par iepriekšējo akadēmisko gadu ✓ pēcatlaidi 15% apmērā no gada maksas par nozīmīgiem sasniegumiem ViA tēla popularizēšanai nacionālā, starptautiskā līmenī pie nosacījuma, ka nedrīkst būt finansiāli vai akadēmiski parādi par iepriekšējo akadēmisko gadu ✓ ViA sadarbībā ar reģiona uzņēmumiem piedāvā studiju maksas atlaides

11.pielikums, Revīzijas apjomā iekļauto augstskolu personāla attiecība laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam

Informācija apkopota no augstskolu iesniegtās informācijas par personālu (vidējais skaits, vidējā slodze un vidējā atlīdzība)

	ViA			RTU			LiepU			RTA		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Akadēmiskais personāls (akad.p.)	47	52	58	1020	1088	1182	72	72	76	102	107	156
Viesdocētāji	80	85	88	17	0	0	21	20	21	83	93	87
KOPĀ	127	137	146	1037	1088	1182	93	92	97	185	200	243
Vispārējais personāls (visp.pers.)	66	66	70	1108	1108	1018	159	148	144	119	101	102
KOPĀ	193	203	216	2145	2196	2200	252	240	241	304	301	345
<i>Akad.p./viesdocētāji</i>	<i>0,59</i>	<i>0,61</i>	<i>0,66</i>	<i>60</i>			<i>3,45</i>	<i>3,68</i>	<i>3,6</i>	<i>1,23</i>	<i>1,15</i>	<i>1,79</i>
Vidēji periodā			0,62						3,58			1,39
<i>Akad.p./visp.p.</i>	<i>0,71</i>	<i>0,79</i>	<i>0,83</i>	<i>0,92</i>	<i>0,98</i>	<i>1,16</i>	<i>0,46</i>	<i>0,49</i>	<i>0,52</i>	<i>0,86</i>	<i>1,06</i>	<i>1,53</i>
Vidēji periodā			0,78			1,02			0,49			1,15
<i>Akad.p. no kopējā personāla skaita%</i>	<i>24%</i>	<i>26%</i>	<i>27%</i>	<i>48%</i>	<i>50%</i>	<i>54%</i>	<i>29%</i>	<i>30%</i>	<i>31%</i>	<i>34%</i>	<i>36%</i>	<i>45%</i>
<i>Visp.p., % no kopējā personāla skaita</i>	<i>34%</i>	<i>33%</i>	<i>32%</i>	<i>52%</i>	<i>50%</i>	<i>46%</i>	<i>63%</i>	<i>62%</i>	<i>60%</i>	<i>39%</i>	<i>34%</i>	<i>30%</i>
Vidēji periodā akad.p.			26%			51%			30%			38%
Vidēji periodā visp.p.			33%			49%			62%			34%
<i>Viesdocētāji no kopējā personāla skaita, %</i>	<i>41%</i>	<i>42%</i>	<i>41%</i>	<i>1%</i>	<i>0%</i>	<i>0%</i>	<i>8%</i>	<i>8%</i>	<i>9%</i>	<i>27%</i>	<i>31%</i>	<i>25%</i>
Vidēji periodā			41%			0%			8%			28%

12.pielikums, Revīzijas apjomā iekļauto augstskolu būtiskāko amatu vidējās algas 2016.gadā

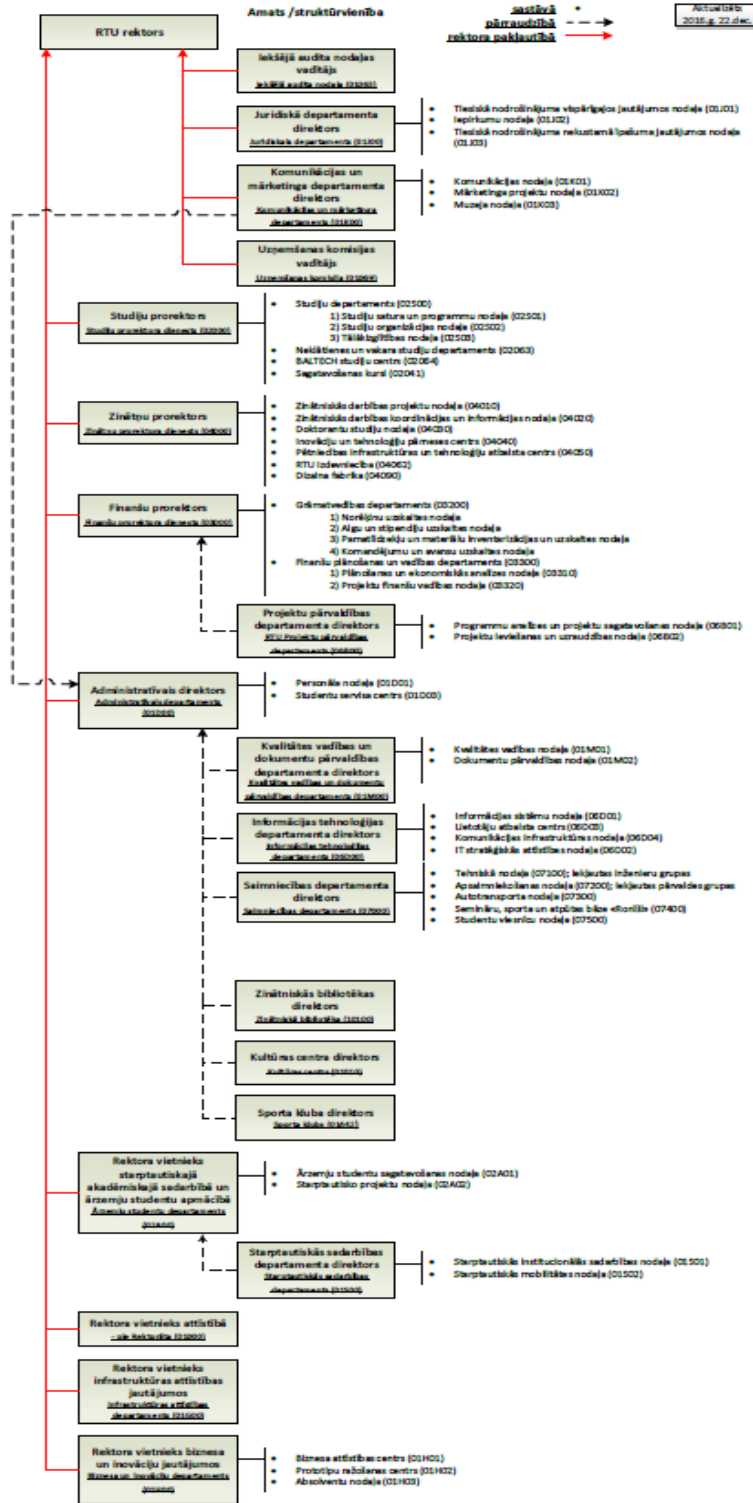
	ViA			RTU			RTA			LiepU			LLU			J.Vītola LMA		
	Slodze	Alga, euro	Amata vietu skaits	Slodze	Alga, euro	Amata vietu skaits	Slodze	Alga, euro	Amata vietu skaits	Slodze	Alga, euro	Amata vietu skaits	Slodze	Alga, euro	Amata vietu skaits	Slodze	Alga, euro	Amata vietu skaits
Akadēmiskais personāls (Augstskolu likuma 26.panta pirmās daļas 1.punkts, 27.pants)																		
Profesors	0,21	1291	2,5	0,47	1183	15,5	1	965	10	0,54	637	10,83	0,70	817	55	0,73	856	20
Asoc.profesors	0,08	394	2,5	0,47	738	10,7	0,94	669	13	0,57	540	13,5	0,84	786	59	0,75	702	22
Docents	0,14	551	6	0,45	529	18,7	0,7	423	23	0,56	418	31,31	0,72	546	76	0,83	640	40
Docents (praktiskais)				0,64	711	6,14												
Lektors	0,19	487	14	0,55	519	9,1	0,49	290	16	0,74	445	19,4	1,00	603	48	0,69	427	47
Asistenti				0,5	415	4,2				0,42	204	0,66	0,00	0	0			
Vadošais pētnieks				0,3	585	23,56	0,17	127	47				Summētais darba laiks		101			
Pētnieks				0,35	510	26,89	0,12	120	39						58	1,82	806	3
Zinātniskais asistents				0,43	443	15,5	0,11	96	8									
Cits personāls, kas iesaistīts studiju procesā (viesdocētāji)																		
Viesprofesors				0,152	268	7	0,12	168	10	0,14	165	6,16	0,22	230	9			
Vies.asoc.profesors	0,05	63	1	0,04	35	1	0,1	149	7	0,48	455	1,91						
Viesdocents	0,12	122	6,5	0,486	394	3	0,13	112	23	0,17	129	8,81	0,35	260	38	0,17	127	132
Vieslektors	0,13	108	34,5	0,08	60	1	0,2	149	121	0,46	280	60,56	0,46	275	140			
Viesasistents	0,04	25	2				0,24	123	3	0,17	81	38,57	0,32	154	12			
Vispārējais/administratīvais personāls																		
Rektors	1	1764	1	0,5	8875	1	1	2352	1	1	1505	1	1,00	2833	1	1	2495	1
Rektora vietnieks				0,86	3406	4	0,5	783	1	0	0	0						
Rektora palīgs/Zinātniskā sekretāre	1	788	1	0,56	1013	2	1	514	1				1,00	724	1	1	699	1
Izpilddirektors							1	1352	1									
Finanšu prorektors				0,5	7100	1												
Studiju prorektors				0,5	7100	1				0,8	1217	1	1,00	1120	1			
Administratīvais prorektors	1	1235	1													1	1543	1

	ViA			RTU			RTA			LiepU			LLU			J.Vītola LMA		
	Slodze	Alga, euro	Amata vietu skaits	Slodze	Alga, euro	Amata vietu skaits	Slodze	Alga, euro	Amata vietu skaits	Slodze	Alga, euro	Amata vietu skaits	Slodze	Alga, euro	Amata vietu skaits	Slodze	Alga, euro	Amata vietu skaits
Saimniecības prorektors										0,33	894	1						
Zinātņu prorektors				0,8	7100	1				0,8	1217	1						
Akadēmiskais un zinātņu prorektors	1	1235	1													1	1543	1
Administratīvais direktors				0,9	3518	1				0,53	1217	1						
Dekāns	0,5	618	1	0,38	1560	9	0,51	640	3	0,74	691	4	1,00	2061	8			
Dekāna vietnieki				0,39	553	13							0,85	538	3			
Daļas vadītājs				0,79	1299	52	0,89	689	8	0,558	346	6	0,74	665	26	0,83	747	11
Institūta direktors	0,2	341	1				0,5	445	1									
Bibliotēkas direktors/vadītājs	1	711	1	0,98	1533	1	1	683	1	0,8	894	1	0,90	1036	1	1	957	1
Centra direktors/vadītājs	1	1069	1	0,83	2154	11	0,44	250	6									
Ēku pārvaldnieks	1	498	1	0,91	819	5				0,225	415	2	0,98	613	9	1	622	1
Finansists/Finanšu analītiķis	1	1069	1	1	1219	2	1	959	1	0,83	893	1						
Galvenais ekonomists													0,95	798	3			
Galvenais grāmatvedis	1	996	1	1	3003	1	1	1199	1	0,8	1164	1	1,00	1530	1	1	1149	1
Galvenais speciālists studiju jomā				0,69	312	13							0,91	464	29			
Jurists				0,945	1297	7	1	896	1	0,43	805	1	1,00	856	1	0,5	528	1
Laboratorijas vadītājs				0,49	397	32	0,5	218	4	0,9	736	1	0,78	402	25			
Laborants				0,56	287	26				1	370	2,4	0,96	425	9			
Metodiķis/Studiju procesa speciālists							1	633	6	0,725	543	5	0,91	520	1			
Mūzikglītības speciālists	0,5	250	1				1	480	1									
Personāla speciālists	1	777	1	0,81	780	4	1	635	1	0,5	457	1	0,90	690	2	1	755	1
Projektu vadītājs	4,7	651	5	0,56	678	94				0,4	412	1	0,75	816	2	0,27	266	2
Studiju lietvedis	0,25	125	1	0,61	405	12				0	0	0	0,64	495	17	1	615	1
Studiju speciālists	1	639	1,5				0,25	153	1				0,95	597	8			
Studiju virziena direktors	0,79	798	2,5															
Studiju virziena direktora vietnieks	0,21	212	1										0,00	0	0			

	ViA			RTU			RTA			LiepU			LLU			J.Vītola LMA		
	Slodze	Alga, <i>euro</i>	Amata vietu skaits	Slodze	Alga, <i>euro</i>	Amata vietu skaits	Slodze	Alga, <i>euro</i>	Amata vietu skaits	Slodze	Alga, <i>euro</i>	Amata vietu skaits	Slodze	Alga, <i>euro</i>	Amata vietu skaits	Slodze	Alga, <i>euro</i>	Amata vietu skaits
Vadītāja palīgs				0,7	670	14												
Vecākais bibliotekārs				0,97	609	22										1	587	9
Vecākais laborants				0,28	254	53							0,8	305	46			
Vietnieki										0,8	894	1	0,98	818	8	1	971	2

13.pielikums, RTU administratīvās struktūrvienības

Atsauces

- ¹ Pārskats par bezdarba situāciju valstī (2017.gada marts) http://www.lm.gov.lv/upload/pielikums/pa%CC%84rskats_par_bezdarba_situa%CC%84ciju_valsti%CC%84_marts.pdf (skatīts 23.10.2017.)
- ² <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tps00001> (skatīts 28.05.2017.).
- ³ MK 12.12.2006. noteikumi Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem”.
- ⁴ MK 12.12.2006. noteikumu Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem” 9., 14.punkts.
- ⁵ Likuma “Par budžetu 2017.gadam” paskaidrojumi.
- ⁶ IZM un LiepU 18.03.2016. vienošanās protokols 10.02.2015. līgumam Nr.1-27/114, IZM un RTA 03.03.2016. vienošanās protokols 21.01.2015. līgumam Nr.1-27/42, IZM un RTU 11.04.2016. vienošanās protokols 19.01.2015. līgumam Nr.1-27/37.
- ⁷ IZM 24.11.2017. un 27.11.2017. e-pasta vēstules ar skaidrojumiem.
- ⁸ ZM un LLU 27.12.2013. līgums Nr.2013/135, ZM un LLU 27.12.2013. vienošanās protokols līgumam Nr.2013/135, ZM un LLU 18.12.2014. vienošanās protokols līgumam Nr.2013/135.
- ⁹ MK 12.12.2006. noteikumi Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem”.
- ¹⁰ Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam I daļas “Izaicinājumi un risināmās problēmas” 9.nodaļa “Neefektīva augstākās izglītības finansēšana un pārvaldība”.
- ¹¹ Augstskolu likuma 4.panta pirmā, otrā daļa un trešās daļas 3.punkts.
- ¹² RTU iesniegtā informācija par darbiniekiem sadalījumā pa struktūrvienībām.
- ¹³ MK 16.09.2003. noteikumu Nr.528 “Izglītības un zinātnes ministrijas nolikums” 1.punkts.
- ¹⁴ Augstskolu likuma 1.pants “Lietotie termini”.
- ¹⁵ Izglītības likums 1.pants “Likumā lietotie termini”.
- ¹⁶ Augstskolu likuma 3.panta otrā daļa.
- ¹⁷ Izglītības likums 1.pants “Likumā lietotie termini”.
- ¹⁸ Augstskolu likuma 3.panta otrā daļa.
- ¹⁹ Augstskolu likuma 3.panta pirmā daļa.
- ²⁰ Augstskolu likuma 3.panta trešā daļa.
- ²¹ Augstskolu likuma 2.panta otrā un trešā daļa.
- ²² Augstskolu likuma 8.panta pirmā daļa.
- ²³ Augstskolu likuma 7.panta pirmā un otrā daļa.
- ²⁴ <http://www.izm.gov.lv/lv/izglitiba/augstaka-izglitiba/augstakas-izglitibas-iestades> (skatīts 20.02.2017.).
- ²⁵ Izglītības likuma 2.pants, 15.panta pirmā, otrā, 2., trešā, astotā, devītā, vienpadsmitā, divpadsmitā, astoņpadsmitā daļa, 16.panta pirmās daļas 5.punkts, Augstskolu likuma 11.panta otrā daļa, 51.pants, 66.panta pirmā daļa, 70.pants, MK 16.09.2003. noteikumu Nr.528 “Izglītības un zinātnes ministrijas nolikums” 4.1., 4.2., 5.4., 5.11., 5.16., 5.21.apakšpunkts, MK 29.04.2003. noteikumi Nr.241 “Kultūras ministrijas nolikums”, MK 17.08.2004. noteikumu Nr.719 “Studiju un zinātnes administrācijas nolikums” 2.punkts, AIP 07.01.2015. nolikuma 2.punkts. IZM 13.04.2012. reglaments Nr.7 “Izglītības un zinātnes ministrijas reglaments”.
- ²⁶ MK 29.04.2003. nolikums Nr.245 “Zemkopības ministrijas nolikums”.
- ²⁷ Augstskolu likuma 78.panta septītā daļa.
- ²⁸ Informācija par IZM finansējumu laika posmā no 2014.gada līdz 2016.gadam iegūta no Valsts kases e-pārskatu sistēmas, bet par KM, ZM, VM – no ministriju un augstskolu līgumiem par attiecīgo laika posmu.
- ²⁹ Likums “Par valsts budžetu 2017.gadam”, IZM, nozaru ministriju un augstākās izglītības institūciju vienošanās protokoli par valsts budžeta finansētām studiju vietām un noteikta skaita speciālistu sagatavošanu.
- ³⁰ Eiropas izaugsmes stratēģija “Eiropa2020” apstiprināta ar EK 03.03.2010. paziņojumu, Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam apstiprināta ar Saeimas 10.06.2010. paziņojums par Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam, Latvijas nacionālo reformu programma “ES 2020” stratēģijas īstenošanai apstiprināta MK 26.04.2011. sēdē (Protokola Nr.27 34.§), Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020.gadam akceptēts Saeimā 20.12.2012.
- ³¹ IZM 07.07.2010. informatīvais ziņojums “Par uz rezultatīvajiem rādītājiem orientētu augstākās izglītības un zinātnes finansēšanas modeli un priekšlikumiem plāna ietvaros paredzētās valsts augstākās izglītības institucionālās reformas un

augstākās izglītības un zinātnes pārvaldības modeļa reformas sekmīgai īstenošanai” (izskatīts VSS 23.12.2010. sēdē (VSS-1503, protokols Nr.48 11§).

³² MK 27.09.2006. rīkojums Nr.742 “Par Izglītības attīstības pamatnostādņem 2007.–2013.gadam”.

³³ MK 05.08.2010. rīkojums Nr.458 “Par Pasākumu plānu nepieciešamajām reformām augstākajā izglītībā un zinātnē 2010.–2012.gadam”.

³⁴ MK 12.01.2010. sēdes protokola Nr.2 23§ “Informatīvais ziņojums “Par nepieciešamajām strukturālajām reformām augstākajā izglītībā un zinātnē Latvijas starptautiskās konkurētspējas paaugstināšanai”” 2.punkts.

³⁵ MK 22.11.2013. rīkojums Nr.560 “Par Augstākās izglītības un zinātnes attīstības pasākumu plānu laikposmam no 2013.gada 20.novembra līdz 2014.gada 31.decembrim”.

³⁶ Pasākumu plānam nepieciešamajām reformām augstākajā izglītībā un zinātnē 2010.–2012.gadam (apstiprināts ar MK 05.08.2010. rīkojumu Nr.458 “Par Pasākumu plānu nepieciešamajām reformām augstākajā izglītībā un zinātnē 2010.–2012.gadam”) 31.12.2012. beidzās darbības termiņš.

³⁷ Saeimas 22.05.2014. paziņojums par Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam apstiprināšanu.

³⁸ MK 29.06.2015. rīkojums Nr.331 “Par Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam īstenošanas plānu 2015.-2017.gadam”.

³⁹ IZM 28.04.2014. rīkojums Nr.223 “Par Izglītības un zinātnes ministrijas rīcības plānu 2014.gadam”, 21.01.2015. rīkojums Nr.70 “Par Izglītības un zinātnes ministrijas rīcības plānu 2015.gadam”, 31.03.2016. rīkojums Nr.126 “Par Izglītības un zinātnes ministrijas rīcības plānu 2016.gadam”.

⁴⁰ Augstskolu likuma 70.panta pirmā daļa.

⁴¹ MK 16.08.2016. noteikumi Nr.561 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.1.1.specifiskā atbalsta mērķa “Palielināt modernizēto STEM, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu” īstenošanas noteikumi”.

⁴² Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam 1.pielikums “2007.–2013.gada plānošanas periodā paveikto pasākumu izvērtējums”.

⁴³ Koleģiāla konsultatīva institūcija “Rektoru padome”, biedrība “Latvijas Koledžu asociācija” (vien.reģ.Nr.40008068020), biedrība “Latvijas Studentu apvienība” (vien.reģ.Nr.40008010647), biedrība “Privāto augstskolu asociācija” (vien.reģ.Nr.50008053351), biedrība “Latvijas Mākslas augstskolu asociācija” (vien.reģ.Nr.40008135302), biedrība “Latvijas Augstskolu Profesoru asociācija” (vien.reģ.Nr.40008013605), Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība (vien.reģ.Nr.40008043830), biedrība “Latvijas Darba devēju konfederācija” (vien.reģ.Nr.40008004918), biedrība “Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera” (vien.reģ.Nr.40003081501), biedrība “Latvijas Universitāšu asociācija” (vien.reģ.Nr.40008140727), biedrība “Latvijas Elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības asociācija” (vien.reģ.Nr.40008010789), biedrība “Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija” (vien.reģ.Nr.40008038242), biedrība “Latvijas jauno zinātnieku apvienība” (vien.reģ.Nr.40008097922).

⁴⁴ MK 05.08.2010. rīkojums Nr.458 “Par Pasākumu plānu nepieciešamajām reformām augstākajā izglītībā un zinātnē 2010.-2012.gadam” 4.1.apakšpunkts.

⁴⁵ IZM 07.07.2010. informatīvais ziņojums “Par uz rezultatīvajiem rādītājiem orientētu augstākās izglītības un zinātnes finansēšanas modeli un priekšlikumiem plāna ietvaros paredzētās valsts augstākās izglītības institucionālās reformas un augstākās izglītības un zinātnes pārvaldības modeļa reformas sekmīgai īstenošanai” (Izskatīts VSS 23.12.2010. sēdē (VSS-1503, protokols Nr.48 11§).

⁴⁶ <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40201542> (skatīts 15.09.2017.).

⁴⁷ MK 12.12.2006. noteikumi Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem”.

⁴⁸ IZM 22.10.2013. informatīvais ziņojums “Gala ziņojums par „Pasākumu plāna nepieciešamajām reformām augstākajā izglītībā un zinātnē 2010.-2012.gadam” izpildi”.

⁴⁹ IZM 15.11.2013. informatīvais ziņojums “Par Latvijas sociāli ekonomiskajai situācijai atbilstoša jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa izstrādes nepieciešamību un turpmāko rīcību tā sagatavošanai”, MK 19.11.2013. sēdes protokols Nr.61 62§ (TA-3396).

⁵⁰ MK 29.06.2015. rīkojums Nr.333 “Par jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa ieviešanu Latvijā”, IZM 09.06.2015. konceptuālais ziņojums “Jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa ieviešana Latvijā”.

⁵¹ IZM 09.06.2015. konceptuālais ziņojums “Jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa ieviešana Latvijā”.

⁵² MK 29.06.2015. rīkojums Nr.333 “Par jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa ieviešanu Latvijā” 2. un 6.punkts.

⁵³ Attīstības plānošanas sistēmas likuma 3.panta pirmā daļa.

⁵⁴ Attīstības plānošanas sistēmas likuma 6.panta otrā daļa.

- ⁵⁵ Attīstības plānošanas sistēmas likuma 11.panta septītā daļa.
- ⁵⁶ MK 14.11.2009. instrukcijas Nr.16 "Ministriju un citu centrālo valsts iestāžu rezultātu un to rezultatīvo rādītāju izstrādes un novērtēšanas metodika" 11., 31.punkts.
- ⁵⁷ MK 29.06.2015. rīkojums Nr.331 "Par Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam īstenošanas plānu 2015.-2017.gadam".
- ⁵⁸ IZM un Valsts kontroles 11.07.2016. intervijas protokols, Valsts kontroles 12.07.2016. vēstules Nr.7-2.3.1/847 "Par informācijas pieprasījumu revīzijas lietā Nr.2.4.1-15/2016" pielikums.
- ⁵⁹ Augstskolu likuma 2.panta trešā daļa.
- ⁶⁰ MK 16.09.2003. noteikumu Nr.528 "Izglītības un zinātnes ministrijas nolikums" 4.2., 6.5.apakšpunkts.
- ⁶¹ Attīstības plānošanas sistēmas likuma 6.panta trešā daļa.
- ⁶² MK 13.10.2009. noteikumu Nr.1178 "Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi" (spēkā līdz 12.12.2014.) 22. un 26.punkts un MK 02.12.2014. noteikumu Nr.737 „Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi” 52. un 56.punkts, MK 28.04.2015. instrukcijas Nr.3 "Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu" 4.punkts.
- ⁶³ IZM 05.09.2016. vēstule Nr.01-17e/3676 "Par atbildes sniegšanu revīzijas lietā Nr.2.4.1-15/2016".
- ⁶⁴ IZM darba plāni laika posmam no 2013.gada līdz 2016.gadam tika apstiprināti ar IZM 28.04.2014. rīkojumu Nr.223 "Par Izglītības un zinātnes ministrijas rīcības plānu 2014.gadam", IZM 21.01.2015. rīkojumu Nr.70 "Par Izglītības un zinātnes ministrijas rīcības plānu 2015.gadam" un IZM 31.03.2016. rīkojumu Nr.126 "Par Izglītības un zinātnes ministrijas rīcības plānu 2016.gadam".
- ⁶⁵ MK 28.04.2015. instrukcija Nr.3 "Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu".
- ⁶⁶ MK 28.04.2015. instrukcija Nr.3 "Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu".
- ⁶⁷ MK 16.09.2003. noteikumu Nr.528 "Izglītības un zinātnes ministrijas nolikums" 4.2.apakšpunkts.
- ⁶⁸ MK 14.07.2015. noteikumi Nr.407 "Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi" (spēkā no 30.07.2015.), MK 25.09.2012. noteikumi Nr.668 "Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi" (spēkā līdz 29.07.2015.), MK 14.07.2015. noteikumi Nr.408 "Studiju programmu licencēšanas noteikumi" (spēkā no 30.07.2015.), MK 25.04.2013. noteikumi Nr.230 "Studiju programmu licencēšanas noteikumi" (spēkā līdz 29.07.2015.).
- ⁶⁹ Darbības programma "Izaugsme un nodarbinātība" (apstiprināta ar EK 11.11.2014. lēmumu Nr.CCI 2014LV16MAOP001).
- ⁷⁰ Pārskats par augstākās izglītības studiju programmu izvērtēšanas rezultātiem un priekšlikumi turpmākai studiju programmu, sagrupētu studiju virzienos, pilnveidei, uzlabošanai, attīstīšanai, konsolidācijai, slēgšanai, resursu efektīvai izmantošanai un finansēšanai no valsts budžeta līdzekļiem; Augstākās izglītības padome, Rīga, 2013, http://www.aip.lv/ESF_par_projektu.htm.
- ⁷¹ Darbības programma "Izaugsme un nodarbinātība" (apstiprināta ar EK 11.11.2014. lēmumu Nr.CCI 2014LV16MAOP001) 635.punkts (rindkopa).
- ⁷² Darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājums 2.1.prioritātes "Zinātne un inovācijas" 2.1.1.pasākuma "Zinātne, pētniecība un attīstība" 2.1.1.3.aktivitātes "Zinātnes un pētniecības infrastruktūras attīstība" 2.1.1.3.3.apakšaktivitātei "Zinātnisko institūciju institucionālās kapacitātes attīstība".
- ⁷³ <http://www.esfondi.lv/aktivitates> (skatīts 14.02.2017.).
- ⁷⁴ MK 25.11.2014. noteikumi Nr.729 "Noteikumi par darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājuma 2.1.1.3.3.apakšaktivitāti "Zinātnisko institūciju institucionālās kapacitātes attīstība".
- ⁷⁵ MK 16.08.2016. noteikumi Nr.561 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.1.1.specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt modernizēto STEM, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu" īstenošanas noteikumi".
- ⁷⁶ IZM 02.05.2017. vēstule Nr. 01-17.1e/1804 "Par atbildes sniegšanu revīzijas lietā Nr. 2.4.1-15/2016" ar pielikumiem.
- ⁷⁷ MK 16.08.2016. noteikumu Nr.561 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.1.1.specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt modernizēto STEM, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu" īstenošanas noteikumi" 39.punkts.
- ⁷⁸ MK 16.08.2016. noteikumi Nr.561 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.1.1.specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt modernizēto STEM, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu" īstenošanas noteikumi".
- ⁷⁹ Pasaules Bankas 2017.gada ziņojums "Latvijas augstākās izglītības iestāžu iekšējā finansēšana un pārvaldība: ziņojums par faktisko stāvokli", pieejams

http://www.izm.gov.lv/images/izglitiba_augst/Pasaules_Banka/Latvijas_augst%C4%81k%C4%81s_izgl%C4%ABt%C4%ABbas_ies%C4%81%C5%BEu_iek%C5%A1%C4%93j%C4%81_finans%C4%93%C5%A1ana_un_p%C4%81rvald%C4%ABba_-_status_quo.pdf (skatīts 26.06.2017.)

⁸⁰ Augstskolu likuma 2.panta trešā daļa.

⁸¹ MK 02.05.2006. noteikumi Nr.348 "Kārtība, kādā augstskola un koledža iesniedz Izglītības un zinātnes ministrijā informāciju par savu darbību".

⁸² Augstskolu likuma 59.¹pants.

⁸³ MK 17.08.2010. noteikumu Nr.788 "Valsts izglītības informācijas sistēmas saturs, uzturēšanas un aktualizācijas kārtība" 47.punkts (redakcija no 09.08.2017.).

⁸⁴ IZM 02.05.2017. vēstule Nr. 01-17.1e/1804 "Par atbildes sniegšanu revīzijas lietā Nr. 2.4.1-15/2016" ar pielikumiem.

⁸⁵ MK 02.05.2006. noteikumu Nr.348 "Kārtība, kādā augstskola un koledža iesniedz Izglītības un zinātnes ministrijā informāciju par savu darbību" 2.1., 2.4.apakšpunkts, 3.punkts.

⁸⁶ MK 02.05.2006. noteikumu Nr.348 "Kārtība, kādā augstskola un koledža iesniedz Izglītības un zinātnes ministrijā informāciju par savu darbību" 2.1., 2.4.apakšpunkts, 3.punkts.

⁸⁷ MK 02.05.2006. noteikumu Nr.348 "Kārtība, kādā augstskola un koledža iesniedz Izglītības un zinātnes ministrijā informāciju par savu darbību" 2.1., 2.4.apakšpunkts, 3.punkts.

⁸⁸ Augstskolu likuma 59.¹pants.

⁸⁹ Augstskolu likuma 59.¹pants.

⁹⁰ IZM 05.09.2016. vēstule Nr.01-17e/3676 "Par atbildes sniegšanu revīzijas lietā Nr.2.4.1-15/2016" ar pielikumiem.

⁹¹ Augstskolu likums, MK 17.08.2010. noteikumi Nr.788 "Valsts izglītības informācijas sistēmas saturs, uzturēšanas un aktualizācijas kārtība", MK 27.03.2007. noteikumi Nr.203 "Studējošā personas lietas noformēšanas un aktualizēšanas kārtība".

⁹² MK 18.06.2016. rīkojums Nr.311 "Par Valsts izglītības informācijas sistēmas attīstības koncepciju".

⁹³ MK 29.06.2015. rīkojums Nr.331 "Par Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam īstenošanas plānu 2015.-2017.gadam".

⁹⁴ IZM 05.09.2016. vēstule Nr.01-17e/3676 "Par atbildes sniegšanu revīzijas lietā Nr.2.4.1-15/2016" ar pielikumiem.

⁹⁵ Augstskolu likums, MK 17.08.2010. noteikumi Nr.788 "Valsts izglītības informācijas sistēmas saturs, uzturēšanas un aktualizācijas kārtība", MK 27.03.2007. noteikumi Nr.203 "Studējošā personas lietas noformēšanas un aktualizēšanas kārtība".

⁹⁶ IZM un LiepU 21.03.2016. vienošanās protokola par noteikta skaita speciālistu sagatavošanu 10.11.apakšpunkts, IZM un ViA 28.04.2016. vienošanās protokola par noteikta skaita speciālistu sagatavošanu 9.10.apakšpunkts, IZM un RTA 03.03.2016. vienošanās protokola par noteikta skaita speciālistu sagatavošanu 10.12.apakšpunkts.

⁹⁷ IZM un RTU 07.04.2016. vienošanās protokola par noteikta skaita speciālistu sagatavošanu 9.13.apakšpunkts.

⁹⁸ MK 17.08.2010. noteikumu Nr.788 "Valsts izglītības informācijas sistēmas saturs, uzturēšanas un aktualizācijas kārtība" 47.punkts (redakcija no 08.08.2017.).

⁹⁹ Augstskolu likuma 2.panta trešā daļa.

¹⁰⁰ AIP 21.09.2016. darbības pārskats par 2013.-2016.gadu (prezentācija Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijai).

¹⁰¹ Augstskolu likuma 65.panta otrā daļa, 66.panta pirmā daļa, 69.panta otrā daļa.

¹⁰² AIP 07.04.2017. e-pasta vēstule.

¹⁰³ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta pirmā daļa.

¹⁰⁴ AIP 20.12.2016. vērtēšanas rezultāti Nr.5.3./02.

¹⁰⁵ MK 01.09.2009. noteikumu Nr.979 "Rezultātu un rezultatīvo rādītāju sistēmas darbības kārtība" 13.punkts.

¹⁰⁶ Augstskolu likuma 66.panta pirmā daļa, 68.pants.

¹⁰⁷ Saeimas 20.12.2012. paziņojums par Augstākās izglītības padomes apstiprināšanu.

¹⁰⁸ Saeimas 08.12.2016. paziņojums par Augstākās izglītības padomes apstiprināšanu.

¹⁰⁹ IZM 19.09.2014. vēstule LDDK.

¹¹⁰ MK 14.07.2015. noteikumu Nr.408 "Studiju programmu licencēšanas noteikumi" 11.punkts.

¹¹¹ IZM un LIZDA 16.03.2016. sadarbības līguma 3.10., 3.16.apakšpunkts.

¹¹² Augstskolu likuma 73.panta otrā daļa.

¹¹³ AIP 23.03.2017. vēstules Nr.1.12/51 "Par informācijas pieprasījumu revīzijas lietā Nr.2.4.1-15/2016" pielikumi.

¹¹⁴ Augstskolu likuma 9.panta trešā daļa, 11.panta otrā daļa, 35.panta trešā, piektā un sestā daļa, 51.pants, 55.panta otrā daļa, 55.³panta septītā daļa. 70.pants, MK 14.07.2015. noteikumu Nr.407 "Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi" 5.punkts, MK 14.07.2015. noteikumu Nr.407 "Studiju programmu licencēšanas noteikumi"

12.punkts, MK 10.10.2006. noteikumi Nr.846 "Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās" 11., 12.punkts.

¹¹⁵ LZP Zinātņu nozaru un apakšnozaru saraksts apstiprināts ar LZP 16.11.1999. lēmumu Nr.9-3-1, pēdējie grozījumi 16.08.2012. (protokols Nr.29),

http://www.lzp.gov.lv/index.php?option=com_content&task=view&id=140&Itemid=88 (skatīts 28.03.2017.).

¹¹⁶ AIP 23.10.2014. sēdes protokolā Nr.15.

¹¹⁷ AIP 06.11.2014. sēdes protokolā Nr.16.

¹¹⁸ AIP 20.11.2014. sēdes protokols Nr.17, 11.12.2014. sēdes protokols Nr.18.

¹¹⁹ AIP 18.12.2014. sēdes protokols Nr.19.

¹²⁰ AIP 23.03.2017. vēstules Nr.1.12/51 "Par informācijas pieprasījumu revīzijas lietā Nr.2.4.1-15/2016" pielikumi.

¹²¹ Augstskolu likuma 2.panta trešā daļa.

¹²² EM 2016.gada Informatīvā ziņojuma par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm" 68.lpp., https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMZino_06_160616.pdf (skatīts 05.09.2017.).

¹²³ IZM 29.06.2015. konceptuālais ziņojuma "Jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa ieviešanu Latvijā".

¹²⁴ MK 29.06.2015. rīkojuma Nr.333 "Par jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa ieviešanu Latvijā" 6.punkts.

¹²⁵ MK 24.08.2004. noteikumi Nr.740 "Noteikumi par stipendijām".

¹²⁶ http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociala/Sociala_ikgad_izgl/IZ0241.px/table/tableViewLayout2/?rxid= (skatīts 08.06.2017.).

¹²⁷ IZM un LiepU 18.03.2016. vienošanās protokols 10.02.2015. līgumam Nr.1-27/114, IZM un RTA 03.03.2016. vienošanās protokols 21.01.2015. līgumam Nr.1-27/42, IZM un RTU 11.04.2016. vienošanās protokols 19.01.2015. līgumam Nr.1-27/37.

¹²⁸ IZM 29.06.2015. konceptuālais ziņojuma "Jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa ieviešanu Latvijā" ievads.

¹²⁹ IZM 09.06.2015. konceptuālais ziņojums "Jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa ieviešana Latvijā".

¹³⁰ Pasaules Bankas 2017.gada ziņojums "Latvijas augstākās izglītības iestāžu iekšējā finansēšana un pārvaldība: ziņojums par faktisko stāvokli", pieejams http://www.izm.gov.lv/images/izglitiba_augst/Pasaules_Banka/Latvijas_augst%C4%81k%C4%81s_izgl%C4%ABt%C4%ABbas_ies%C4%81%C5%BEu_iek%C5%A1%C4%93j%C4%81_finans%C4%93%C5%A1ana_un_p%C4%81rvaId%C4%ABba_-_status_quo.pdf (skatīts 26.06.2017.).

¹³¹ MK 12.12.2006. noteikumi Nr.994 "Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem".

¹³² MK 08.05.2012. noteikumu Nr.326 "Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmu tiešās pārvaldes iestādēs" 4.2. un 6.3.apakšpunkts.

¹³³ MK 12.12.2006. noteikumu Nr.994 "Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem" 21.punkts.

¹³⁴ MK 12.12.2006. noteikumi Nr.994 "Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem", IZM 07.07.2011. Informatīvais ziņojuma "Par uz rezultatīvajiem rādītājiem orientētu augstākās izglītības un zinātnes finansēšanas modeli un priekšlikumiem plāna ietvaros paredzētās valsts augstākās izglītības institucionālās reformas un augstākās izglītības un zinātnes pārvaldības modeļa reformas sekmīgai īstenošanai" 2.1.1.apakšpunkts, Intervijas protokols 12.09.2016. ar IZM Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta direktora vietnieci finanšu un statistikas jomā un juriskonsulti.

¹³⁵ EM 2016.gada Informatīvā ziņojuma par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm" 68.lpp., https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMZino_06_160616.pdf (skatīts 05.09.2017.).

¹³⁶ Augstskolu likuma 51.pants, MK 12.12.2006. noteikumi Nr.994 "Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem", IZM, nozaru ministriju un AII noslēgtie līgumi par noteikta skaita speciālistu sagatavošanu.

¹³⁷ IZM un LiepU 02.02.2017. vienošanās protokols 10.02.2015. līgumam Nr.1-27/114.

¹³⁸ IZM 06.01.2014. rīkojums Nr.9 "Par studiju vietu skaitu augstskolās 2014.gadā", 12.02.2015. rīkojums Nr.120 "Par studiju vietu skaitu augstskolās 2015.gadā", IZM 11.03.2016. rīkojums Nr.107 "Grozījums IZM 29.01.2016. rīkojumā Nr.43 "Par studiju vietu skaitu augstskolās 2015.gadā"", 06.01.2014. rīkojums Nr.8 "Par studiju vietu skaitu koledžās 2014.gadā", 10.04.2015. rīkojums Nr.203 "Par studiju vietu skaitu koledžās 2015.gadā", 14.01.2016. rīkojums Nr.20 "Par studiju vietu skaitu koledžās 2016.gadā", IZM 12.01.2017. rīkojums Nr.22 "Par studiju vietu skaitu koledžās 2017.gadā", IZM 19.01.2017 rīkojums Nr.33 "Par studiju vietu skaitu augstskolās 2017.gadā".

¹³⁹ IZM 06.01.2014. rīkojums Nr.9 "Par studiju vietu skaitu augstskolās 2014.gadā", 12.02.2015. rīkojums Nr.120 "Par studiju vietu skaitu augstskolās 2015.gadā", IZM 11.03.2016. rīkojums Nr.107 "Grozījums IZM 29.01.2016. rīkojumā Nr.43 "Par studiju vietu skaitu augstskolās 2015.gadā"", 06.01.2014. rīkojums Nr.8 "Par studiju vietu skaitu koledžās

2014.gadā”, 10.04.2015. rīkojums Nr.203 “Par studiju vietu skaitu koledžās 2015.gadā”, 14.01.2016. rīkojums Nr.20 “Par studiju vietu skaitu koledžās 2016.gadā”, IZM 12.01.2017. rīkojums Nr.22 “Par studiju vietu skaitu koledžās 2017.gadā”, IZM 19.01.2017 rīkojums Nr.33 “Par studiju vietu skaitu augstskolās 2017.gadā”.

¹⁴⁰ IZM 06.01.2014. rīkojums Nr.9 “Par studiju vietu skaitu augstskolās 2014.gadā”, 12.02.2015. rīkojums Nr.120 “Par studiju vietu skaitu augstskolās 2015.gadā”, IZM 11.03.2016. rīkojums Nr.107 “Grozījums IZM 29.01.2016. rīkojumā Nr.43 “Par studiju vietu skaitu augstskolās 2015.gadā””, 06.01.2014. rīkojums Nr.8 “Par studiju vietu skaitu koledžās 2014.gadā”, 10.04.2015. rīkojums Nr.203 “Par studiju vietu skaitu koledžās 2015.gadā”, 14.01.2016. rīkojums Nr.20 “Par studiju vietu skaitu koledžās 2016.gadā”, IZM 12.01.2017. rīkojums Nr.22 “Par studiju vietu skaitu koledžās 2017.gadā”, IZM 19.01.2017 rīkojums Nr.33 “Par studiju vietu skaitu augstskolās 2017.gadā”.

¹⁴¹ IZM Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta vecākās referentes 08.12.2016. e-pasta vēstule ar skaidrojumu.

¹⁴² IZM 12.02.2015. rīkojums Nr.120 “Par studiju vietu skaitu augstskolās 2015.gadā”, IZM 11.03.2016. rīkojums Nr.107 “Grozījums IZM 29.01.2016. rīkojumā Nr.43 “Par studiju vietu skaitu augstskolās 2016.gadā””, 06.01.2014. rīkojums Nr.8 “Par studiju vietu skaitu koledžās 2014.gadā”, 10.04.2015. rīkojums Nr.203 “Par studiju vietu skaitu koledžās 2015.gadā”, 14.01.2016. rīkojums Nr.20 “Par studiju vietu skaitu koledžās 2016.gadā”, IZM 12.01.2017. rīkojums Nr.22 “Par studiju vietu skaitu koledžās 2017.gadā”, IZM 19.01.2017 rīkojums Nr.33 “Par studiju vietu skaitu augstskolās 2017.gadā”.

¹⁴³ VM un RSU 13.02.2015.vienošanās protokola Nr.2014/3.2 1.pielikums.

¹⁴⁴ IZM 19.01.2017 rīkojums Nr.33 “Par studiju vietu skaitu augstskolās 2017.gadā”.

¹⁴⁵ IZM un RPIVA 11.03.2015. līguma Nr.01-27/134 12.02.2017. vienošanās protokols.

¹⁴⁶ VM, IZM un RSU 22.02.2017.vienošanās protokola Nr.1 pielikums Nr.1.

¹⁴⁷ IZM 19.01.2017 rīkojums Nr.33 “Par studiju vietu skaitu augstskolās 2017.gadā”.

¹⁴⁸ DU un IZM 22.01.2015. līguma Nr.01-27/91 01.02.2017. vienošanās protokols.

¹⁴⁹ IZM 05.09.2016. vēstule Nr.01-17e/3676 “Par atbildes sniegšanu revīzijas lietā Nr.2.4.1-15/2016”.

¹⁵⁰ MK 16.08.2016. noteikumu Nr.561 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.1.1.specifiskā atbalsta mērķa “Palielināt modernizēto STEM, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu” īstenošanas noteikumi” 18.2.apakšpunkts.

¹⁵¹ IZM 05.09.2016. vēstule Nr.01-17e/3676 “Par atbildes sniegšanu revīzijas lietā Nr.2.4.1-15/2016”.

¹⁵² J.Vītola LMA attīstības stratēģijas 2016.-2020.gadam 7.1.sadaļa “Studiju programmas” (pieņemta 19.10.2016. satversmē 14.03.2017. grozījumiem).

¹⁵³ MK 12.12.2006. noteikumi Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem”.

¹⁵⁴ MK 12.12.2006. noteikumu Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem” 9., 14.punkts.

¹⁵⁵ MK 29.06.2015. rīkojuma Nr.333 “Par jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa ieviešanu Latvijā” 6.punkts.

¹⁵⁶ IZM un LiepU 18.03.2016. vienošanās protokols 10.02.2015. līgumam Nr.1-27/114, IZM un RTA 03.03.2016. vienošanās protokols 21.01.2015. līgumam Nr.1-27/42, IZM un RTU 11.04.2016. vienošanās protokols 19.01.2015. līgumam Nr.1-27/37.

¹⁵⁷ IZM 24.11.2017. un 27.11.2017. e-pasta vēstules ar skaidrojumiem.

¹⁵⁸ MK 12.12.2006. noteikumu Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem” 1.pielikums.

¹⁵⁹ MK 12.12.2006. noteikumu Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem” 1.pielikums.

¹⁶⁰ MK 12.12.2006. noteikumu Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem” 1.pielikums.

¹⁶¹ MK 12.12.2006. noteikumu Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem” 1.pielikums.

¹⁶² MK 12.12.2006. noteikumu Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem” 14.punkts.

¹⁶³ IZM un LiepU 10.02.2014. vienošanās protokols IZM un LiepU 30.01.2012. līgumam Nr.1-27/77 (IZM reģ.Nr.1-27/110), IZM un LiepU 10.02.2015. vienošanās protokols IZM un LiepU 10.02.2015. līgumam Nr.01-27/114.

¹⁶⁴ IZM un LiepU 10.02.2014. vienošanās protokols IZM un LiepU 30.01.2012. līgumam Nr.1-27/77 (IZM reģ.Nr.1-27/110).

¹⁶⁵ IZM un LiepU 10.02.2015. vienošanās protokols IZM un LiepU 10.02.2015. līgumam Nr.01-27/114.

- ¹⁶⁶ IZM un LiepU 10.02.2014. vienošanās protokols IZM un LiepU 30.01.2012. līgumam Nr.1-27/77 (IZM reģ.Nr.1-27/110), IZM un LiepU 10.02.2015. vienošanās protokols IZM un LiepU 10.02.2015. līgumam Nr.01-27/114, IZM un LiepU 18.03.2016. vienošanās protokols IZM un LiepU 10.02.2015. līgumam Nr.01-27/114.
- ¹⁶⁷ MK 12.12.2006. noteikumu Nr.994 "Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem" 14.punkts, 2.pielikums.
- ¹⁶⁸ MK 24.08.2004. noteikumu Nr.740 "Noteikumi par stipendijām" 6.punkts.
- ¹⁶⁹ http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociala/Sociala_ikgad_izgl/IZ0241.px/table/tableViewLayout2/?rxid= (skatīts 08.06.2017.).
- ¹⁷⁰ MK 24.08.2004. noteikumu Nr.740 "Noteikumi par stipendijām" 6.punkts.
- ¹⁷¹ ZM un LLU 27.12.2013. vienošanās protokols, ZM un LLU 18.12.2014. vienošanās protokols Nr.2, IZM, ZM un LLU 04.01.2016. vienošanās protokols Nr.1.
- ¹⁷² RTU Attīstības prorektora 20.06.2017. e-pasta vēstule.
- ¹⁷³ IZM un RTA 05.02.2014. vienošanās protokols, IZM un RTA 21.01.2015. vienošanās protokols, IZM un RTA 03.03.2016. vienošanās protokols.
- ¹⁷⁴ RTA Studiju daļas vadītājas 20.06.2017. e-pasta vēstule.
- ¹⁷⁵ IZM un LiepU 10.02.2014. vienošanās protokols, IZM un LiepU 10.02.2015. vienošanās protokols, IZM un LiepU 18.03.2016. vienošanās protokols.
- ¹⁷⁶ LiepU 21.06.2017. e-pasta vēstule.
- ¹⁷⁷ IZM un ViA 29.01.2014. vienošanās protokols, IZM un ViA 26.01.2015. vienošanās protokols, IZM un ViA 28.04.2016. vienošanās protokols.
- ¹⁷⁸ ViA 20.06.2017. e-pasta vēstule.
- ¹⁷⁹ ZM un LLU 27.12.2013. vienošanās protokols, ZM un LLU 18.12.2014. vienošanās protokols Nr.2, IZM, ZM un LLU 04.01.2016. vienošanās protokols Nr.1.
- ¹⁸⁰ LLU Studiju centra vadītājas 19.06.2017. e-pasta vēstule.
- ¹⁸¹ KM un J.Vītola LMA 08.01.2014. vienošanās protokols Nr.5.1-11-4, KM un J.Vītola LMA 14.01.2015. vienošanās protokols Nr.5.1-11-13, IZM, KM un J.Vītola LMA 15.01.2016. vienošanās protokols Nr.1.
- ¹⁸² J.Vītola LMA Studiju programmu direktores 19.06.2017. e-pasta vēstule.
- ¹⁸³ IZM un LiepU 30.01.2012. līgums Nr.1-27/77, IZM un RTU 30.01.2012. līgums Nr.1-27/67, IZM un RTA 30.01.2012. līgums Nr.1-27/69, IZM un ViA 30.01.2012. līgums Nr.1-27/71, IZM un LiepU 10.02.2015. līgums Nr.01-27/114, IZM un RTU 19.01.2015. līgums Nr.01-27/37, IZM un RTA 21.01.2015. līgums Nr.01-27/42, IZM un ViA 26.01.2015. līgums Nr.01-27/98, IZM un LiepU 10.02.2014. vienošanās protokols, IZM un RTU 21.04.2014. vienošanās protokols, IZM un RTA 05.02.2014. vienošanās protokols, IZM un ViA 29.01.2014. vienošanās protokols, IZM un LiepU 10.02.2015. vienošanās protokols, IZM un RTU 19.01.2015. vienošanās protokols, IZM un RTA 21.01.2015. vienošanās protokols, IZM un ViA 26.01.2015. vienošanās protokols, IZM un LiepU 18.03.2016. vienošanās protokols, IZM un RTU 11.04.2016. vienošanās protokols, IZM un RTA 03.03.2016. vienošanās protokols, IZM un ViA 28.04.2016. vienošanās protokols.
- ¹⁸⁴ IZM un LiepU 30.01.2012. līgums Nr.1-27/77, IZM un RTU 30.01.2012. līgums Nr.1-27/67, IZM un RTA 30.01.2012. līgums Nr.1-27/69, IZM un ViA 30.01.2012. līgums Nr.1-27/71, IZM un LiepU 10.02.2015. līgums Nr.01-27/114, IZM un RTU 19.01.2015. līgums Nr.01-27/37, IZM un RTA 21.01.2015. līgums Nr.01-27/42, IZM un ViA 26.01.2015. līgums Nr.01-27/98, IZM un LiepU 10.02.2014. vienošanās protokols, IZM un RTU 21.04.2014. vienošanās protokols, IZM un RTA 05.02.2014. vienošanās protokols, IZM un ViA 29.01.2014. vienošanās protokols, IZM un LiepU 10.02.2015. vienošanās protokols, IZM un RTU 19.01.2015. vienošanās protokols, IZM un RTA 21.01.2015. vienošanās protokols, IZM un ViA 26.01.2015. vienošanās protokols, IZM un LiepU 18.03.2016. vienošanās protokols, IZM un RTU 11.04.2016. vienošanās protokols, IZM un RTA 03.03.2016. vienošanās protokols, IZM un ViA 28.04.2016. vienošanās protokols.
- ¹⁸⁵ *U-Multirank* ir EK finansēts projekts, ko pārrauga Konsultatīvās padomes. Tas ir jauns daudzdimensiju, uz lietotāju orientēts starptautisks augstskolu reitings (interneta rīks, kas ļauj salīdzināt augstskolas noteiktā līmenī ar līdzīgiem profiliem, ļauj lietotājam izveidot personalizētu klasifikāciju – pēc paša kritērijiem), www.umultirank.org (skatīts 13.06.2017.).
- ¹⁸⁶ ZM un LLU 27.12.2013. vienošanās protokols, ZM un LLU 18.12.2014. vienošanās protokols Nr.2, IZM, ZM un LLU 04.01.2016. vienošanās protokols Nr.1.
- ¹⁸⁷ IZM 02.05.2017. vēstule Nr. 01-17.1e/1804 "Par atbildes sniegšanu revīzijas lietā Nr.2.4.1-15/2016" ar pielikumiem.
- ¹⁸⁸ MK 29.06.2015. rīkojums Nr.333 "Par jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa ieviešanu Latvijā".
- ¹⁸⁹ IZM 09.06.2015. konceptuāls ziņojums "Jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa ieviešana Latvijā".
- ¹⁹⁰ MK 10.11.2014. sēdes protokola Nr.61 28§ TA-2610-IP.

- ¹⁹¹ MK 12.12.2006. noteikumu Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem” 17.4., 18.¹punkts.
- ¹⁹² Likums “Par valsts budžetu 2015.gadam” (spēkā līdz 31.12.2015.), likums “Par valsts budžetu 2016.gadam” (spēkā līdz 31.12.2016.) un likums “Par valsts budžetu 2017.gadam” un to paskaidrojumi.
- ¹⁹³ Likuma “Par budžetu 2017.gadam” paskaidrojumi.
- ¹⁹⁴ IZM 09.06.2015. konceptuālais ziņojums “Jauna augstākās izglītības finansēšanas modeļa ieviešana Latvijā”.
- ¹⁹⁵ MK 12.12.2006. noteikumu Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem” 2.pielikums.
- ¹⁹⁶ IZM 05.09.2016. vēstule Nr.01-17e/3676 “Par atbildes sniegšanu revīzijas lietā Nr.2.4.1-15/2016”.
- ¹⁹⁷ MK 24.08.2004. noteikumi Nr.740 “Noteikumi par stipendijām”.
- ¹⁹⁸ IZM iesniegtā informācija (prezentācija).
- ¹⁹⁹ IZM iesniegtā informācija (prezentācija).
- ²⁰⁰ <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tps00001> (skatīts 28.05.2017.).
- ²⁰¹ <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tps00001> (skatīts 28.05.2017.).
- ²⁰² <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tps00001> (skatīts 28.05.2017.).
- ²⁰³ <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tps00001> (skatīts 28.05.2017.).
- ²⁰⁴ ZM un LLU 27.12.2013. līgums Nr.2013/135, ZM un LLU 27.12.2013. vienošanās protokols līgumam Nr.2013/135, ZM un LLU 18.12.2014. vienošanās protokols līgumam Nr.2013/135.
- ²⁰⁵ MK 12.12.2006. noteikumi Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem”.
- ²⁰⁶ Izglītības likuma 16.panta pirmās daļas 5.punkts.
- ²⁰⁷ Augstskolu likuma 4.panta otrā daļa.
- ²⁰⁸ Augstskolu likuma 77.panta pirmā daļa.
- ²⁰⁹ Augstskolu likuma 78.panta pirmā daļa.
- ²¹⁰ Augstskolu iesniegtie pārskati IZM – budžeta sadalījums un izlietojums 2014., 2015., 2016.gadā, kas sagatavoti atbilstoši MK 06.11.2006. noteikumiem Nr.922 “Valsts statistikas pārskatu un anketu veidlapu paraugu apstiprināšanas noteikumi” (spēkā līdz 31.12.2016.), MK 20.12.2013. noteikumiem Nr.812 “Oficiālās statistikas veidlapu paraugu apstiprināšanas un veidlapu aizpildīšanas un iesniegšanas noteikumi” (spēkā no 01.01.2017.).
- ²¹¹ IZM 02.05.2017. vēstule Nr. 01-17.1e/1804 “Par atbildes sniegšanu revīzijas lietā Nr. 2.4.1-15/2016” ar pielikumiem.
- ²¹² MK 12.12.2006. noteikumi Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem”.
- ²¹³ IZM un LiepU 10.02.2015. līguma Nr.01-27/114, IZM un RTU 19.01.2015. līguma Nr.01-27/37, IZM un RTA 21.01.2015. līguma Nr.01-27/42 un IZM un ViA 26.01.2015. līguma Nr. 01-27/98 5.5. un 10.punkts.
- ²¹⁴ IZM un LiepU 10.02.2015. līguma Nr.01-27/114, IZM un RTU 19.01.2015. līguma Nr.01-27/37, IZM un RTA 21.01.2015. līguma Nr.01-27/42 un IZM un ViA 26.01.2015. līguma Nr. 01-27/98 5.5. un 10.punkts.
- ²¹⁵ IZM 02.05.2017. vēstule Nr. 01-17.1e/1804 “Par atbildes sniegšanu revīzijas lietā Nr. 2.4.1-15/2016” ar pielikumiem.
- ²¹⁶ IZM un LiepU 10.02.2014. vienošanās protokols, IZM un RTU 21.04.2014. vienošanās protokols, IZM un RTA 05.02.2014. vienošanās protokols, IZM un ViA 29.01.2014. vienošanās protokols, IZM un LiepU 10.02.2015. vienošanās protokols, IZM un RTU 19.01.2015. vienošanās protokols, IZM un RTA 21.01.2015. vienošanās protokols, IZM un ViA 26.01.2015. vienošanās protokols, IZM un LiepU 18.03.2016. vienošanās protokols, IZM un RTU 11.04.2016. vienošanās protokols, IZM un RTA 03.03.2016. vienošanās protokols, IZM un ViA 28.04.2016. vienošanās protokols.
- ²¹⁷ Uzņemto studējošo skaits apkopots no IZM iesniegtajiem pārskatiem, ko AII ik gadu iesniedz IZM.
- ²¹⁸ IZM un LiepU 10.02.2015. līguma Nr.01-27/114, IZM un RTU 19.01.2015. līguma Nr.01-27/37, IZM un RTA 21.01.2015. līguma Nr.01-27/42 un IZM un ViA 26.01.2015. līguma Nr. 01-27/98 5.3.punkts.
- ²¹⁹ IZM un LiepU 10.02.2015. līguma Nr.01-27/114, IZM un RTU 19.01.2015. līguma Nr.01-27/37, IZM un RTA 21.01.2015. līguma Nr.01-27/42 un IZM un ViA 26.01.2015. līguma Nr. 01-27/98 5.3.punkts.
- ²²⁰ LiepU Noteikumi par konkursu uz valsts budžeta finansētajām studiju vietām.
- ²²¹ RTU 20.10.2014. Nolikums par studiju finansēšanas avota mainīšanas un studiju maksas atvieglojumu piešķiršanas vispārīgo kārtību (Senāta protokollēmums Nr.584), Datorzinātnes un informācijas tehnoloģijas fakultātes, Inženierekonomikas un vadības fakultātes, Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultātes rotācijas nolikumi.
- ²²² Izglītības likuma 12.panta otrā daļa.

- ²²³ MK 12.12.2006. noteikumi Nr.994 “Kārtība, kādā augstskolas un koledžas tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem”.
- ²²⁴ Likuma “Par grāmatvedību” 2.panta otrā daļa, MK 21.10.2003. noteikumu Nr.585 “Noteikumi par grāmatvedības kārtošānu un organizāciju” 2.punkts.
- ²²⁵ MK 16.08.2016. noteikumu Nr.561 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.1.1.specifiskā atbalsta mērķa “Palielināt modernizēto *STEM*, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu” īstenošanas noteikumi” 38.apakšpunkts.
- ²²⁶ RTU iesniegtā informācija par darbiniekiem sadalījumā pa struktūrvienībām.
- ²²⁷ Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam I daļas “Izaicinājumi un risināmās problēmas” 9.nodaļa “Neefektīva augstākās izglītības finansēšana un pārvaldība”.
- ²²⁸ <http://www.csb.gov.lv/notikumi/atalgojuma-kapums-2016-gada-paleninajas-44443.html> (skatīts 10.07.2017.).
- ²²⁹ MK 05.07.2016. noteikumi Nr.445 “Pedagogu darba samaksas noteikumi” (spēkā no 01.09.2016.).
- ²³⁰ MK 05.07.2016. noteikumi Nr.445 “Pedagogu darba samaksas noteikumi” (spēkā no 01.09.2016.).
- ²³¹ MK 16.08.2016. noteikumu Nr.561 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.1.1.specifiskā atbalsta mērķa “Palielināt modernizēto *STEM*, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu” īstenošanas noteikumi” 39.2.apakšpunkts.
- ²³² RTA Senāta 13.09.2016. sēdes protokols Nr.2.
- ²³³ LiepU attīstības stratēģija 2016.–2020.gadam 7.pielikums “Rīcības plāns Personāla attīstības politikas īstenošanai līdz 2020.gadam” (apstiprināta ar LiepU Senāta 20.06.2016. sēdē, protokols Nr.11).
- ²³⁴ MK 28.07.2009. noteikumu Nr.836 “Pedagogu darba samaksas noteikumi” (spēkā līdz 31.08.2016.) 3., 36.punkts, MK 05.07.2016. noteikumu Nr.445 “Pedagogu darba samaksas noteikumi” (spēkā no 01.09.2016.) 3., 36.punkts.
- ²³⁵ RTU 28.10.2005. rīkojums Nr.3-123 “Par studiju darba noslodzes aprēķina normatīviem”, RTU 25.05.2016. rīkojums Nr.01000-1.1/87 “Par mācībspēku darba plānošanas vadlīnijām”.
- ²³⁶ RTA 29.04.2014. senāta lēmums Nr.2 “Par RA akadēmiskā personāla studiju darba apjoma plānošanas un uzskaites kārtību 2014./2015.studiju gadā apstiprināšanu”, RA 31.03.2015. senāta lēmums Nr.3 “Par RA akadēmiskā personāla studiju darba apjoma plānošanas un uzskaites kārtību 2015./2016.studiju gadā apstiprināšanu”, RTA 26.04.2016. senāta lēmums Nr.2 “Par Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas (RTA) akadēmiskā personāla studiju darba apjoma plānošanas un uzskaites kārtību 2016./2017.studiju gadā apstiprināšanu”.
- ²³⁷ LiepU 25.02.2013. senāta sēdes protokols Nr.9 (lēmums Nr.2013/12) “KĀRTĪBA pedagoģisko likmju noteikšanai, sadalīšanai un mācībspēku slodžu plānošanai 2013./2014.ak.gadā”, LiepU Senāta 25.04.2016. senāta sēdes protokols Nr.9 “KĀRTĪBA mācībspēku darba apjoma plānošanai un uzskaitēi”, LiepU 23.02.2015 senāta sēdes protokols Nr.6 “LiepU mācībspēku darba veidi un normas 2015./2016. studiju gadā”.
- ²³⁸ RTU vienotās darba samaksas kārtības 1., 5., 6., 7., 11., 13.punkts.
- ²³⁹ RTU vienotās darba samaksas kārtības 1.pielikums.
- ²⁴⁰ RTA 26.10.2010. Noteikumi par darba samaksu Rēzeknes Augstskolā (ar grozījumiem).
- ²⁴¹ LiepU 21.03.2016. “Liepājas Universitātes darba samaksa nolikums” un 26.09.2016. “Liepājas Universitātes Atalgojuma politika”.
- ²⁴² ViA 01.06.2016. Darba samaksas nolikuma (senāta lēmums Nr.6/4.1.) 1.pielikums.
- ²⁴³ ViA 01.06.2016. Darba samaksas nolikuma (senāta lēmums Nr.6/4.1.) 2.pielikums.
- ²⁴⁴ Augstskolu likuma 4.panta pirmā, otrā daļa un trešās daļas 3.punkts.
- ²⁴⁵ http://www.rtu.lv/writable/public_files/RTU_rtu_strukturvienibas_apr2017.pdf (skatīts 14.07.2017.).
- ²⁴⁶ RTU iesniegtā informācija par darbiniekiem sadalījumā pa struktūrvienībām.
- ²⁴⁷ RTA darbības un attīstības stratēģija 2016.–2023.gadam 5.1.attēls (apstiprināta 20.03.2017. senāta sēdē).
- ²⁴⁸ Koleģiāla konsultatīva institūcija “Rektoru padome”, biedrība “Latvijas Koledžu asociācija”, Latvijas Studentu apvienība, biedrība “Privāto augstskolu asociācija”, biedrība “Latvijas Mākslas augstskolu asociācija”, biedrība “Latvijas Augstskolu Profesoru asociācija”, LIZDA, LDDK, LTRK, biedrība “Latvijas Universitāšu asociācija”, biedrība “Latvijas Elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības asociācija”, biedrība “Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija”, biedrība “Latvijas jauno zinātnieku apvienība” (vien.reģ.Nr.40008097922).
- ²⁴⁹ MK 02.05.2006. noteikumi Nr.348 „Kārtība, kādā augstskola un koledža iesniedz Izglītības un zinātnes ministrijā informāciju par savu darbību”.
- ²⁵⁰ Augstskolu likuma 59. pants.
- ²⁵¹ MK 29.07.2014. gada rīkojums Nr.401 “Par kultūrpolitikas pamatnostādņēm 2014.-2020.gadam “Radošā Latvija””.
- ²⁵² 11.03.2009. Deklarācija par Valda Dombrovska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību.
- ²⁵³ 2010.gada novembra Deklarācija par Valda Dombrovska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību.
- ²⁵⁴ 2011.gada oktobra Deklarācija par Valda Dombrovska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību.

- ²⁵⁵ 2014.gada janvāra Deklarācija par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību.
- ²⁵⁶ 2014.gada novembra Deklarācija par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību.
- ²⁵⁷ 2016.gada februāra Deklarācija par Māra Kučinska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību.
- ²⁵⁸ AIP 23.03.2017. vēstules Nr.1.12/51 pielikumi.
- ²⁵⁹ LZP Zinātņu nozaru un apakšnozaru saraksts apstiprināts ar LZP 16.11.1999. lēmumu Nr.9-3-1, pēdējie grozījumi 16.08.2012. (protokols Nr.29), http://www.lzp.gov.lv/index.php?option=com_content&task=view&id=140&Itemid=88) (skatīts 28.03.2017.).
- ²⁶⁰ AIP 20.11.2014. sēdes protokols Nr.17, 11.12.2014. sēdes protokols Nr.18.
- ²⁶¹ AIP 18.12.2014. sēdes protokols Nr.19.
- ²⁶² AIP 09.01.2014. sēdes protokols Nr.1.
- ²⁶³ MK 17.07.2002. rīkojums Nr.383 "Par Izglītības attīstības koncepciju 2002.–2005.gadam".
- ²⁶⁴ IZM 25.10.2015. vēstule Nr.01-17e/4499.
- ²⁶⁵ AIP 23.10.2015. vēstules Nr.1.12/62 līdz 68.
- ²⁶⁶ AIP 02.06.2016. sēdes protokols Nr.9.
- ²⁶⁷ MK 14.07.2015. noteikumi Nr.407 "Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi" (spēkā no 30.07.2015.), MK 25.09.2012. noteikumi Nr.668 "Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi".
- ²⁶⁸ Pieņemti par augstāko izglītību atbildīgo ministru samītā, 2005.gadā, Bergenā, Norvēģijā un tos izstrādāja darba grupa, kuras sastāvā ir pārstāvji no Eiropas asociācijas kvalitātes nodrošināšanai augstākajā izglītībā (ENQA), Eiropas studentu apvienības (ESU), Eiropas universitāšu asociācijas (EUA), Eiropas augstākās izglītības institūciju asociācijas (EURASHE). Dokuments pieejams: http://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2013/06/ESG_3edition-2.pdf (skatīts 26.05.2017.).
- ²⁶⁹ AIP 26.02.2015. sēdes protokols Nr.4, 25.08.2016. sēdes protokols Nr.10.
- ²⁷⁰ AIP 16.04.2015. sēdes protokols Nr.7.
- ²⁷¹ AIP 17.06.2014. sēdes protokols Nr.10.
- ²⁷² IZM un LiepU 30.01.2012. līgums Nr.1-27/77, IZM un RTU 30.01.2012. līgums Nr.1-27/67, IZM un RTA 30.01.2012. līgums Nr.1-27/69, IZM un ViA 30.01.2012. līgums Nr.1-27/71, IZM un LiepU 10.02.2015. līgums Nr.01-27/114, IZM un RTU 19.01.2015. līgums Nr.01-27/37, IZM un RTA 21.01.2015. līgums Nr.01-27/42, IZM un ViA 26.01.2015. līgums Nr.01-27/98, IZM un LiepU 10.02.2014. vienošanās protokols, IZM un RTU 21.04.2014. vienošanās protokols, IZM un RTA 05.02.2014. vienošanās protokols, IZM un ViA 29.01.2014. vienošanās protokols, IZM un LiepU 10.02.2015. vienošanās protokols, IZM un RTU 19.01.2015. vienošanās protokols, IZM un RTA 21.01.2015. vienošanās protokols, IZM un ViA 26.01.2015. vienošanās protokols, IZM un LiepU 18.03.2016. vienošanās protokols, IZM un RTU 11.04.2016. vienošanās protokols, IZM un RTA 03.03.2016. vienošanās protokols, IZM un ViA 28.04.2016. vienošanās protokols.
- ²⁷³ KM un J.Vītola LMA 07.01.2013. līgums Nr.5.1-11-3, KM, IZM un J.Vītola LMA 15.01.2016. līgums Nr.2.5.-11-16, KM un J.Vītola LMA 08.01.2014. vienošanās protokols Nr.5.1-11-4, KM un J.Vītola LMA 14.01.2015. vienošanās protokols Nr.5.1-11-13, IZM, KM un J.Vītola LMA 15.01.2016. vienošanās protokols Nr.1.
- ²⁷⁴ ZM un LLU 27.12.2013. līgums Nr.2013/135, ZM, IZM un LLU 04.01.2016. līgums Nr.2015/132, ZM un LLU 27.12.2013. vienošanās protokols, ZM un LLU 18.12.2014. vienošanās protokols Nr.2, IZM, ZM un LLU 04.01.2016. vienošanās protokols Nr.1.
- ²⁷⁵ Igaunijas Valsts kontroles iesniegtā informācija (27.03.2017. e-pasta vēstule).
- ²⁷⁶ Somijas Valsts kontroles iesniegtā informācija (13.03.2017. e-pasta vēstule).
- ²⁷⁷ Dānijas Valsts kontroles iesniegtā informācija (05.05.2017. e-pasta vēstule).
- ²⁷⁸ Lietuvas Valsts kontroles iesniegtā informācija (27.03.2017. e-pasta vēstule).
- ²⁷⁹ Augstskolu iesniegtie pārskati IZM –budžeta sadalījums un izlietojums 2014., 2015., 2016.gadā, kas sagatavoti atbilstoši MK 06.11.2006. noteikumiem Nr.922 "Valsts statistikas pārskatu un anketu veidlapu paraugu apstiprināšanas noteikumi" (spēkā līdz 31.12.2016.), MK 20.12.2013. noteikumiem Nr.812 "Oficiālās statistikas veidlapu paraugu apstiprināšanas un veidlapu aizpildīšanas un iesniegšanas noteikumi" (spēkā no 01.01.2017.).
- ²⁸⁰ RTA 26.04.2016. senāta lēmums Nr.1 "Par studiju maksas 2016./2017.studiju gadam apstiprināšanu", RTA Senāta lēmums Nr.1 „Par studiju maksas 2015./2016.studiju gadam apstiprināšanu”, RTA 29.04.2014. Senāta lēmums Nr.1 "Par studiju maksas 2014./2015.studiju gadam apstiprināšanu", RTA 23.04.2013. lēmums Nr.4 "Par studiju maksas 2013./2014.studiju gadam apstiprināšanu".
- ²⁸¹ RTU 20.10.2014. Nolikums par studiju finansēšanas avota mainīšanas un studiju maksas atvieglojumu piešķiršanas vispārīgo kārtību.
- ²⁸² LiepU 25.02.2013. Senāta lēmums Nr.2013/14, LiepU 24.02.2015. Senāta lēmums, protokols Nr.08, LiepU 23.02.2015. Senāta lēmums, protokols Nr.06, LiepU 22.02.2016. Senāta lēmums, protokols Nr.07.

---

²⁸³ ViA 04.06.2014. rīkojums Nr.238-2 “Par studiju maksas atlaidēm 2014./2015.akad.g.” (Senāta 28.05.2014. lēmums Nr.5/6.1), ViA 03.07.2015. rīkojums Nr.295.1.-s “Par studiju maksas atlaidēm 2015./2016.akad.g.”, ViA 09.06.2016. rīkojums Nr.193-s “Par studiju maksas atlaidēm 2016./2017.akad.g.”, ViA 15.07.2016. rīkojums Nr.299-2 “Par studiju maksas atlaidēm 2016./2017.akad.g.”.